

KOMISJA NADZORU FINANSOWEGO

Skonsolidowany raport półroczny PSr 2019

(rok)

(zgodnie z § 60 ust. 2 i § 62 ust. 3 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r.)
dla emitentów papierów wartościowych prowadzących działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową
(rodzaj emitenta)

za półrocze roku obrotowego 2019 obejmujące okres od 2019-01-01 do 2019-06-30
zawierający skonsolidowane sprawozdanie finansowe według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Rachunkowej
w walucie zł
oraz skrócone sprawozdanie finansowe według Ustawy o rachunkowości
w walucie zł

data przekazania: 2019-08-30

COMARCH SA

(pełna nazwa emitenta)

COMARCH

Informatyka (inf)

(skrótowa nazwa emitenta)

(sektor wg klasyfikacji GPW w Warszawie / branża)

31-864

Kraków

(kod pocztowy)

(miejscowość)

Al. Jana Pawła II

39A

(ulica)

(numer)

012 646 10 00

012 646 11 00

(telefon)

(fax)

IR@comarch.pl

www.comarch.pl

(e-mail)

(www)

677-00-65-406

350527377

(NIP)

(REGON)

BDO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k.
(firma audytorska)

WYBRANE DANE FINANSOWE	w tys. zł		w tys. EUR	
	półrocze / 2019	półrocze / 2018	półrocze / 2019	półrocze / 2018
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	666 488	604 008	155 430	142 473
II. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	46 157	34 999	10 764	8 256
III. Zysk (strata) przed opodatkowaniem	46 103	11 424	10 752	2 695
IV. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	27 179	4 300	6 338	1 014
V. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	69 485	-6 224	16 204	-1 468
VI. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	-15 213	-44 764	-3 548	-10 559
VII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-27 817	7 164	-6 487	1 690
VIII. Przepływy pieniężne netto, razem	26 455	-43 824	6 169	-10 337
IX. Liczba akcji (w szt.)	8 133 349	8 133 349	8 133 349	8 133 349
X. Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą przypadający na akcjonariuszy Spółki (w zł/EUR)	3,34	0,53	0,78	0,13
XI. Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą przypadający na akcjonariuszy Spółki (w zł/EUR)	3,34	0,53	0,78	0,13
DANE DOTYCZĄCE SKRÓCONEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO				
XII. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	447 398	418 568	104 336	98 732
XIII. Zysk (strata) z działalności operacyjnej	17 267	27 890	4 027	6 579
XIV. Zysk (strata) brutto	48 113	10 467	11 220	2 469
XV. Zysk (strata) netto	44 480	8 984	10 373	2 119
XVI. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	12 928	-22 529	3 015	-5 314
XVII. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	17 137	-28 790	3 996	-6 791
XVIII. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	-22 369	17 355	-5 217	4 094
XIX. Przepływy pieniężne netto, razem	7 696	-33 964	1 795	-8 011
XX. Liczba akcji (w szt.)	8 133 349	8 133 349	8 133 349	8 133 349
XXI. Zysk (strata) zanalizowany na jedną akcję zwykłą (w zł/EUR)	10,47	3,77	2,44	0,89
XXII. Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą przypadający na akcjonariuszy Spółki (w zł/EUR)	10,47	3,77	2,44	0,89
XXIII. KAPITAŁY	30.06.2019	31.12.2018	30.06.2019	31.12.2018
XXIV. Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki (skonsolidowany)	871 941	858 146	205 066	199 569
XXV. Kapitał własny (jednostki dominującej)	865 004	834 190	203 435	193 998

Kursy euro użyte do przeliczania wybranych danych finansowych:

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres: 01.01-30.06.2019 r.: 4,2880

Średnia arytmetyczna średnich kursów NBP na koniec każdego miesiąca za okres: 01.01-30.06.2018 r.: 4,2395

Wartość kapitału własnego została przeliczona na euro w oparciu o średni kurs NBP z ostatniego dnia okresu:
30.06.2019 r.: 4,252

31.12.2018 r.: 4,3

Wartość kapitału własnego (pozycje XXIV i XXV) została zaprezentowana na koniec 6 miesięcy bieżącego roku obrotowego i na koniec poprzedniego roku obrotowego.

W przypadku prezentowania wybranych danych finansowych z półrocznego skróconego sprawozdania finansowego dane te należy odpowiednio opisać.

Wybrane dane finansowe ze skonsolidowanego bilansu (skonsolidowanego sprawozdania z sytuacji finansowej) lub odpowiednio z bilansu (sprawozdania z sytuacji finansowej) prezentuje się na koniec półrocza bieżącego roku obrotowego i na koniec poprzedniego roku obrotowego, co należy odpowiednio opisać.

Raport powinien zostać przekazany Komisji Nadzoru Finansowego, spółce prowadzącej rynek regulowany oraz do publicznej wiadomości za pośrednictwem agencji informacyjnej zgodnie z przepisami prawa.

ZAWARTOŚĆ RAPORTU

Plik	Opis
PSr 1 2019 jednostkowy.pdf	Sprawozdanie jednostkowe Comarch SA za I półrocze 2019
PSr 1 2019 skonsolidowany.pdf	Sprawozdanie skonsolidowane SA za I półrocze 2019
PSr 1 2019 Sprawozdanie Zarządu.pdf	Sprawozdanie Zarządu Comarch SA z działalności w I półroczu 2019
Raport z przeglądu jednostkowego sprawozdania finansowego PSr	Raport biegłego rewidenta z przeglądu jednostkowego sprawozdania finansowego za I półrocze 2019
Raport z przeglądu skonsolidowanego sprawozdania finansowego	Raport biegłego rewidenta z przeglądu skonsolidowanego sprawozdania finansowego za I półrocze 2019
Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawoz	Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia sprawozdań finansowych

PODPISY OSÓB REPREZENTUJĄCYCH SPÓŁKĘ

Data	Imię i Nazwisko	Stanowisko/Funkcja	Podpis
2019-08-30	Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
2019-08-30	Maria Smolińska	Prokurent	

RAPORT NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z PRZEGLĄDU ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

DLA AKCJONARIUSZY ORAZ RADY NADZORCZEJ COMARCH S.A.

Wprowadzenie

Przeprowadziliśmy przegląd załączonego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego Comarch S.A. („Spółka”) z siedzibą w Krakowie, przy Alei Jana Pawła II 39a, na które składają się bilans sporządzony na dzień 30 czerwca 2019 roku, rachunek zysków i strat za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku, zestawienie zmian w kapitale własnym za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku, rachunek przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku dodatkowe noty objaśniające („*śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe*”).

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie i przedstawienie śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz.U. z 2019 r. poz. 351 z późn. zm.) zwaną dalej „ustawą o rachunkowości”, wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi oraz zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 roku, poz. 757 z późn zm.).

My jesteśmy odpowiedzialni za sformułowanie wniosku na temat śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego na podstawie przeprowadzonego przez nas przeglądu.

Zakres przeglądu

Przegląd przeprowadziliśmy zgodnie z Krajowym Standardem Przeglądu 2410 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Przeglądu 2410 *Przegląd śródrocznych informacji finansowych przeprowadzony przez niezależnego biegłego rewidenta jednostki* przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Przegląd sprawozdania finansowego polega na kierowaniu zapytań przede wszystkim do osób odpowiedzialnych za kwestie finansowe i księgowe, przeprowadzaniu procedur analitycznych i innych procedur przeglądu.

Przegląd ma istotnie węższy zakres niż badanie przeprowadzane zgodnie z Krajowymi Standardami Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania. Na skutek tego przegląd nie wystarcza do uzyskania pewności, że wszystkie istotne kwestie, które zostałyby zidentyfikowane w trakcie badania, zostały ujawnione. W związku z tym nie wyrażamy opinii z badania na temat tego śródrocznego skróconego sprawozdania finansowego.

Wniosek

Na podstawie przeprowadzonego przeglądu stwierdzamy, że nie zwróciło naszej uwagi nic, co kazałoby nam sądzić, że załączone śródroczne skrócone sprawozdanie finansowe nie zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z ustawą o rachunkowości, wydanymi na jej podstawie przepisami wykonawczymi i zapisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (Dz. U. z 2018 roku, poz 757 z późn zm.).

BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą w Warszawie

wpisana na listę firm audytorskich pod numerem **3355**

w imieniu której biegły rewident dokonał przeglądu sprawozdania finansowego

Marcin Krupa
Biegły Rewident
nr w rejestrze 11142

dr André Helin
Prezes Zarządu
Biegły Rewident nr ewid. 90004

Kraków, 30 czerwca 2019 roku

**SKRÓCONE PÓŁROCZNE
SPRAWOZDANIE FINANSOWE
COMARCH S.A.
ZA OKRES 01.01.2019 – 30.06.2019**

Kraków, 30 sierpnia 2019

I. Bilans	5
II. Rachunek zysków i strat	7
III. Zestawienie zmian w kapitale własnym	8
IV. Rachunek przepływów pieniężnych	9
V. Dodatkowe informacje i objaśnienia	10
1. Stosowane zasady rachunkowości	10
2. Informacje o istotnych zmianach wielkości szacunkowych, w tym o korektach z tytułu rezerw, rezerwie i aktywach z tytułu odroczonego podatku dochodowego, o których mowa w ustawie o rachunkowości, dokonanych odpisach aktualizujących wartość składników aktywów	11
3. Wybrane noty do skróconego sprawozdania finansowego	11
3.1. Długoterminowe aktywa finansowe	11
3.2. Zmiana stanu długoterminowych aktywów finansowych (wg grup rodzajowych)	12
3.3. Krótkoterminowe aktywa finansowe	13
4. Zwięzły opis istotnych dokonań lub niepowodzeń emitenta w okresie, którego dotyczy raport, wraz z wykazem najważniejszych zdarzeń ich dotyczących	13
5. Kwota i rodzaj pozycji wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał własny, wynik netto lub przepływy pieniężne, które są nietypowe ze względu na ich rodzaj, wartość lub częstotliwość	13
6. Objasnienia dotyczące sezonowości lub cykliczności działalności emitenta w prezentowanym okresie	14
7. Informacje o odpisach aktualizujących wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania i odwrócenia odpisów z tego tytułu	14
8. Informacje o odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i prawnych lub innych aktywów oraz odwróceniu takich odpisów	14
9. Informacje o utworzeniu, zwiększeniu, wykorzystaniu i rozwiązaniu rezerw	15
10. Informacje o rezerwach i aktywach z tytułu odroczonego podatku dochodowego	15
11. Informacje o istotnych transakcjach nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	16
12. Informacje o istotnym zobowiązaniu z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych oraz długoterminowych aktywów finansowych	16

13.	Informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych	16
14.	Wskazanie korekt błędów poprzednich okresów.....	16
15.	Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jednostki, niezależnie od tego, czy te aktywa i zobowiązania są ujęte w wartości godziwej czy w skorygowanej cenie nabycia (koszcie zamortyzowanym)	16
16.	Informacje o niespłaceniu kredytu lub pożyczki lub naruszeniu istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego	16
17.	Informacje o zawarciu przez emitenta lub jednostkę od niego zależną jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi, jeżeli pojedynczo lub łącznie są one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe	17
18.	W przypadku instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej – informacje o zmianie sposobu (metody) jej ustalenia	17
19.	Informacje dotyczące zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów	17
20.	Informacja dotycząca emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych.....	17
21.	Informacja dotycząca wypłaconej (lub zadeklarowanej) dywidendy, łącznie i w przeliczeniu na jedną akcję, z podziałem na akcje zwykłe i uprzywilejowane.....	17
22.	Wskazanie zdarzeń, które wystąpiły po dniu, na który sporządzono kwartalne skrócone sprawozdanie finansowe, nieuwjętych w tym sprawozdaniu, a mogących w znaczący sposób wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe emitenta.....	17
23.	Informacja dotycząca zmian zobowiązań warunkowych lub aktywów warunkowych, które nastąpiły od czasu zakończenia ostatniego roku obrotowego	18
24.	Inne informacje mogące w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego emitenta	18

**17 mln PLN
zysku
operacyjnego**

**Projekty w
ponad 60
krajach na 6
kontynentach**

**447 mln PLN
przychodów
ze sprzedaży**

**Ponad
4 000
specjalistów**

**56 spółek
Grupy na
całym
świecie**

**Kapitalizacja
Comarch S.A. na
GPW na
poziomie 1,53
mld PLN**

**91,8%
przychodów netto
ze sprzedaży
produktów
własnych**

SKRÓCONE PÓŁROCZNE SPRAWOZDANIE FINANSOWE COMARCH S.A. ZA I PÓŁROCZE 2019 ROKU

I. Bilans

AKTYWA	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.	30 czerwca 2018 r.
I. AKTYWA TRWAŁE	727 999	736 084	751 589
1. Wartości niematerialne i prawne	13 241	11 048	12 054
2. Rzeczowe aktywa trwałe	341 125	332 185	335 314
3. Inwestycje długoterminowe	364 860	383 826	395 352
3.1 Długoterminowe aktywa finansowe	344 786	343 518	353 988
a) w jednostkach powiązanych	344 309	342 583	353 505
b) w pozostałych jednostkach, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	-	-	150
c) w pozostałych jednostkach	477	935	333
3.2 Nieruchomości	20 031	40 265	41 321
3.3 Inne inwestycje długoterminowe	43	43	43
4. Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	8 773	9 025	8 869
4.1 Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	6 342	6 204	6 225
4.2 Inne rozliczenia międzyokresowe	2 431	2 821	2 644
II. AKTYWA OBROTOWE	614 635	598 817	534 872
1. Zapasy	69 094	61 435	93 295
2. Należności krótkoterminowe	339 147	376 939	345 309
2.1 Od jednostek powiązanych	214 715	227 173	222 615
2.2 Od pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	2	151	364
2.3 Od pozostałych jednostek	124 430	149 615	122 330
3. Inwestycje krótkoterminowe	79 349	70 762	18 751
3.1 Krótkoterminowe aktywa finansowe	79 349	70 762	18 751
a) w jednostkach powiązanych	516	508	322
b) w pozostałych jednostkach, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	-	-	5
c) w pozostałych jednostkach	4 153	3 264	3 548
- udziały lub akcje	-	-	-
- udzielone pożyczki	-	-	373
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe	4 153	3 264	3 175
d) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	74 680	66 990	14 876
4. Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe	127 045	89 681	77 517
AKTYWA RAZEM	1 342 634	1 334 901	1 286 461

PASYWA	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.	30 czerwca 2018 r.
I. KAPITAŁ WŁASNY	865 004	834 190	793 344
1. Kapitał zakładowy	8 133	8 133	8 133
2. Kapitał zapasowy	717 950	680 501	680 501
3. Kapitał z aktualizacji wyceny	93 696	95 162	94 981
4. Pozostałe kapitały rezerwowe	745	745	745
5. Zysk (strata) z lat ubiegłych	-	-	-
6. Zysk (strata) netto	44 480	49 649	8 984
II. ZOBOWIĄZANIA I REZERWY NA ZOBOWIĄZANIA	477 630	500 711	493 117
1. Rezerwy na zobowiązania	127 604	144 309	98 790
1.1 Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	23 244	23 732	23 203
1.2 Pozostałe rezerwy	104 360	120 577	75 587
a) krótkoterminowe	104 360	120 577	75 587
2. Zobowiązania długoterminowe	129 095	152 343	160 202
2.1 Wobec jednostek powiązanych	19 554	28 240	27 657
2.2 Wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	-	-	-
2.3 Wobec pozostałych jednostek	109 541	124 103	132 545
3. Zobowiązania krótkoterminowe	164 964	157 089	205 776
3.1 Wobec jednostek powiązanych	31 825	28 541	36 650
3.2 Wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	20	-	110
3.3 Wobec pozostałych jednostek	130 813	127 135	166 538
3.4 Fundusze specjalne	2 306	1 413	2 478
4. Rozliczenia międzyokresowe	55 967	46 970	28 349
4.1 Inne rozliczenia międzyokresowe	55 967	46 970	28 349
a) krótkoterminowe	55 967	46 970	28 349
PASYWA RAZEM	1 342 634	1 334 901	1 286 461
Wartość księgowa	865 004	834 190	793 344
Liczba akcji (w szt.)	8 133 349	8 133 349	8 133 349
Wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)	106,35	102,56	97,54
Rozwodniona liczba akcji (w szt.)	8 133 349	8 133 349	8 133 349
Rozwodniona wartość księgowa na jedną akcję (w PLN)	106,35	102,56	97,54

II. Rachunek zysków i strat

Za okres od 01.01 – 30.06.2019 oraz 01.01 – 30.06.2018	Q2 2019*	6 miesięcy 2019	Q2 2018*	6 miesięcy 2018
I. Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów,	212 364	447 398	236 068	418 568
w tym:				
- od jednostek powiązanych	75 394	130 415	108 228	163 331
1. Przychody netto ze sprzedaży produktów	201 797	410 870	204 113	378 489
2. Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	10 567	36 528	31 955	40 079
II. Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, w tym:	167 449	359 284	182 846	335 983
- jednostkom powiązanym	7 361	15 361	8 886	16 744
1. Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	157 765	325 646	152 763	298 521
2. Wartość sprzedanych towarów i materiałów	9 684	33 638	30 083	37 462
III. Zysk brutto ze sprzedaży	44 915	88 114	53 222	82 585
IV. Koszty sprzedaży	16 143	29 315	16 046	31 206
V. Koszty ogólnego zarządu	17 080	30 087	8 609	18 940
VI. Zysk ze sprzedaży	11 692	28 712	28 567	32 439
VII. Pozostałe przychody operacyjne	1 208	1 680	705	949
1. Zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	203	356	97	171
2. Inne przychody operacyjne	1 005	1 324	608	778
VIII. Pozostałe koszty operacyjne	11 932	13 125	1 784	5 498
1. Strata ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych	-	-	-	-
2. Koszt projektów częściowo finansowanych dotacjami	923	1 320	813	1 359
3. Aktualizacja wartości aktywów niefinansowych	-	-	-	-
4. Inne koszty operacyjne	11 009	11 805	971	4 139
IX. Zysk z działalności operacyjnej	968	17 267	27 488	27 890
X. Przychody finansowe	36 418	39 635	4 630	7 355
1. Odsetki, w tym:	314	663	57	173
- od jednostek powiązanych	207	393	37	79
2. Dywidendy i udziały w zyskach	37 140	37 140	3 031	3 031
- od jednostek powiązanych	37 140	37 140	3 031	3 031
3. Zysk ze zbycia inwestycji	1 017	1 832	1 141	3 750
4. Aktualizacja wartości aktywów finansowych	-	-	49	19
5. Inne	(2 053)	-	352	382
XI. Koszty finansowe	6 664	8 789	19 657	24 778
1. Odsetki	927	1 702	1 036	1 748
- od jednostek powiązanych	262	564	148	286
2. Aktualizacja wartości inwestycji	5 900	5 900	11 894	11 894
3. Strata ze zbycia inwestycji	-	-	-	-
4. Inne	(163)	1 187	6 727	11 136
XII. Zysk z działalności gospodarczej	30 722	48 113	12 461	10 467
XIII. Zysk brutto	30 722	48 113	12 461	10 467
XIV. Podatek dochodowy	2 155	3 633	436	1 483
XV. Zysk netto	28 567	44 480	12 025	8 984
Zysk / (strata) netto (zanualizowany)		85 145		30 653
Średnia ważona liczba akcji zwykłych w okresie 01.07.2018 – 30.06.2019 (w szt.)		8 133 349		8 133 349
Zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w PLN)		10,47		3,77
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych w okresie 01.07.2018 – 30.06.2019 (w szt.)		8 133 349		8 133 349
Rozwodniony zysk (strata) na jedną akcję zwykłą (w PLN)		10,47		3,77

*) Dane za II kwartał 2019 (2018) r. zostały ustalone poprzez odjęcie od danych za okres półrocza 2019 (2018) (objętych przeglądem) danych wykazanych przez Grupę w raporcie za I kwartał 2019 (2018) r.

III. Zestawienie zmian w kapitale własnym

	6 miesięcy 2019	12 miesięcy 2018	6 miesięcy 2018
I. Kapitał własny na początek okresu (BO)	834 190	796 984	796 984
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
I.a Kapitał własny na początek okresu (BO), po uzgodnieniu do danych porównywalnych	834 190	796 984	796 984
1. Kapitał zakładowy na początek okresu	8 133	8 133	8 133
1.1 Zmiany kapitału zakładowego	-	-	-
a) zwiększenia (z tytułu)	-	-	-
- emisja akcji	-	-	-
1.2 Kapitał zakładowy na koniec okresu	8 133	8 133	8 133
2. Kapitał zapasowy na początek okresu	680 501	653 363	653 363
2.1 Zmiany kapitału zapasowego	37 449	27 138	27 138
a) zwiększenia (z tytułu)	37 449	27 138	27 138
- podział zysku z lat poprzednich	37 449	27 138	27 138
2.2 Kapitał zapasowy na koniec okresu	717 950	680 501	680 501
3. Kapitał z aktualizacji wyceny na początek okresu	95 162	95 405	95 405
3.1 Zmiany kapitału z aktualizacji wyceny	(1 466)	(243)	(424)
a) zwiększenia (z tytułu)	344	58	99
- rezerwa na podatek odroczony w związku z wyceną certyfikatów	344	58	99
- wycena bilansowa certyfikatów inwestycyjnych	-	-	-
b) zmniejszenia (z tytułu)	1 810	301	523
- wycena bilansowa certyfikatów inwestycyjnych i jednostek uczestnictwa	1 810	301	523
- rezerwa na podatek odroczony w związku z wyceną certyfikatów inwestycyjnych	-	-	-
3.2 Kapitał z aktualizacji wyceny na koniec okresu	93 696	95 162	94 981
4. Kapitał z fuzji na początek okresu	-	-	-
4.1. Kapitał z fuzji na koniec okresu	-	-	-
5. Pozostałe kapitały rezerwowe na początek okresu	745	745	745
5.1 Pozostałe kapitały rezerwowe na koniec okresu	745	745	745
6. Zysk z lat ubiegłych na początek okresu	49 649	39 338	39 338
a) zmiany przyjętych zasad (polityki) rachunkowości	-	-	-
6.1 Zysk z lat ubiegłych na początek okresu, po uzgodnieniu do danych porównywalnych	49 649	39 338	39 338
a) zmniejszenia (z tytułu)	49 649	39 338	39 338
- przeniesienie zysku z lat poprzednich na kapitał zapasowy	37 449	27 138	27 138
- wypłata dywidendy	12 200	12 200	12 200
6.2 Zysk z lat ubiegłych na koniec okresu	-	-	-
7. Wynik za okres	44 480	49 649	8 984
7.1 Zysk netto	44 480	49 649	8 984
II. Kapitał własny na koniec okresu (BZ)	865 004	834 190	793 344
III. Kapitał własny, po uwzględnieniu proponowanego podziału zysku (pokrycia straty)	865 004	834 190	793 344

IV. Rachunek przepływów pieniężnych

Za okres od 01.01 – 30.06.2019 oraz 01.01 – 30.06.2018	6 miesięcy 2019	6 miesięcy 2018
A. Przepływy środków pieniężnych z działalności operacyjnej		
I. Zysk (strata) netto	44 480	8 984
II. Korekty razem	(31 552)	(31 513)
1. Amortyzacja	22 220	21 176
2. Zyski (straty) z tytułu różnic kursowych	1	(257)
3. Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	(36 210)	(1 577)
4. Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	5 849	12 024
5. Zmiana stanu rezerw	(16 361)	(5 714)
6. Zmiana stanu zapasów	(7 911)	(15 175)
7. Zmiana stanu należności	36 441	(28 708)
8. Zmiana stanu zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(7 466)	28 541
9. Zmiana stanu rozliczeń międzyokresowych	(28 115)	(41 823)
10. Zmiana stanu przychodów przyszłych okresów	-	-
10. Inne korekty	-	-
III. Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej (I+/-II) - metoda pośrednia	12 928	(22 529)
B. Przepływy środków pieniężnych z działalności inwestycyjnej		
I. Wpływy	41 692	8 213
1. Zbycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	2 181	1 222
2. Z aktywów finansowych, w tym:	39 511	6 991
a) w jednostkach powiązanych	37 679	3 241
- spłacone pożyczki	166	161
- otrzymane pożyczki	-	49
- otrzymane odsetki od spłaconych pożyczek	373	-
- otrzymane dywidendy	37 140	3 031
b) w pozostałych jednostkach	1 832	3 750
- inne wpływy z aktywów finansowych	1 832	3 750
3. Inne wpływy inwestycyjne	-	-
II. Wydatki	(24 555)	(37 003)
1. Nabycie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	(13 834)	(27 354)
2. Wydatki na inwestycje w nieruchomości	(10)	(2)
3. Na aktywa finansowe, w tym:	(10 711)	(9 647)
a) w jednostkach powiązanych	(10 711)	(9 647)
- nabycie aktywów finansowych	(1 251)	-
- udzielone pożyczki długoterminowe	(9 460)	(9 647)
- spłata pożyczek do jednostek powiązanych	-	-
b) w pozostałych jednostkach	-	-
4. Inne wydatki inwestycyjne	-	-
III. Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej (I-II)	17 137	(28 790)
C. Przepływy środków pieniężnych z działalności finansowej		
I. Wpływy	1 814	33 103
1. Kredyty i pożyczki	1 814	32 669

2. Wpływy netto z emisji akcji (wydania udziałów) i innych instrumentów kapitałowych oraz dopłat do kapitału	-	-
3. Pożyczki spłacone	-	410
4. Otrzymane odsetki od spłaconych pożyczek	-	24
5. Inne wpływy finansowe (otrzymane dotacje)	-	-
II. Wydatki	(24 183)	(15 748)
1. Dywidendy i inne wypłaty na rzecz właścicieli	-	-
2. Spłaty kredytów i pożyczek	(22 880)	(13 868)
3. Odsetki	(1 303)	(1 880)
4. Inne wydatki finansowe	-	-
III. Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej (I-II)	(22 369)	17 355
D. Przepływy pieniężne netto, razem (A.III+/-B.III+/-C.III)	7 696	(33 964)
E. Bilansowa zmiana stanu środków pieniężnych, w tym:	7 689	(33 642)
- zmiana stanu środków pieniężnych z tytułu różnic kursowych	(7)	322
F. Środki pieniężne na początek okresu	66 989	48 520
G. Środki pieniężne na koniec okresu (F+/-E), w tym:	74 678	14 878
- o ograniczonej możliwości dysponowania	1 525	1 498

V. Dodatkowe informacje i objaśnienia

1. Stosowane zasady rachunkowości

Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity - Dz.U. 2018, poz. 395 z późn. zm.) oraz zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 roku w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim (tekst jednolity - Dz.U. z 2018, poz. 757).

Kompletny opis stosowanych zasad rachunkowości został przedstawiony w ostatnim rocznym sprawozdaniu finansowym Spółki, tj. sprawozdaniu za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku. Gdyby sprawozdanie jednostkowe za 6 miesięcy 2019 roku było sporządzane wg MSSF wynik finansowy wynosiłby 61 488 tys. PLN.

Zysk zgodnie z ustawą o rachunkowości	44 480
Amortyzacja prawa wieczystego użytkowania	(47)
Aktywa z tytułu działalności w SSE	(2 146)
Zastosowanie MSSF 15	18 766
Zastosowanie MSSF 16	435
Zysk według MSSF	61 488

Zastosowanie MSSF 16 miałooby wpływ na wzrost aktywów i pasywów bilansu na 30.06.2019 o kwotę 89 596 tys. PLN i dotyczyłoby pozycji:

Aktywo z tytułu użytkowania	89 596
Zysk za rok 2019	435
Zobowiązania z tytułu leasingu	89 161

2. Informacje o istotnych zmianach wielkości szacunkowych, w tym o korektach z tytułu rezerw, rezerwie i aktywach z tytułu odroczonego podatku dochodowego, o których mowa w ustawie o rachunkowości, dokonanych odpisach aktualizujących wartość składników aktywów

Na dzień 30 czerwca 2019 roku spółka Comarch S.A. utworzyła odpisy aktualizujące wartość towarów, materiałów i wyrobów gotowych na kwotę 2 tys. zł. Spółka rozwiązała odpisy utworzone w latach wcześniejszych na kwotę 29 tys. zł.

Na posiadanych przez Spółkę zapasach nie ustanowiono żadnych zabezpieczeń.

Na dzień 30 czerwca 2019 roku, w związku z zapłatą należności, Comarch S.A. dokonała rozwiązania utworzonych uprzednio odpisów aktualizujących w kwocie 1 477 tys. PLN oraz utworzyła odpisy aktualizujące na należności wątpliwe w wysokości 9 423 tys. PLN w tym do spółek zależnych na kwotę 8 339 tys. PLN. Dokonano też umorzenia należności w kwocie 2 560 tys. zł.

Z uwagi na fakt, iż Spółka prowadzi zarówno działalność opodatkowaną na zasadach ogólnych jak i zwolnioną, przejściowe różnice w dochodzie podatkowym mogą realizować się w ramach obu tych działalności. Jednocześnie ostateczne ustalenie, w ramach której z działalności (opodatkowanej czy zwolnionej) różnice przejściowe zostaną zrealizowane, jest dokonywane na bazie rocznego rozliczenia podatku dochodowego po zakończeniu roku obrotowego. W 2019 roku utworzono aktywo z tytułu różnic przejściowych w podatku dochodowym w kwocie 140 tys. PLN i rozwiązano w kwocie 2 tys. PLN, utworzono rezerwę na podatek odroczone z tytułu różnic przejściowych w wys. 19 tys. PLN oraz dokonano rozwiązania rezerwy na podatek odroczone z tytułu różnic przejściowych w kwocie 163 tys. PLN. Łączny wpływ powyższych operacji na wynik za pierwsze półrocze 2019 roku wyniósł plus 282 tys. PLN. Dokonano też zmniejszenia rezerwy z tytułu podatku odroczonego związanego z wyceną posiadanych certyfikatów inwestycyjnych w CCF FIZ w kwocie 344 tys. PLN. Rezerwa ta, tak jak i wycena certyfikatów, rozliczana jest z kapitałem z aktualizacji wyceny.

Na dzień 30 czerwca 2019 roku spółka Comarch S.A. utworzyła odpisy z tytułu utraty wartości udziałów w spółkach zależnych w kwocie 5 900 tys. zł.

3. Wybrane noty do skróconego sprawozdania finansowego

3.1. Długoterminowe aktywa finansowe

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.	30 czerwca 2018 r.
a) w jednostkach powiązanych	344 309	342 583	353 505
- udziały lub akcje	200 305	204 977	221 962
- udzielone pożyczki	26 768	18 560	12 736
- inne papiery wartościowe	117 236	119 046	118 824
- inne długoterminowe aktywa finansowe, w tym:	-	-	(17)
- odsetki od udzielonych pożyczek	-	-	(17)
b) w pozostałych jednostkach, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	-	-	150
- udziały lub akcje	-	-	150

- udzielone pożyczki	-	-	-
c) w pozostałych jednostkach	477	935	333
- inne długoterminowe aktywa finansowe (wg rodzaju)	477	935	333
- Forwardy i IRS	477	935	333
Długoterminowe aktywa finansowe razem	344 786	343 518	353 988

3.2. Zmiana stanu długoterminowych aktywów finansowych (wg grup rodzajowych)

	6 miesięcy 2019	6 miesięcy 2018
a) stan na początek okresu	343 518	359 299
- udziały lub akcje	204 977	233 772
- udzielone pożyczki	18 560	3 372
- inne papiery wartościowe	119 046	119 347
- inne długoterminowe aktywa: w tym odsetki od udzielonych pożyczek	-	(29)
- pozostałe	935	2 837
b) zwiększenia (z tytułu)	10 728	10 016
- nabycie akcji w jednostkach powiązanych	1 251	-
- udzielone pożyczki jednostkom powiązanim	9 460	9 647
- zmiana charakteru pożyczek na długoterminowe od jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	-	-
- odpis aktualizacyjny wartość pożyczek długoterminowych	17	65
- wycena bilansowa certyfikatów inwestycyjnych	-	-
- wycena bilansowa pożyczek długoterminowych	-	58
- wycena bilansowa i skorygowana odsetek od pożyczek	-	12
- wycena forwardów	-	-
- wycena bilansowa udziałów	-	234
c) zmniejszenia (z tytułu)	9 460	15 327
- spłata pożyczek jednostek powiązanych	166	161
- spłata pożyczek jednostek pozostałych	-	130
- spłata odsetek od pożyczek jednostek powiązanych	-	50
- wycena bilansowa pożyczek	28	-
- wycena bilansowa i skorygowana odsetek od pożyczek	-	-
- wycena jednostek uczestnictwa w CCF FIZ	1 810	523
- wycena forwardów	458	2 509
- wycena bilansowa udziałów	23	0
- aktualizacja wartości udziałów	5 900	11 894
- objęcie odsetek od pożyczek dla jednostek powiązanych odpisem aktualizacyjnym	-	10
- objęcie pożyczek dla jednostek powiązanych odpisem aktualizacyjnym	-	50
- zmiana charakteru pożyczek na krótkoterminowe od jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	-	-
- umorzenie kapitału pożyczek jednostek powiązanych	1 075	-
d) stan na koniec okresu	344 786	353 988

3.3. Krótkoterminowe aktywa finansowe

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.	30 czerwca 2018 r.
a) w jednostkach powiązanych	516	508	322
- udzielone pożyczki	321	322	322
- inne aktywa finansowe	195	186	-
b) w pozostałych jednostkach w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale	-	-	5
- udzielone pożyczki	-	-	-
- inne aktywa finansowe	-	-	5
c) w pozostałych jednostkach	4 153	3 264	3 548
- udziały lub akcje	-	-	-
- udzielone pożyczki	-	-	373
- inne krótkoterminowe aktywa finansowe, w tym:	4 153	3 264	3 175
- kontrakty forward	4 153	3 264	3 175
d) środki pieniężne i inne aktywa pieniężne	74 680	66 990	14 876
- środki pieniężne w kasie i na rachunkach	74 678	66 989	14 875
- inne aktywa pieniężne	2	1	1
Krótkoterminowe aktywa finansowe razem	79 349	70 762	18 751

4. Zwięzły opis istotnych dokonań lub niepowodzeń emitenta w okresie, którego dotyczy raport, wraz z wykazem najważniejszych zdarzeń ich dotyczących

W okresie I półrocza 2019 roku Comarch S.A. osiągnęła bardzo dobre wyniki finansowe. Przychody ze sprzedaży były wyższe o 28,8 mln PLN w stosunku do tych z ubiegłego roku (447,4 mln PLN w porównaniu do 418,6 mln PLN). Przychody netto ze sprzedaży produktów stanowiły 91,8% całości sprzedaży Spółki i były wyższe o 32,4 mln PLN od tych z ubiegłego roku. Spółka wypracowała w okresie I półrocza 2019 roku 17,3 mln PLN zysku operacyjnego i 44,5 mln PLN zysku netto, co znalazło odzwierciedlenie w rentownościach na poziomie, odpowiednio 3,9% i 9,9%.

W drugim kwartale 2019 roku Comarch S.A. osiągnęła 212,4 mln PLN przychodów ze sprzedaży, co oznacza spadek o 23,7 mln PLN, tj. 10,0% w porównaniu do analogicznego okresu 2018 roku. Przychody netto ze sprzedaży produktów stanowiły 95,0% całości sprzedaży Spółki i utrzymały się na poziomie ubiegłorocznym (201,8 mln PLN wobec 204,1 mln PLN), natomiast znacząco spadły przychody ze sprzedaży towarów i materiałów (o 21,4 mln PLN, tj. 66,9%). Zysk operacyjny Spółki w drugim kwartale 2019 roku wyniósł 1 mln PLN a zysk netto 28,6 mln PLN. Rentowność operacyjna wyniosła 0,5% a rentowność netto 13,5%.

5. Kwota i rodzaj pozycji wpływających na aktywa, zobowiązania, kapitał własny, wynik netto lub przepływy pieniężne, które są nietypowe ze względu na ich rodzaj, wartość lub częstotliwość

Poza czynnikami opisanymi w [punkcie 2](#) niniejszego sprawozdania finansowego wpływ na osiągnięte wyniki miały także różnice kursowe oraz instrumenty finansowe oparte na kursach walut. Różnice kursowe zrealizowane oraz wycena bilansowa różnic kursowych od należności i zobowiązań na dzień 30 czerwca 2019 roku zmniejszyły przychody i wynik operacyjny Comarch S.A. o 1 781 tys. PLN (podczas gdy w analogicznym okresie 2018 roku zwiększyły o 7 437 tys. PLN), natomiast różnice kursowe z pozostałych tytułów zwiększyły wynik Comarch S.A. o 1 538 tys. PLN (podczas gdy

w analogicznym okresie 2018 roku zmniejszyły o 7 055 tys. PLN). Natomiast wycena instrumentów finansowych oraz transakcje zrealizowane (głównie kontrakty typu forward) wraz z rezerwą i aktywem na podatek odroczone od ich wyceny, zwiększyły wynik Comarch S.A. o 1 230 tys. PLN (podczas gdy w analogicznym okresie roku 2018 roku zmniejszyły o 5 101 tys. PLN). Łączny wpływ różnic kursowych oraz wyceny i realizacji instrumentów pochodnych na wynik netto Comarch S.A. za półrocze 2019 roku wyniósł + 987 tys. PLN (-4 719 tys. PLN w okresie pierwszego półrocza 2018 roku).

Istotny wpływ na wynik Comarch S.A. w okresie styczeń – czerwiec 2019 r. miały dywidendy otrzymane w tym okresie od spółek powiązanych a mianowicie od: Comarch UK Ltd. 29 462 tys. PLN i OOO Comarch Rosja 7 678 tys. zł.

Na dzień 30 czerwca 2019 roku spółka Comarch S.A. utworzyła odpisy z tytułu utraty wartości udziałów w spółkach zależnych w kwocie 5 900 tys. zł.

6. Objaśnienia dotyczące sezonowości lub cykliczności działalności emitenta w prezentowanym okresie

Rozkład przychodów ze sprzedaży osiągniętych przez Comarch S.A. na przestrzeni roku 2018 przedstawiał się następująco: 19% rocznej sprzedaży zostało zrealizowane w pierwszym kwartale, 25% w drugim kwartale, 29% w trzecim kwartale oraz 27% w czwartym kwartale.

Na przestrzeni roku 2019 Spółka spodziewa się rozkładu przychodów ze sprzedaży zbliżonego do tego z 2018 roku.

7. Informacje o odpisach aktualizujących wartość zapasów do wartości netto możliwej do uzyskania i odwrócenia odpisów z tego tytułu

Na dzień 30 czerwca 2019 roku spółka Comarch S.A. utworzyła odpisy aktualizujące wartość towarów w kwocie 2 tys. PLN, nie utworzyła odpisów aktualizujących wartość materiałów i wyrobów gotowych. Spółka rozwiązała odpisy aktualizujące wartość towarów i materiałów na kwotę 29 tys. PLN utworzone w latach wcześniejszych.

8. Informacje o odpisach aktualizujących z tytułu utraty wartości aktywów finansowych, rzeczowych aktywów trwałych, wartości niematerialnych i prawnych lub innych aktywów oraz odwróceniu takich odpisów

Odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości	Aktywów finansowych	Rzeczowych aktywów trwałych	WNiP	Inne aktywa	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2018	90 208	-	-	-	90 208
Zmiana:	11 894	-	-	-	11 894
- utworzenie odpisów	11 894	-	-	-	11 894
- rozwiązanie odpisów	-	-	-	-	-
Stan na 30 czerwca 2018	102 102	-	-	-	102 102
 Stan na 1 stycznia 2018	 90 208	 -	 -	 -	 90 208
Zmiana:	30 826	-	-	-	30 826
- utworzenie odpisów	30 826	-	-	-	30 826
- rozwiązanie odpisów	-	-	-	-	-
Stan na 31 grudnia 2018	121 034	-	-	-	121 034

Stan na 1 stycznia 2019	121 034	-	-	-	121 034
Zmiana:	5 900	-	-	-	5 900
- utworzenie odpisów	5 900	-	-	-	5 900
- rozwiązanie odpisów	-	-	-	-	-
Stan na 30 czerwca 2019	126 934	-	-	-	126 934

9. Informacje o utworzeniu, zwiększeniu, wykorzystaniu i rozwiązaniu rezerw

Krótkoterminowe	Rezerwy na koszty kontraktów	Rezerwy na kary umowne i inne roszczenia	Rezerwy na urlopy	Rezerwy na wynagrodzenia	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2018	9 757	9 960	20 826	56 903	97 446
Zmiana:	2 150	(2 544)	4 939	(26 404)	(21 859)
- utworzenie rezerw	6 275	589	8 938	19 162	34 964
- rozwiązanie rezerw	(4 125)	(3 133)	(3 999)	(45 566)	(56 823)
Stan na 30 czerwca 2018	11 907	7 416	25 765	30 499	75 587
Stan na 1 stycznia 2018	9 757	9 960	20 826	56 903	97 446
Zmiana:	2 174	12 030	(172)	9 099	23 131
- utworzenie rezerw	10 947	15 503	12 772	76 686	115 908
- rozwiązanie rezerw	(8 773)	(3 473)	(12 944)	(67 587)	(92 777)
Stan na 31 grudnia 2018	11 931	21 990	20 654	66 002	120 577
Stan na 1 stycznia 2019	11 931	21 990	20 654	66 002	120 577
Zmiana:	(1 254)	(897)	7 461	(21 527)	(16 217)
- utworzenie rezerw	1 879	76	12 302	22 586	36 843
- rozwiązanie rezerw	(3 133)	(973)	(4 841)	(44 113)	(53 060)
Stan na 30 czerwca 2019	10 677	21 093	28 115	44 475	104 360

Wszystkie rezerwy zostały obliczone w oparciu o wiarygodny szacunek dokonany na dzień bilansowy.

10. Informacje o rezerwach i aktywach z tytułu odroczonego podatku dochodowego

	Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	Rezerwa na odroczonego podatek dochodowy
Stan na 1 stycznia 2018	5 816	25 255
Utworzenie w okresie I-VI 2018	409	-
Rozwiązanie w okresie I-VI 2018	-	(2 052)
Stan na 30 czerwca 2018	6 225	23 203

Stan na 1 stycznia 2018	5 816	25 255
Utworzenie w okresie I-XII 2018	388	14
Rozwiązanie w okresie I-XII 2018	-	(1 537)
Stan na 31 grudnia 2018	6 204	23 732
Stan na 1 stycznia 2019	6 204	23 732
Utworzenie w okresie I-VI 2019	140	19
Rozwiązanie w okresie I-VI 2019	(2)	(507)
Stan na 30 czerwca 2019	6 342	23 244

11. Informacje o istotnych transakcjach nabycia i sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych

W okresie sprawozdawczym Comarch S.A. dokonała zakupu sprzętu komputerowego w wysokości 6 971 tys. PLN, urządzeń technicznych w kwocie 2 350 tys. PLN oraz zakupu WNIp w wysokości 5 238 tys. PLN.

W okresie sprawozdawczym przychody z tytułu sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych wyniosły 1 907 tys. PLN.

12. Informacje o istotnym zobowiązaniu z tytułu dokonania zakupu rzeczowych aktywów trwałych oraz długoterminowych aktywów finansowych

Na dzień 30 czerwca 2019 roku Comarch S.A. posiada zobowiązania do zakupu sprzętu komputerowego w kwocie 3 096 tys. PLN, zobowiązania inwestycyjne w kwocie 440 tys. PLN oraz zobowiązania do zakupu WNIp w kwocie 111 tys. PLN.

Comarch S.A. posiada także zobowiązania z tytułu objęcia akcji w podwyższonym kapitale w spółce zależnej Comarch Pointshub Inc. w wysokości 3 323 tys. PLN.

13. Informacje o istotnych rozliczeniach z tytułu spraw sądowych

Nie wystąpiły.

14. Wskazanie korekt błędów poprzednich okresów

Nie wystąpiły.

15. Informacje na temat zmian sytuacji gospodarczej i warunków prowadzenia działalności, które mają istotny wpływ na wartość godziwą aktywów finansowych i zobowiązań finansowych jednostki, niezależnie od tego, czy te aktywa i zobowiązania są ujęte w wartości godziwej czy w skorygowanej cenie nabycia (koszcie zamortyzowanym)

Nie wystąpiły.

16. Informacje o niespłaceniu kredytu lub pożyczki lub naruszeniu istotnych postanowień umowy kredytu lub pożyczki, w odniesieniu do których nie podjęto żadnych działań naprawczych do końca okresu sprawozdawczego

Nie wystąpiły.

17. Informacje o zawarciu przez emitenta lub jednostkę od niego zależną jednej lub wielu transakcji z podmiotami powiązanymi, jeżeli pojedynczo lub łącznie są one istotne i zostały zawarte na innych warunkach niż rynkowe

Nie wystąpiły.

18. W przypadku instrumentów finansowych wycenianych w wartości godziwej – informacje o zmianie sposobu (metody) jej ustalenia

Nie wystąpiły.

19. Informacje dotyczące zmiany w klasyfikacji aktywów finansowych w wyniku zmiany celu lub wykorzystania tych aktywów

Nie wystąpiły.

20. Informacja dotycząca emisji, wykupu i spłaty nieudziałowych i kapitałowych papierów wartościowych

Nie wystąpiły.

21. Informacja dotycząca wypłaconej (lub zadeklarowanej) dywidendy, łącznie i w przeliczeniu na jedną akcję, z podziałem na akcje zwykłe i uprzywilejowane

W dniu 27 maja 2019 r. raportem bieżącym nr [RB-9-2019](#) Zarząd Comarch S.A. poinformował, że Rada Nadzorcza Comarch S.A. pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu Comarch S.A. z dnia 24 maja 2019 r., aby wypracowany przez Spółkę, w roku obrotowym od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku, zysk netto w kwocie 49 649 395,86 PLN został podzielony w ten sposób, że:

1) część zysku netto w kwocie 12 200 023,50 PLN zostaje przeznaczona na wypłatę dywidendy. Dywidendę w kwocie 1,50 PLN za jedną akcję otrzymają osoby będące akcjonariuszami Spółki w dniu 5 lipca 2019 roku (dzień dywidendy). Liczba akcji objętych dywidendą wynosi 8 133 349 sztuk. Dywidenda została wypłacona w dniu 15 lipca 2019 roku;

2) pozostała część zysku netto w kwocie 37 449 372,36 PLN zostaje przekazana na kapitał zapasowy.

W dniu 26 czerwca 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło Uchwałę nr 9 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2018 - 31.12.2018 według szczegółów powyżej ([RB-15-2019](#) z dnia 26 czerwca 2018 r.). Dywidenda została wypłacona 15 lipca 2019 r.

22. Wskazanie zdarzeń, które wystąpiły po dniu, na który sporządzono kwartalne skrócone sprawozdanie finansowe, nieuwjętych w tym sprawozdaniu, a mogących w znaczący sposób wpłynąć na przyszłe wyniki finansowe emitenta

Comarch i ZUS w dniu 27 sierpnia 2019 roku zawarły porozumienie dotyczące zobowiązania się stron do zawarcia w dniu 8 listopada 2019 roku ugody w ramach postępowania pojednawczego („Ugoda”).

W ramach porozumienia strony ustaliły, że Ugoda będzie zawierała m.in.:

- postanowienie, zgodnie z którym Comarch i ZUS – pomimo, że pozostają na sprzecznych stanowiskach co do tego, czy zaistniały okoliczności uzasadniające częściowe rozwiązanie Umowy – w celu uchylenia sporu potwierdzają, że oświadczenia ZUS o częściowym rozwiązaniu Umowy ("Oświadczenia ZUS") wywołały skutek, w dacie ich doręczenia Comarch, w postaci częściowego zakończenia obowiązywania Umowy, w zakresie wskazanym w Oświadczeniach ZUS;

- zrzeczenie się przez Comarch z dniem zawarcia Ugody wszystkich roszczeń w stosunku do ZUS związanych z realizacją Umowy do dnia 27 sierpnia 2019 r., w tym w szczególności roszczeń związanych z Oświadczeniami ZUS, przy czym zrzeczenie nie obejmuje roszczeń Comarch o zapłatę wynagrodzenia z tytułu świadczenia usług objętych Umową w części nieobjętej Oświadczeniami ZUS;
- zrzeczenie się przez ZUS roszczeń w stosunku do Comarch wynikających z okoliczności spornych objętych Ugodą, w tym w szczególności roszczeń związanych z Oświadczeniami ZUS, przy czym zrzeczenie nie dotyczy roszczeń ZUS wynikających z wykonywania Umowy w części obowiązującej;
- postanowienie, że ZUS wycofa złożone w banku żądanie wypłaty z gwarancji należytego wykonania Umowy.

W przypadku zawarcia Ugody w terminie przewidzianym porozumieniem, Comarch S.A. rozwiąże rezerwy w wysokości 14 040 000 PLN, które zostały uwzględnione w sprawozdaniu finansowym Comarch S.A. za rok 2018, co spowoduje odpowiednie zwiększenie wyniku operacyjnego i wyniku netto Comarch S.A. za trzeci kwartał 2019 roku.

23. Informacja dotycząca zmian zobowiązań warunkowych lub aktywów warunkowych, które nastąpiły od czasu zakończenia ostatniego roku obrotowego

Na dzień 30 czerwca 2019 roku wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 93 409 tys. PLN, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2018 roku ich wartość wynosiła 81 163 tys. PLN.

Comarch S.A. jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 40 260 tys. PLN, z czego kwota 5 603 tys. PLN jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 30 czerwca 2019 roku (w roku 2019 Spółka nie tworzyła rezerw na roszczenia objęte postępowaniami sądowymi). Comarch S.A. nie utworzyła nowych odpisów aktualizujących w związku z prowadzonymi postępowaniami sądowymi w 2019 roku.

Comarch S.A. pozostaje w sprawach spornych, nieobjętych postępowaniami sądowymi, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 24 936 tys. PLN, z czego kwota 15 491 tys. PLN jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 30 czerwca 2019 roku (w tym kwota utworzonych w roku 2019 rezerw wynosi 44 tys. PLN).

24. Inne informacje mogące w istotny sposób wpłynąć na ocenę sytuacji majątkowej, finansowej i wyniku finansowego emitenta

Nie wystąpiły, poza opisanymi w [punkcie 2](#) niniejszego sprawozdania finansowego.

30.08.2019 r.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Maria Smolińska	Główny Księgowy	

Comarch S.A.

Al. Jana Pawła II 39a

31-864 Kraków

ir@comarch.pl

+48 (12) 687 78 22

www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/

RAPORT NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z PRZEGLĄDU ŚRÓDROCZNEGO SKRÓCONEGO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

DLA AKCJONARIUSZY ORAZ RADY NADZORCZEJ COMARCH S.A.

Wprowadzenie

Przeprowadziliśmy przegląd załączonego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch, której jednostką dominującą jest Comarch S.A. („Spółka”) z siedzibą w Krakowie, przy Alei Jana Pawła II 39a, na które składają się skonsolidowany bilans sporządzony na dzień 30 czerwca 2019 roku, skonsolidowany rachunek zysków i strat oraz skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku, skonsolidowane zestawienie ze zmian w kapitale własnym za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku, skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych za okres od 1 stycznia 2019 roku do 30 czerwca 2019 roku, dodatkowe noty objaśniające („*śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe*”).

Zarząd Spółki jest odpowiedzialny za sporządzenie i przedstawienie śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 *Śródroczna sprawozdawczość finansowa* ogłoszonego w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

My jesteśmy odpowiedzialni za sformułowanie wniosku na temat śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego na podstawie przeprowadzonego przez nas przeglądu.

Zakres przeglądu

Przegląd przeprowadziliśmy zgodnie z Krajowym Standardem Przeglądu 2410 w brzmieniu Międzynarodowego Standardu Usług Przeglądu 2410 *Przegląd śródrocznych informacji finansowych przeprowadzony przez niezależnego biegłego rewidenta jednostki* przyjętym uchwałą Krajowej Rady Biegłych Rewidentów.

Przegląd sprawozdania finansowego polega na kierowaniu zapytań przede wszystkim do osób odpowiedzialnych za kwestie finansowe i księgowe, przeprowadzaniu procedur analitycznych i innych procedur przeglądu.

Przegląd ma istotnie węższy zakres niż badanie przeprowadzane zgodnie z Krajowymi Standardami Rewizji Finansowej w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania. Na skutek tego przegląd nie wystarcza do uzyskania pewności, że wszystkie istotne kwestie, które zostałyby zidentyfikowane w trakcie badania, zostały ujawnione. W związku z tym nie wyrażamy opinii z badania na temat tego śródrocznego skróconego skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

Wniosek

Na podstawie przeprowadzonego przeglądu stwierdzamy, że nie zwróciło naszej uwagi nic, co kazałoby nam sądzić, że załączone śródroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe nie zostało sporządzone, we wszystkich istotnych aspektach, zgodnie z wymogami Międzynarodowego Standardu Rachunkowości 34 *Śródroczna sprawozdawczość finansowa* ogłoszonego w formie rozporządzeń Komisji Europejskiej.

BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą w Warszawie
wpisana na listę firm audytorskich pod numerem 3355

w imieniu której biegły rewident dokonał przeglądu sprawozdania finansowego

Marcin Krupa
Biegły Rewident
nr w rejestrze 11142

dr André Helin
Prezes Zarządu
Biegły Rewident nr ewid. 90004

Kraków, 30 czerwca 2019 roku

**SKRÓCONE ŚRÓDROCZNE
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE
FINANSOWE
GRUPY KAPITAŁOWEJ COMARCH
ZA OKRES 01.01.2019 – 30.06.2019**

**Sprawozdanie sporządzone według Międzynarodowych Standardów
Sprawozdawczości Finansowej**

Kraków, 30 sierpnia 2019

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY COMARCH ZA 6 MIESIĘCY 2019 ROKU 5

I.	Skonsolidowany bilans	5
II.	Skonsolidowany rachunek zysków i strat	7
III.	Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów	8
IV.	Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym	9
V.	Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych	10
VI.	Informacja dodatkowa	11
1.	Informacje o strukturze i działalności Grupy	11
1.1.	Struktura kapitałowa Grupy Comarch	12
1.2.	Struktura działania Grupy Comarch	13
1.3.	Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w I półroczu 2019 roku	14
1.4.	Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dacie bilansu	14
2.	Opis stosowanych zasad rachunkowości	15
3.	Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	23
3.1.	Sprawozdawczość wg segmentów za 6 miesięcy 2019 roku	23
3.2.	Rzeczowe aktywa trwałe	28
3.3.	Aktywo z tytułu prawa do użytkowania	28
3.4.	Nieruchomości inwestycyjne	29
3.5.	Wartość firmy	29
3.6.	Pozostałe wartości niematerialne	30
3.7.	Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	30
3.8.	Pochodne instrumenty finansowe	31
3.9.	Odroczony podatek dochodowy	32
3.10.	Zapasy	34
3.11.	Należności handlowe oraz pozostałe należności	34
3.12.	Kontrakty długoterminowe	35
3.13.	Kapitał zakładowy	36
3.14.	Kredyty i pożyczki	38
3.15.	Zobowiązania z tytułu leasingu	43

3.16.	Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	43
3.17.	Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	44
3.18.	Zobowiązania warunkowe	44
3.19.	Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników Spółki	45
3.20.	Transakcje z podmiotami powiązanymi	45
3.21.	Zysk na akcję	47
4.	Noty dodatkowe	48
4.1.	Czynniki i zdarzenia w szczególności o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe	48
4.2.	Zdarzenia po dacie bilansu nieujęte w sprawozdaniu finansowym	48
4.3.	Inne informacje istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez emitenta	50

**46,2 mln PLN
zysku
operacyjnego**

**Projekty w
ponad 60
krajach na 6
kontynentach**

**666,5 mln
PLN
przychodów
ze sprzedaży**

**Ponad
6 000
specjalistów**

**56 spółek
Grupy na
całym
świecie**

**Kapitalizacja
Comarch S.A. na
GPW na
poziomie 1,53
mld PLN**

**3,34 PLN
zysku na akcję**

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY COMARCH ZA 6 MIESIĘCY 2019 ROKU

I. Skonsolidowany bilans

AKTYWA	Nota	Stan na 30 czerwca 2019 r.	Stan na 1 stycznia 2019*	Stan na 31 grudnia 2018
AKTYWA TRWAŁE				
Rzeczowe aktywa trwałe	3.2	537 086	551 063	551 063
Aktywo z tytułu prawa do użytkowania	3.3	71 248	74 402*	-
Nieruchomości inwestycyjne	3.4	32 566	32 683	32 683
Wartość firmy	3.5	42 197	42 197	42 197
Pozostałe wartości niematerialne	3.6	59 762	59 447	59 447
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		2 706	2 834	2 834
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	3.7	970	1 520	1 520
Pozostałe aktywa wyceniane w wartości godziwej	3.8a	477	935	935
Inwestycje pozostałe		5 066	211	211
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	3.9	32 868	35 045	35 045
Pozostałe należności		7 858	20 906	20 906
		792 804	821 243	746 841
AKTYWA OBROTOWE				
Zapasy	3.10	102 382	97 198	97 198
Należności handlowe oraz pozostałe należności	3.11	366 427	435 372	435 372
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		2 875	2 555	2 555
Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	3.12	189 500	134 800	134 800
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży		-	-	-
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.8a	4 152	3 264	3 264
Udziały i akcje		-	-	-
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty		270 932	245 915	245 915
		936 268	919 104	919 104
Aktywa zakwalifikowane do sprzedaży		-	-	-
Aktywa razem		1 729 072	1 740 347	1 665 945

PASYWA	Nota	Stan na 30 czerwca 2019 r.	Stan na 1 stycznia 2019*	Stan na 31 grudnia 2018
KAPITAŁ WŁASNY				
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki				
Kapitał zakładowy	3.13	8 133	8 133	8 133
Pozostałe kapitały		143 041	143 041	143 041
Różnice kursowe		7 653	8 837	8 837
Zysk netto za okres bieżący		27 179	30 616	30 616
Niepodzielony wynik finansowy		685 935	667 519	667 519
		871 941	858 146	858 146
Kapitały przypadające udziałom niedającym kontroli		19 550	17 962	17 962
Kapitał własny razem		891 491	876 108	876 108
ZOBOWIĄZANIA				
Zobowiązania długoterminowe				
Kredyty i pożyczki	3.14	153 663	175 010	175 010
Inne zobowiązania		5 608	9 801	9 801
Zobowiązania z tytułu leasingu	3.15	54 481	57 111*	-
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.7b	3 813	1 338	1 338
Pozostałe zobowiązania finansowe		-	410	410
Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	3.8	43 457	43 625	43 625
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.16	-	-	-
		261 022	287 295	230 184
Zobowiązania krótkoterminowe				
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	3.17	187 094	182 502	182 502
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		11 184	9 007	9 007
Zafakturowane przychody dotyczące kontraktów długoterminowych	3.11	155 898	163 818	163 818
Kredyty i pożyczki	3.14	42 165	40 267	40 267
Zobowiązania z tytułu leasingu	3.15	16 653	17 291*	-
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3.7b	93	479	479
Pozostałe zobowiązania finansowe	3.15	12 200	328	328
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	3.16	151 272	163 252	163 252
		576 559	576 944	559 653
Zobowiązania razem		837 581	864 239	789 837
Razem kapitał własny i zobowiązania		1 729 072	1 740 347	1 665 945

*) W związku z zastosowaniem 1 stycznia 2019 r. po raz pierwszy MSSF 16 dokonano stosownych zmian prezentacyjnych w aktywach i pasywach bilansu. Sumy bilansowe w stosunku do danych opublikowanych na 31 grudnia 2018 r. wzrosły o kwotę 74 402 tys. zł.

II. Skonsolidowany rachunek zysków i strat

	Nota	Q2 2019*	6 miesięcy 2019	Q2 2018	6 miesięcy 2018
Przychody ze sprzedaży		327 800	666 488	332 019	604 008
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów		-235 602	(493 767)	(245 884)	(461 331)
Zysk brutto na sprzedaży		92 198	172 721	86 135	142 677
Pozostałe przychody operacyjne		9 955	19 915	13 924	15 333
Koszty sprzedaży i marketingu		(36 936)	(65 390)	(34 289)	(61 682)
Koszty ogólnego zarządu		(31 034)	(57 502)	(21 095)	(43 109)
Pozostałe koszty operacyjne		(8 970)	(23 587)	(10 244)	(18 220)
Zysk operacyjny		25 213	46 157	34 431	34 999
Przychody/koszty finansowe - netto		1 536	(54)	(18 252)	(20 915)
Udział w zyskach / (stratach) jednostek stowarzyszonych		-	-	(1 515)	(2 660)
Zysk przed opodatkowaniem		26 749	46 103	14 664	11 424
Podatek dochodowy		-6 905	(17 336)	(429)	(3 931)
Zysk netto za okres		19 844	28 767	14 235	7 493
w tym:					
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej		20 224	27 179	10 540	4 300
Zysk netto przypadający udziałom niebędącym kontrolnymi		(380)	1 588	3 695	3 193
Zysk na akcję przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej za okres (wyrażony w PLN na jedną akcję)					
– podstawowy	<u>3.21</u>		3,34		0,53
– rozwodniony	<u>3.21</u>		3,34		0,53

III. Skonsolidowane sprawozdanie z całkowitych dochodów

	Q2 2019*	6 miesięcy 2019	Q2 2018	6 miesięcy 2018
Zysk netto za okres	19 844	28 767	14 235	7 493
Pozostałe dochody całkowite				
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek podporządkowanych	(2307)	(1 184)	6 163	7 232
Razem pozostałe dochody całkowite	(2 307)	(1 184)	6 163	7 232
Suma dochodów całkowitych za okres	17 537	27 583	20 399	14 726
przypadających akcjonariuszom jednostki dominującej	15 949	25 995	16 705	11 533
przypadających udziałom niedającym kontroli	1588	1588	3 694	3 193

*) Dane za II kwartał 2018 r. zostały ustalone poprzez odjęcie od danych za okres półrocza 2018 (objętych przeglądem) danych wykazanych przez Grupę w raporcie za I kwartał 2018 r.

IV. Skonsolidowane zestawienie zmian w kapitale własnym

	Przypadające na akcjonariuszy jednostki dominującej					Kapitały przypadające udziałom nieobjętym kontroli	Kapitał własny razem
	Kapitał zakładowy	Pozostałe kapitały	Różnice kursowe	Zysk netto za okres bieżący	Niepodzielony wynik finansowy		
Stan na 1 stycznia 2018 r.	8 133	143 041	4 169	42 036	665 525	16 128	879 032
Zmiany wyniku niepodzielonego z tytułu zastosowania MSSF 15	-	-	-	-	(27 842)	-	(27 842)
Stan na 1 stycznia 2018 r. po korekcie wyniku niepodzielonego z tytułu zastosowania MSSF 15	8 133	143 041	4 169	42 036	637 683	16 128	851 190
Przeniesienie wyniku za rok 2017	-	-	-	(42 036)	42 036	-	-
Dywidenda do wypłaty	-	-	-	-	(12 200)	-	(12 200)
Różnice kursowe ⁽¹⁾	-	-	7 233	-	-	-	7 233
Zysk za okres ⁽²⁾	-	-	-	4 300	-	3 193	7 493
Całkowite dochody za okres ⁽¹⁺²⁾	-	-	7 233	4 300	-	3 193	14 726
Stan na 30 czerwca 2018 r.	8 133	143 041	11 402	4 300	667 519	19 321	853 716
Stan na 1 stycznia 2019 r.	8 133	143 041	8 837	30 616	667 519	17 962	876 108
Przeniesienie wyniku za rok 2018	-	-	-	(30 616)	30 616	-	-
Dywidenda do wypłaty	-	-	-	-	(12 200)	-	(12 200)
Różnice kursowe ⁽¹⁾	-	-	(1 184)	-	-	-	(1 184)
Zysk za okres ⁽²⁾	-	-	-	27 179	-	1 588	28 767
Całkowite dochody za okres ⁽¹⁺²⁾	-	-	(1 184)	27 179	-	1 588	27 583
Stan na 30 czerwca 2019 r.	8 133	143 041	7 653	27 179	685 935	19 550	891 491

Zgodnie z Uchwałą Walnego Zgromadzenia Comarch S.A. z dnia 26 czerwca 2019 r., zysk netto za rok 2018 w kwocie 12 200 023,50 zł przeznaczono do wypłaty jako dywidendę dla akcjonariuszy spoza Grupy. Dywidenda została wypłacona w dniu 15 lipca 2019 roku. Wg stanu na dzień 30 czerwca 2019 r. w pozostałych spółkach Grupy brak jest podstaw do dokonywania wypłat dywidend za rok 2018 do podmiotów spoza Grupy.

W związku z zastosowaniem 1 stycznia 2019 r. po raz pierwszy MSSF 16 wpływ na wynik netto przypadający na akcjonariuszy spółki za pierwsze półrocze 2019 r. wyniósł +81 tys. zł.

V. Skonsolidowany rachunek przepływów pieniężnych

	6 miesięcy 2019	6 miesięcy 2018
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
Zysk netto	28 767	7 493
Korekty razem	57 250	(4 826)
Udział w zyskach (stratach) netto jednostek podporządkowanych wycenianych metodą praw własności	-	2 660
Amortyzacja	40 155*	36 411
Zysk (strata) z tytułu różnic kursowych	7 683	(835)
Odsetki i udziały w zyskach (dywidendy)	985	1 563
Zysk (strata) z działalności inwestycyjnej	(7 250)	(11 297)
Zmiana stanu zapasów	(5 265)	(15 006)
Zmiana stanu należności	40 288	(30 095)
Zmiana stanu zobowiązań i rezerw, z wyjątkiem pożyczek i kredytów	(19 346)	11 616
Inne korekty	-	157
Zysk netto pomniejszony o korekty razem	86 017	2 667
Zapłacony podatek dochodowy	(16 532)	(8 891)
Środki pieniężne netto z działalności operacyjnej	69 485	(6 224)
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	(12 879)	(36 700)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych aktywów trwałych	2 581	1 406
Nabycie wartości niematerialnych	(8 800)	(10 868)
Wpływy ze sprzedaży inwestycji w nieruchomości oraz WNIP	7 205	3
Wydatki na inwestycje w nieruchomości	(698)	(430)
Wydatki na nabycie aktywów finansowych	(4 854)	-
Udzielone pożyczki	-	(11 150)
Spłata udzielonych pożyczek	290	9 100
Odsetki	110	214
Inne wydatki na aktywa finansowe	-	-
Inne wpływy z aktywów finansowych	1 832	3 750
Inne wpływy inwestycyjne	-	-
Inne wydatki inwestycyjne	-	(89)
Środki pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(15 213)	(44 764)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
Wpływy z tytułu emisji kapitału	-	-
Wpływy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek	1 814	33 153
Spłata kredytów i pożyczek	(19 549)	(23 685)
Odsetki od kredytu	(1 446)	(1 876)
Odsetki od pożyczek otrzymanych	-	-
Udzielenie pożyczek	-	(1 123)
Wpływy z tytułu spłaty udzielonych pożyczek	1 650	733
Wpływy z tytułu odsetek od pożyczek	58	42
Pozostałe odsetki i inne wydatki	(175)	(303)
Płatności zobowiązań z tyt. umów leasingu finansowego	(10 169)	(91)
Inne wpływy finansowe	-	314
Inne wydatki finansowe	-	-
Środki pieniężne netto z działalności finansowej	(27 817)	7 164
Zmiana środków pieniężnych netto	26 455	(43 824)

Środki pieniężne na początek okresu	245 906	207 925
Dodatnie (ujemne) różnice kursowe w środkach pieniężnych	(1 437)	4 938
Środki pieniężne na koniec okresu	270 924	169 039
- w tym o ograniczonej możliwości dysponowania	2 195	4 165

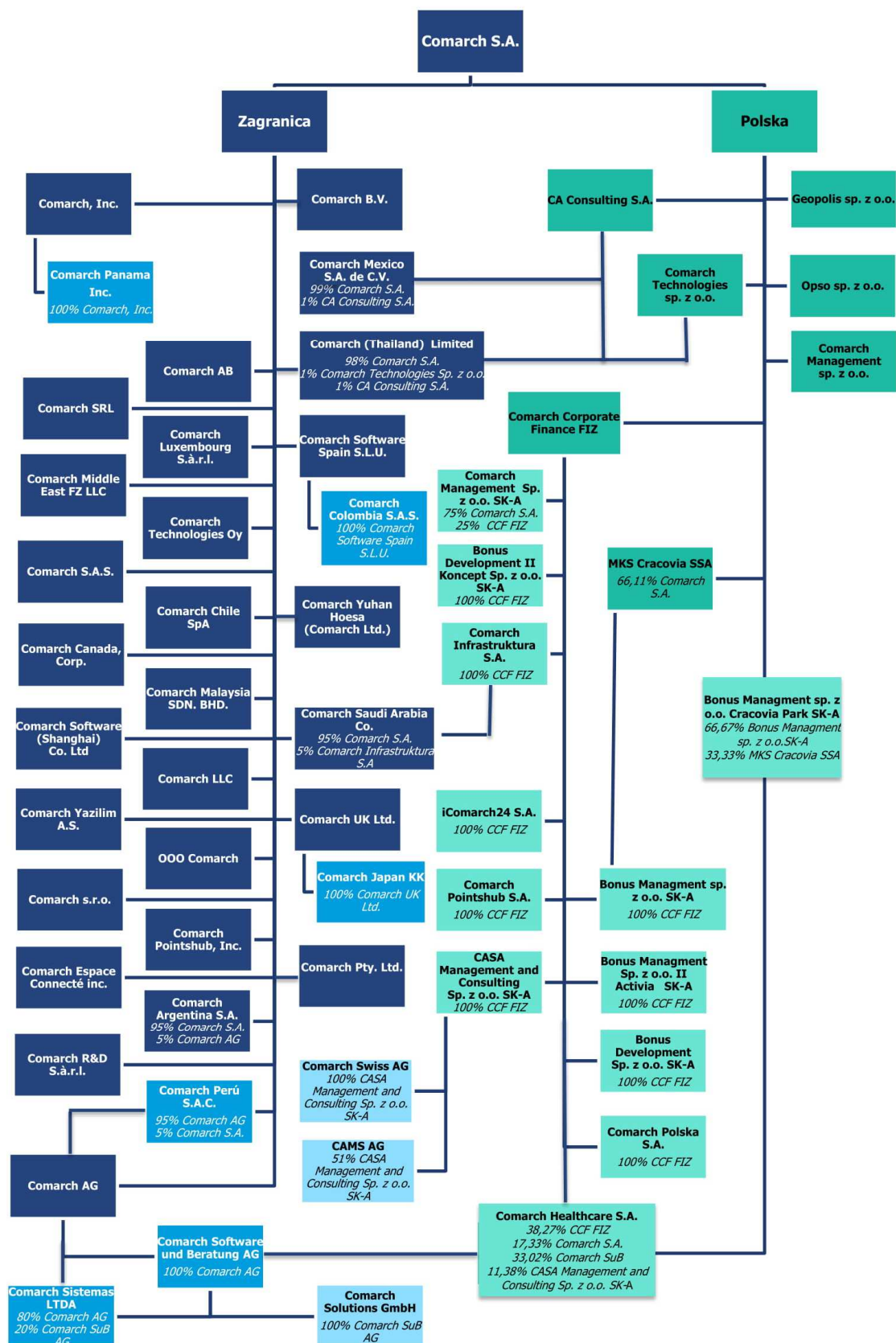
*Obejmuje amortyzację aktywa z tytułu prawa do użytkowania wynikającego z zastosowania MSSF16 w kwocie 9 206 tys. zł.

VI. Informacja dodatkowa

1. Informacje o strukturze i działalności Grupy

Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Spółka Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiąganych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

1.1. Struktura kapitałowa Grupy Comarch

100% Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej.

Na dzień 30 czerwca 2019 roku jednostkami stowarzyszonymi z jednostką dominującą są:

- SoInteractive S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (16,10% głosów przypada na CCF FIZ, 11,27% głosów przypada na Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A),
- Metrum Capital S.A. (15,79% głosów przypada na Comarch S.A., 31,58% głosów przypada na CAMS AG),
- Thanks Again LLC z siedzibą w Tyrone, GA, USA (42,5% głosów przypada na Comarch Pointshub, Inc.).

Spółki stowarzyszone nie są konsolidowane. Udziały w nich są wyceniane metodą praw własności.

1.2. Struktura działania Grupy Comarch

Struktura działania Grupy Comarch jest następująca:

- Jednostka dominująca Comarch S.A. pozyskuje większość kontraktów w dużej mierze realizując je,
- Spółki Comarch AG, Comarch S.A.S., Comarch R&D S.à r.l., Comarch Luxembourg S.à r.l., Comarch Inc., Comarch Panama Inc., Comarch Canada, Corp., Comarch Middle East FZ-LLC, Comarch LLC, OOO Comarch, Comarch Technologies Oy, Comarch UK Ltd., Comarch Chile SpA, Comarch Sistemas LTDA, Comarch Software Spain S.L.U., Comarch Yazilim A.S., Comarch SRL, Comarch Espace Connecté Inc., Comarch Malaysia SDN. BHD., Comarch AB, Comarch Argentina S.A., Comarch Colombia S.A.S., Comarch Peru S.A.C., Comarch Japan KK, Comarch Saudi Arabia Co., Comarch Mexico S.A. de C.V., Comarch Pty. LTD i Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd pozyskują kontrakty informatyczne na rynkach zagranicznych i realizują je w całości lub w części,
- Spółka Comarch Software und Beratung AG jest znaczącym na rynku niemieckim producentem oprogramowania ERP oraz integratorem systemów informatycznych. Comarch Solutions GmbH prowadzi działalność o profilu identycznym z profilem działalności spółki Comarch Software und Beratung AG,
- Comarch Swiss AG zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem rozwiązań informatycznych Comarch (zwłaszcza w obszarach ERP i ECM) na rynku szwajcarskim,
- Comarch Polska S.A. pozyskuje kontrakty informatyczne na rynku krajowym głównie w sektorze publicznym i realizuje je w całości lub w części,
- Comarch Technologies sp. z o.o. odpowiada za rozwój technologii związanych z projektowaniem i produkcją urządzeń elektronicznych oraz związanego z nimi oprogramowania,
- CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na świadczeniu usług informatycznych i consultingowych na rzecz Comarch S.A. oraz klientów spoza Grupy Comarch,
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty prowadzi działalność inwestycyjną (poprzez swoje spółki zależne) w zakresie nowych technologii i usług, a także działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym,
- Comarch Management sp. z o.o., Comarch Management sp. z o.o. SK-A, CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A, CAMS AG, Bonus Management sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A, Comarch Pointshub, Inc. prowadzą działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką,
- Przedmiotem działalności Bonus Development sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Development sp. z o.o. II Concept SK-A jest działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości,
- Comarch Healthcare S.A. wytwarza i sprzedaje oprogramowanie związane z medycyną, urządzenia medyczne oraz świadczy usługi medyczne i diagnostyczne, a także wytwarza i dostarcza kompleksowe rozwiązania informatyczne dla sektora medycznego,
- Comarch Pointshub S.A. prowadzi działalność z zakresu Smart City,
- Comarch Infrastruktura S.A. prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług data center oraz outsourcingu usług informatycznych,

- iComarch24 S.A. prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości oraz handlu elektronicznego, świadczy również usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch,
- Geopolis sp. z o.o. wdraża zintegrowane systemy GIS w jednostkach administracji publicznej,
- MKS Cracovia SSA prowadzi działalność sportową i w zakresie krzewienia kultury fizycznej,
- „Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” Cracovia Park SK-A prowadzi działalność inwestycyjną w zakresie sportu, odnowy biologicznej i rekreacji,
- Opso sp. z o.o. prowadzi działalność gastronomiczną,
- Spółka Comarch s.r.o. nie prowadzi obecnie działalności operacyjnej.

1.3. Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej w I półroczu 2019 roku

W dniu 22 maja 2019 r. została zarejestrowana w Sydney spółka zależna Comarch Pty. LTD o kapitale zakładowym 100 AUD składającym się z 100 akcji o wartości 1 AUD każda. Spółka Comarch S.A. posiada 100% udziałów i głosów w spółce Comarch Pty. LTD.

1.4. Zmiany właścicielskie i zmiany w strukturze organizacyjnej po dacie bilansu

W dniu 5 lipca 2019 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału w spółce Comarch (Thailand) Limited o kwotę 10 500 000 THB, tj. z kwoty 8 000 000 THB do kwoty 18 500 000 THB.

2. Opis stosowanych zasad rachunkowości

Niniejsze niezbadane Śródroczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe Grupy („Śródroczne Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe”) obejmujące okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku wraz z danymi porównywalnymi, zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowym Standardem Rachunkowości („MSR”) 34, oraz zgodnie z odpowiednimi standardami rachunkowości mającymi zastosowanie do śródrocznej sprawozdawczości finansowej w kształcie zatwierdzonym przez Unię Europejską, opublikowanymi i obowiązującymi w czasie przygotowywania niniejszego Skróconego Śródrocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego.

Niniejsze Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe obejmujące okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku nie obejmuje wszystkich informacji oraz ujawnień wymaganych w rocznym sprawozdaniu finansowym i należy je czytać łącznie ze zbadanym Skonsolidowanym Sprawozdaniem Finansowym Grupy Kapitałowej Comarch sporządzonym według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej („MSSF”), zawierającym noty („Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe sporządzone według MSSF”) za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku.

Zasady rachunkowości oraz metody wyliczeń przyjęte do przygotowania Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego obejmującego okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku są spójne z zasadami opisanymi w zbadanym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym Grupy Comarch sporządzonym według MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku (Nota 2 oraz Nota 3 Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego Grupy Kapitałowej Comarch sporządzonego według MSSF za rok zakończony 31 grudnia 2018 roku).

Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe obejmujące okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku składa się ze skonsolidowanego bilansu, skonsolidowanego rachunku zysków i strat, skonsolidowanego zestawienia całkowitych dochodów, zestawienia zmian w skonsolidowanych kapitałach własnych, skonsolidowanego rachunku przepływów pieniężnych oraz wybranych not objaśniających.

W śródrocznym sprawozdaniu finansowym uwzględnia się bądź odracza koszty powstające w roku finansowym nierównomiernie tylko wtedy, gdy powyższe koszty powinny zostać uwzględnione bądź odroczone w czasie na koniec danego roku obrotowego.

Niniejsze Skonsolidowane Sprawozdanie Finansowe obejmujące okres 6 miesięcy zakończonych 30 czerwca 2019 roku zostało przygotowane w tysiącach PLN i zostało zatwierdzone do publikacji przez Zarząd w dniu 30 sierpnia 2019 roku.

Zmiany do istniejących standardów do zastosowania po raz pierwszy w sprawozdaniu finansowym za 2019 rok

■ MSSF 16 Leasing

Standard MSSF 16 został opublikowany w dniu 13 stycznia 2016 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 roku lub później. Dozwolone zostało jego wcześniejsze zastosowanie, ale pod warunkiem równoczesnego zastosowania MSSF 15. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie standardu.

Grupa wdrożyła stosowanie standardu MSSF 16 metodą retrospektywną, z łącznym efektem pierwszego zastosowania MSSF 16 ujętym na dzień 1 stycznia 2019 roku, bez przekształcania danych porównawczych.

Zastosowanie MSSF 16 wymagało od Grupy analizy danych oraz dokonania szacunków i wyliczeń, które mają wpływ na wycenę zobowiązań leasingowych oraz wycenę aktywów z prawem do użytkowania. Obejmowały one zidentyfikowanie umów podlegających stosowaniu MSSF 16, ustalanie okresu obowiązywania umów oraz ustalanie stóp procentowych stosowanych do dyskontowania przyszłych przepływów pieniężnych.

Zgodnie z MSSF 16 umowa ma charakter leasingu, jeżeli leasingobiorca w zamian za wynagrodzenie ma prawo do sprawowania kontroli, w tym pobierania korzyści ekonomicznych, nad użytkowaniem zidentyfikowanego składnika aktywów przez określony czas.

W trakcie prac przygotowawczych Grupa dokonała analizy wszystkich zawartych umów pod kątem spełniania kryteriów uznania ich za umowy o charakterze leasingowym wg. MSSF 16. Do umów leasingu podlegających pod MSSF 16 Grupa zaliczyła umowy najmu budynków i powierzchni biurowych, prawo wieczystego użytkowania gruntów, leasing środków transportu i leasing sprzętu komputerowego.

Dla umów zawartych na czas oznaczony Grupa przyjęła okres leasingu zgodny z umownym okresem leasingu, chyba że znane były okoliczności wskazujące na skorzystanie z opcji przedłużenia lub wypowiedzenia. Umów zawartych na czas nieokreślony z okresem wypowiedzenia krótszym niż 12 miesięcy Grupa nie wycenia wg MSSF 16, z wyjątkiem umowy najmu przez MKS Cracovia stadionu przy ulicy Kałuży 1 w Krakowie, która ze względu na strategiczny charakter wynajmowanej nieruchomości została wyceniona wg MSSF 16, i dla której Grupa przyjmuje każdorazowo 5 letni okres leasingu. Szacunkowa wartość zobowiązań wynikających z pozostałych umów zawartych na czas nieokreślony dla okresu 12 miesięcy wynosi ok. 1 200 tys. PLN. Umów najmu na czas nieoznaczony z okresem wypowiedzenia dłuższym niż 12 miesięcy Grupa nie zidentyfikowała.

Zgodnie ze standardem MSSF 16 Leasing, Grupa wdrożyła jednolite zasady rachunkowości, wymagające od leasingobiorców ujmowania aktywów i zobowiązań w przypadku wszystkich umów leasingu z uwzględnieniem wyjątków wymienionych w standardzie. Grupa ujmuje prawo do użytkowania aktywa wraz z odpowiednim zobowiązaniem leasingowym ustalonym w wysokości zdyskontowanych przyszłych płatności w okresie trwania leasingu. W miejsce ujmowanych do tej pory w kosztach działalności podstawowej opłat z tytułu wykorzystywania aktywów będących przedmiotem leasingu została wprowadzona amortyzacja wyliczona od wartości aktywa z tytułu prawa do użytkowania. Amortyzacja jest alokowana odpowiednio do kosztów wytworzenia, kosztów ogólnych bądź kosztów sprzedaży. Zamiast ujmowanych w kosztach finansowych odsetek płaconych od bieżących rat leasingowych zostały wprowadzone odsetki naliczone od zobowiązania z tytułu leasingu. Aktywa z tytułu prawa do użytkowania są amortyzowane liniowo natomiast zobowiązania leasingowe rozliczane efektywną stopą procentową (krańcową stopą procentową leasingobiorcy).

Krańcowa stopa procentowa leasingobiorcy dla danej umowy leasingu ustalona została jako suma stopy wolnej od ryzyka zależnej od waluty i okresu leasingu, korekty z tytułu marży kredytowej oraz korekty specyficznej dla przedmiotu leasingu. Wysokość krańcowych stóp procentowych zastosowanych przez Grupę kształtuje się między 1,3 % a 7,8 %.

Łączna wartość nominalnego wynagrodzenia wynikającego ze zidentyfikowanych na dzień 1 stycznia 2019 roku umów o charakterze leasingowym spełniających kryteria MSSF 16, przypadająca na okres od 1 stycznia 2019 roku do końca okresu ich obowiązywania, wynosiła:

- dla umów najmu: 60 216 tys. PLN,
- dla prawa wieczystego użytkowania gruntów (na okres do 2089 roku): 58 914 tys. PLN,
- dla leasingu środków transportu i sprzętu IT: ok. 1 290 tys. PLN.

W wyniku zastosowania MSSF 16 wartość aktywów z tytułu prawa do użytkowania oraz zobowiązań leasingowych na dzień 1 stycznia 2019 wyniosła 74 402 tys. zł, w tym:

- z tytułu umów najmu: 54 514 tys. PLN,
- z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntów (na okres do 2089 roku): 18 631 tys. PLN,
- z tytułu leasingu środków transportu i sprzętu IT: ok. 1 257 tys. PLN.

Wdrożenie MSSF 16 ma wpływ na wskaźniki finansowe wyliczane na podstawie sprawozdań finansowych, w tym także te, które stanowią kowenanty w umowach kredytowych zawartych przez Grupę. Grupa doprowadziła do wyłączenia wpływu zmian wynikających z wdrożenia standardu MSSF 16 na wyliczenia kowenantów we wszystkich umowach kredytowych. Zarząd Grupy informuje, że nie widzi ryzyka przekroczenia dopuszczalnych wartości kowenantów wynikających z umów kredytowych zawartych przez Grupę także w sytuacji, gdyby do wyliczeń wartości kowenantów zostały wykorzystane dane uwzględniające zastosowanie MSSF 16.

Główne różnice pomiędzy zobowiązaniami z tytułu leasingu operacyjnego ujawnionymi na dzień 31 grudnia 2018 roku a zobowiązaniami z tytułu leasingu rozpoznanymi na dzień pierwszego zastosowania standardu MSSF 16 wynikają z:

- ujęcia w zobowiązaniach z tytułu leasingu praw wieczystego użytkowania, które zostały zakwalifikowane jako umowy leasingu na dzień 1 stycznia 2019 roku;
- wyłączenia z wyceny według MSSF 16 umów krótkoterminowych, umów zawartych na czas nieoznaczony z okresem wypowiedzenia krótszym niż rok oraz umów dotyczących aktywów niskocennych tj. o wartości początkowej poniżej 5 000 USD;

Na dzień bilansowy 30 czerwca 2019 r. wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania w Grupie wyniosła 71 248 tys. PLN, a wartość zobowiązania z tytułu leasingu 71 134 tys. PLN. Wartość amortyzacji od aktywa z tytułu prawa do użytkowania w I półroczu 2019 roku wyniosła 9 206 tys. PLN. Wartość odsetek od zobowiązań z tytułu leasingu w I półroczu 2019 roku wyniosła 1 168 tys. PLN.

Wpływ zastosowania MSSF 16 na wybrane pozycje sprawozdania finansowego Grupy

	Stan na 30 czerwca 2019 dane opublikowane	Stan na 30 czerwca 2019 bez MSSF 16
Wpływ na bilans		
Aktywa Razem	1 729 072	1 658 446
Aktywa trwałe	792 804	722 178
Aktywo z tytułu prawa do użytkowania	71 248	0
Pasywa Razem	1 729 072	1 658 446
Zobowiązania ogółem, w tym	837 581	767 037
<i>Zobowiązania długoterminowe</i>	<i>261 022</i>	<i>206 780</i>
<i>Zobowiązania krótkoterminowe</i>	<i>576 559</i>	<i>560 257</i>
Zobowiązania z tytułu leasingu, w tym	71 134	0
<i>Zobowiązania długoterminowe</i>	<i>54 481</i>	<i>0</i>
<i>Zobowiązania krótkoterminowe</i>	<i>16 653</i>	<i>0</i>
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki	871 941	871 860
Wpływ na rachunek zysków i strat		
Amortyzacja, w tym	40 155	31 124
<i>Amortyzacja prawa do użytkowania</i>	<i>9 206</i>	<i>0</i>
Zysk netto	28 767	28 686
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki	27 179	27 098

Wpływ na przepływy pieniężne

Przepływy pieniężne razem	26 455	26 455
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	69 485	59 511
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(15 213)	(15 213)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(27 817)	(17 843)

Amortyzacja aktywa z tytułu prawa do użytkowania	6 miesięcy 2019
Leasing środków transportu i sprzętu komputerowego	339
Najem	8 735
Użytkowanie wieczyste	132
Amortyzacja aktywa z tytułu prawa do użytkowania	9 206

Grupa korzysta z dwóch uproszczeń dotyczących klasyfikowania umowy jako umowy leasingu wg. MSSF 16. Grupa wyłączyła z wyceny wg. MSSF 16 umowy spełniające definicję leasingu krótkoterminowego według MSSF 16 oraz umowy aktywów o niskiej wartości tj. o wartości początkowej nie przekraczającej równowartości 5 tys. USD. Zastosowanie przez Spółkę powyższych uproszczeń zobowiązuje ją do stosowania ich w całym okresie obowiązywania standardu. Zastosowane uproszczenia są udokumentowane odpowiednimi zapisami polityki rachunkowości. Koszt związany z umowami leasingów krótkoterminowych i leasingów aktywów o niskiej wartości w pierwszym półroczu 2019 roku wyniósł ok. 1 200 tys. PLN.

■ **MSSF 9 „Instrumenty finansowe”**

Standard zatwierdzony w UE w dniu 22 listopada 2016 roku (obowiązujący w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie),

Grupa zastosowała MSSF 9 po raz pierwszy w 2018 roku. W wyniku zastosowania wymogów MSSF 9 Grupa Comarch nie stwierdziła istotnych zmian w wycenie zobowiązań finansowych w stosunku do wyceny dokonywanej na podstawie MSR 39.

W związku ze stosowaniem MSSF 9 Grupa przeprowadza następujące dostosowania:

- **w zakresie środków pieniężnych**

Grupa przeprowadza szacunek odpisów na środki pieniężne, w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności instytucji finansowych, w których środki pieniężne są przechowywane. Prawdopodobieństwo niewypłacalności ustalone zostało na podstawie zewnętrznych ratingów banków oraz dostępnych informacji agencji ratingowych. Na podstawie przeprowadzonej analizy Grupa nie utworzyła odpisów na środki pieniężne.

- **w zakresie należności**

Grupa przeprowadza analizę należności handlowych w modelu straty oczekiwanej. Dla wszystkich należności handlowych przeprowadzana jest indywidualna analiza i na jej podstawie dla każdej należności określona jest wysokość oczekiwanej straty. Nie przeprowadzana jest analiza portfelowa należności, bazująca na historycznych współczynnikach niewypłacalności, z racji na nieadekwatność takiego podejścia do specyfiki należności Grupy

- **w zakresie pożyczek udzielonych do podmiotów stowarzyszonych**

Grupa przeprowadza ocenę modelu biznesowego dla pożyczek udzielonych do podmiotów stowarzyszonych, w ramach której stwierdzono, że wszystkie pożyczki spełniają model utrzymywania w celu ściągnięcia. Grupa przeprowadza analizę pożyczek w modelu oczekiwanej straty.

- **w zakresie kredytów bankowych**

W wyniku zastosowania wymogów MSSF 9 Grupa Comarch nie stwierdziła istotnych zmian w wycenie zobowiązań finansowych w stosunku do wyceny dokonywanej na podstawie MSR 39.

W związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2019 roku zmian do standardu MSSF 9 „Prawo wcześniejszej spłaty z negatywny wynagrodzeniem”, Grupa przeprowadziła w Q1 2019 analizę historycznych zmian warunków umownych dotyczących długoterminowych umów finansowania zewnętrznego pod kątem jednorazowego ujęcia ich efektów w rachunku zysków i strat. Grupa przeliczyła wartość bilansową zmienionych zobowiązań według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu pierwotnej stopy procentowej. W wyniku przeprowadzonej analizy odstąpiono od rozpoznania wyników z tytułu modyfikacji zobowiązań finansowych w rachunku zysków i strat ze względu na ich nieistotność.

Nowe standardy oraz zmiany do istniejących standardów wydane przez RMSR, ale jeszcze niezatwierdzone do stosowania w UE

MSSF w kształcie zatwierdzonym przez UE nie różnią się obecnie w znaczący sposób od regulacji wydanych przez Radę Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (RMSR), z wyjątkiem poniższych nowych standardów, zmian do standardów oraz nowych interpretacji, które według stanu na dzień publikacji raportu nie zostały jeszcze zatwierdzone do stosowania w UE.

- **MSSF 14 „Odroczone salda z regulowanej działalności” (obowiązujący w odniesieniu do okresów** rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2016 roku lub po tej dacie) – Komisja Europejska postanowiła nie rozpoczynać procesu zatwierdzania tego tymczasowego standardu do stosowania na terenie UE do czasu wydania ostatecznej wersji MSSF 14),
- **MSSF 17 Umowy ubezpieczeniowe**, opublikowany w dniu 18 maja 2017 roku,
- Zmiany w **MSSF 10 i MSR 28: Sprzedaż lub wniesienie aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostką stowarzyszoną lub wspólnym przedsięwzięciem** opublikowane w dniu 11 września 2014 roku (wstrzymany proces przyjęcia do stosowania przez kraje UE),
- **KIMSF 22 Transakcje w walucie obcej a wynagrodzenie zaliczkowe**, opublikowana w dniu 8 grudnia 2016 roku,
- **KIMSF 23 Niepewność w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego**, opublikowana 7 czerwca 2017 roku,
- **Zmiana w MSR 28: Długoterminowe udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach**, opublikowana 12 października 2017 roku,
- **Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (Annual Improvements 2015-2017)** opublikowane w dniu 12 grudnia 2017 roku,
- **Zmiany w MSR 19: Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu** opublikowane w dniu 7 lutego 2018 roku.

Jednocześnie nadal poza regulacjami przyjętymi przez UE pozostaje rachunkowość zabezpieczeń portfela aktywów i zobowiązań finansowych, których zasady nie zostały zatwierdzone do stosowania w UE. Według szacunków jednostki dominującej zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń portfela aktywów lub zobowiązań finansowych według **MSSF9 „Instrumenty finansowe”** nie miałoby istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe, jeżeli zostałyby przyjęte do stosowania na dzień bilansowy.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Comarch za 6 miesięcy 2019 roku obejmuje sprawozdania następujących spółek:

Nazwa spółki	Charakter powiązań	Metoda konsolidacji	Udział Comarch S.A. w kapitale zakładowym
Comarch S.A.	Jednostka dominująca	Pełna	
Comarch AG	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Sistemas LTDA	Jednostka zależna	Pełna	80% w posiadaniu Comarch AG, 20% w posiadaniu Comarch Software und Beratung AG
Comarch Peru S.A.C.	Jednostka zależna	Pełna	95% w posiadaniu Comarch AG, 5% w posiadaniu Comarch S.A.
Comarch Software und Beratung AG	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch AG
Comarch Solutions GmbH	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch Software und Beratung AG
Comarch S.A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch R&D S.à r.l.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Luxembourg S.à r.l.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Panama Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch Inc.
Comarch Canada, Corp.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Espace Connecté Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Middle East FZ-LLC	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch LLC	Jednostka zależna	Pełna	100%
OOO Comarch	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Technologies Oy	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch UK Ltd.	Jednostka	Pełna	100%

	zależna		
Comarch Japan KK	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch UK
Comarch Chile SpA	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Software Spain S.L.U.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Colombia S.A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch Software Spain S.L.U.
Comarch Yazilim A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch SRL	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Malaysia SDN. BHD.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch s.r.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Pointshub, Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch AB	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Argentina S.A.	Jednostka zależna	Pełna	95% w posiadaniu Comarch S.A., 5% w posiadaniu Comarch AG
Comarch Saudi Arabia Co.	Jednostka zależna	Pełna	95% w posiadaniu Comarch S.A., 5% w posiadaniu Comarch Infrastruktura S.A.
Comarch Mexico S.A. de C.V.	Jednostka zależna	Pełna	99% w posiadaniu Comarch S.A., 1% w posiadaniu CA Consulting S.A.
Comarch Pty. LTD	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Yuhan Hoesa (Comarch Ltd.)	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch (Thailand) Limited	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch BV	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Technologies sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
CA Consulting S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100%

Geopolis sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Management sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	Jednostka zależna	Pełna	100% ogólnej liczby certyfikatów inwestycyjnych,
Comarch Management sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	26,45% w posiadaniu Comarch S.A., 8,82% w posiadaniu CCF FIZ, 64,73% akcji nabytych w celu umorzenia przez Comarch Management sp. z o.o. SK-A
Bonus Management sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus MANAGEMENT sp. z o.o. Cracovia Park SK-A	Jednostka zależna	Pełna	50% w posiadaniu Bonus Management sp. z o.o. SK-A, 50% w posiadaniu MKS Cracovia SSA
Bonus Development sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Healthcare S.A.	Jednostka zależna	Pełna	45,84% w posiadaniu CCF FIZ 20,76% w posiadaniu Comarch S.A., 19,77% w posiadaniu Comarch Software und Beratung AG, 13,63% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA
Comarch Polska S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Pointshub S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Infrastruktura S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
iComarch24 S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Swiss AG	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A
CAMS AG	Jednostka	Pełna	51% w posiadaniu CASA

	zależna		Management and Consulting sp. z o.o. SK-A
Opso sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
MKS Cracovia SSA	Jednostka zależna	Pełna	66,11%

3. Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

3.1. Sprawozdawczość wg segmentów za 6 miesięcy 2019 roku

Dla Grupy Kapitałowej Comarch podstawowym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty branżowe, a pomocniczym rodzajem segmentów operacyjnych są segmenty geograficzne. Objęte konsolidacją jednostki Grupy Kapitałowej Comarch prowadzą następujące rodzaje działalności:

- sprzedaż systemów informatycznych i usług z nimi związanych w tym również produkcja oprogramowania dla medycyny oraz sprzedaż sprzętu informatycznego (dalej jako „Segment IT”),
- działalność sportową (dalej jako „Segment Sport”) prowadzoną przez MKS Cracovia SSA,
- działalność związaną z inwestowaniem na rynku kapitałowym i na rynku nieruchomości (dalej jako „Segment Inwestycje”),
- działalność w zakresie świadczenia usług medycznych (dalej jako „Segment Medycyna”).

Dominujący udział w przychodach ze sprzedaży, wynikach oraz aktywach posiada Segment IT. Ze względu na specyfikę działalności segment IT prezentowany jest z wydzieleniem rynku DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), rynku polskiego oraz rynków pozostałych.

Ze względu na geograficzny podział działalności Grupa Comarch wyróżnia następujące segmenty rynku: Polska, Rejon DACH (Niemcy, Austria, Szwajcaria), Pozostałe kraje. Segment Sport, Segment Inwestycje i Segment Medycyna prowadzą działalność wyłącznie na terenie Polski. Ze względu na to, że jedynie Segment IT prowadzi działalność poza krajem i jednocześnie ponoszone w Segmencie IT koszty w znacznej mierze są wspólne dla sprzedaży eksportowej oraz krajowej nie jest celowe ustalanie wyniku odrębnie dla działalności eksportowej i krajowej.

Sprzedaż Grupy Comarch jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W ciągu 6 miesięcy 2019 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Grupy Comarch.

Rozkład przychodów ze sprzedaży osiąganych przez Grupę Kapitałową Comarch na przestrzeni roku 2018 przedstawiał się następująco: 20% rocznej sprzedaży zostało zrealizowane w pierwszym kwartale, 24% w drugim kwartale, 25% w trzecim kwartale oraz 31% w czwartym kwartale. Na przestrzeni roku 2019 Grupa spodziewa się rozkładu przychodów ze sprzedaży zbliżonego do tego z 2018 roku.

6 miesięcy 2018	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Eliminacje	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe rynki					
Przychody segmentu–sprzedaż klientom zewnętrznym	325 863	131 951	108 232	3 358	24 111	4 911	-	598 426
<i>w tym:</i>								
Przychody ze sprzedaży:	339 758	131 206	110 840	4 936	11 668	5 600	-	604 008
<i>na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, Media, IT</i>	53 608	36 172	38 720	-	-	-	-	128 500
<i>na rzecz klientów z sektora Finanse i Bankowość</i>	69 983	17 333	7 757	-	-	-	-	95 073
<i>na rzecz klientów z sektora Handel i Usługi</i>	25 376	16 152	50 884	-	-	-	-	92 412
<i>na rzecz klientów z sektora Przemysł i Utilities</i>	36 858	11 578	11 766	4 728	-	-	-	64 930
<i>na rzecz klientów z Sektora Publicznego</i>	73 281	4 540	1 700	-	-	-	-	79 521
<i>na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw</i>	69 301	45 430	-	-	-	-	-	114 731
<i>na rzecz klientów z sektora Medycyna</i>	8 933	-	-	-	-	5 600	-	14 533
<i>na rzecz pozostałych klientów</i>	2 418	1	13	208	11 668	-	-	14 308
<i>pozostałe przychody operacyjne</i>	1 469	943	564	30	12 164	163	-	15 333
<i>przychody finansowe</i>	(15 364)	(198)	(3 172)	(1 608)	279	-852	-	(20 915)
Przychody segmentu–sprzedaż pozostałym segmentom	173 850	17 409	15 180	3 776	4 357	1 052	(215 624)	-
Przychody segmentu ogółem*	499 713	149 360	123 412	7 134	28 468	5 963	(215 624)	598 426
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	305 636	127 729	123 972	4 029	15 194	7 782	-	584 342
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	173 851	17 409	15 180	3 776	4 357	1 051	(215 624)	-
Koszty segmentu ogółem*	479 487	145 138	139 152	7 805	19 551	8 833	(215 624)	584 342
Podatek bieżący	(4 109)	(2 239)	(1 931)	(272)	-	-	-	(8 551)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	1 100	1 579	1 415	55	471	-	-	4 620
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	(333)	-	(2 327)	-	-	-	-	(2 660)
Wynik netto	16 884	3 562	(18 583)	(888)	9 388	(2 870)	-	7 493
<i>w tym:</i>								
<i>wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej</i>	16 884	3 562	(18 583)	(886)	6 193	(2 870)	-	4 300
<i>wynik przypadający udziałom niedającym kontroli</i>	-	-	-	(2)	3 195	-	-	3 193

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom

Sprzedaż pomiędzy poszczególnymi segmentami odbywa się na zasadach rynkowych.

Aktywa i zobowiązania segmentów na dzień 30 czerwca 2018 roku oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja w okresie 6 miesięcy 2018 roku przedstawiają się następująco:

30 czerwca 2018 / 6 miesięcy 2018

	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Ogółem
	Polska	Rejon DACH	Pozostałe kraje				
Aktywa	917 351	205 387	239 469	138 242	71 117	8 194	1 579 760
Zobowiązania	479 959	84 524	105 032	34 271	20 416	1 842	726 044
Wydatki inwestycyjne	31 377	7 384	5 116	11 889	3 009	462	59 237
Amortyzacja	22 142	7 967	1 658	957	2 264	1 423	36 411

6 miesięcy 2019	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Eliminacje	Razem
	Rynek polski	Rynek DACH	Pozostałe rynki					
Przychody segmentu–sprzedaż klientom zewnętrznym	385 297	127 700	143 339	386	22 170	7 457	-	686 349
<i>w tym:</i>								
Przychody ze sprzedaży:	383 648	125 981	135 658	900	13 930	6 371	-	666 488
na rzecz klientów z sektora Telekomunikacja, Media, IT	88 571	31 912	40 345	-	-	-	-	160 828
na rzecz klientów z sektora Finanse i Bankowość	66 544	18 366	3 229	-	-	-	-	88 139
na rzecz klientów z sektora Handel i Usługi	28 683	11 806	71 451	-	-	-	-	111 940
na rzecz klientów z sektora Przemysł i Utilities	45 358	13 852	20 604	-	-	-	-	79 814
na rzecz klientów z Sektora Publicznego	63 963	5 256	-	-	-	-	-	69 219
na rzecz Małych i Średnich Przedsiębiorstw	82 442	44 789	-	-	-	-	-	127 231
na rzecz klientów z sektora Medycyna	7 321	-	-	-	-	6 371	-	13 692
na rzecz pozostałych klientów	766	-	29	900	13 930	0	-	15 625
pozostałe przychody operacyjne	1 062	1 794	7 789	9	8 424	837	-	19 915
przychody finansowe	587	(75)	(108)	(523)	(184)	249	-	(54)
Przychody segmentu–sprzedaż pozostałym segmentom	140 510	14 363	19 632	3 865	4 124	1 020	(183 514)	-
Przychody segmentu ogółem*	525 807	142 063	162 971	4 251	26 294	8 477	(183 514)	686 349
Koszty segmentu d/t sprzedaży klientom zewnętrznym	358 722	118 852	137 878	988	17 644	6 162	-	640 246
Koszty segmentu d/t sprzedaży pozostałym segmentom	140 509	14 363	19 632	3 865	4 125	1 020	(183 514)	-
Koszty segmentu ogółem*	499 231	133 215	157 510	4 853	21 769	7 182	(183 514)	640 246
Podatek bieżący	(4 417)	(6 406)	(4 019)	(277)	(207)	-	-	(15 326)
Aktywa i rezerwa na podatek z tytułu ulgi inwestycyjnej i pozostałych tytułów	(2 063)	1 005	(1 224)	5	267	-	-	(2 010)
Udział segmentu w wyniku jednostek wycenianych metodą prawa własności	474	-	(474)	-	-	-	-	-
Wynik netto	20 570	3 447	(256)	(874)	4 585	1 295	-	28 767
<i>w tym:</i>								
wynik przypadający akcjonariuszom jednostki dominującej	20 570	3 447	(256)	(872)	2 995	1 295	-	27 179
wynik przypadający udziałom niedającym kontroli	-	-	-	(2)	1 590	-	-	1 588

*) pozycje obejmują odpowiednio przychody oraz koszty z wszystkich rodzajów, które w sposób bezpośredni można przyporządkować poszczególnym segmentom

Sprzedaż pomiędzy poszczególnymi segmentami odbywa się na zasadach rynkowych.

Udział segmentów branżowych w aktywach i zobowiązaniach oraz wydatkach inwestycyjnych

Aktywa i zobowiązania segmentów oraz wydatki inwestycyjne i amortyzacja na dzień 30 czerwca 2019 roku oraz w okresie 6 miesięcy 2019 roku przedstawiają się następująco:

30 czerwca 2019 / 6 miesięcy 2019

	Segment IT			Segment Inwestycje	Segment Sport	Segment Medycyna	Ogółem
	Polska	Rejon DACH	Pozostałe kraje				
Aktywa	981 069	237 454	282 660	148 212	73 893	5 784	1 729 072
Zobowiązania	555 929	96 724	118 560	43 091	22 774	503	837 581
Wydatki inwestycyjne	14 566	1 311	7 569	1 825	1 741	219	27 231
Amortyzacja	28 651	2 537	4 801	1 624	2 234	308	40 155

Podział przychodów ze sprzedaży, aktywów oraz wydatków inwestycyjnych ogółem wg segmentów geograficznych jest zaprezentowany poniżej.

Przychody ze sprzedaży podstawowej- według lokalizacji działalności

	6 miesięcy 2019	%	6 miesięcy 2018	%
Kraj /Polska/	404 849	60,7	361 962	59,9
Rejon DACH	125 981	18,9	131 206	21,7
Pozostałe kraje	135 658	20,4	110 840	18,4
Razem	666 488	100,0	604 008	100,0

Suma aktywów – według lokalizacji działalności

	30 czerwca 2019 r.	%	31 grudnia 2018 r.	%
Kraj /Polska/	1 208 943	69,9	1 148 355	68,9
Rejon DACH	237 454	13,7	216 790	13,0
Pozostałe kraje	282 675	16,4	300 800	18,1
Razem	1 729 072	100,0	1 665 945	100,0

Wydatki inwestycyjne – według lokalizacji działalności

	6 miesięcy 2019	%	12 miesięcy 2018	%	6 miesięcy 2018	%
Kraj /Polska/	18 351	67,4	87 525	83,9	46 737	78,9
Rejon DACH	1 311	4,8	6 783	6,5	7 384	12,5
Pozostałe kraje	7 569	27,8	10 009	9,6	5 116	8,6
Razem	27 231	100,0	104 317	100,0	59 237	100,0

3.2. Rzeczowe aktywa trwałe

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Grunty, budynki i budowle	387 478	392 592
Środki transportu i urządzenia	128 792	138 438
Środki trwałe w budowie	10 680	9 652
Pozostałe	9 136	10 360
Zaliczki na środki trwałe w budowie	1 000	21
Razem	537 086	551 063

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują głównie nieruchomości i urządzenia posiadane przez Grupę Comarch. Na dzień 30 czerwca 2019 roku w skład rzeczowych aktywów trwałych Grupy wchodzi sześć budynków biurowych położonych w Krakowie w Specjalnej Strefie Ekonomicznej o powierzchni całkowitej 74 144 m², dwa budynki biurowe położone w Warszawie o powierzchni całkowitej 2 542 m², budynki biurowe w Łodzi o powierzchni całkowitej 12 572 m², budynek biurowy i data center w Lille o powierzchni całkowitej 2 526 m² oraz budynek biurowy i data center w Dreźnie o powierzchni całkowitej 2 144 m². Grupa jest również w posiadaniu niezabudowanych nieruchomości gruntowych na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie o powierzchni ok. 2,01 ha. Środki trwałe w budowie na dzień 30 czerwca 2019 roku obejmują głównie nakłady na modernizację budynków w Bonus Management sp. z o.o. SKA w kwocie 6 313 tys. PLN, budowę piłkarskiego centrum treningowo-badawczego Polski Południowej dla Cracovii w kwocie 670 tys. PLN, oraz nakłady na zakup nie przyjętego jeszcze do użytkowania sprzętu komputerowego w kwocie 239 tys. PLN.

3.3. Aktywo z tytułu prawa do użytkowania

	30 czerwca 2019	1 stycznia 2019	31 grudnia 2018
Leasing środków transportu i sprzętu IT	1 282	1 257	-
Najem	51 465	54 514	-
Użytkowanie wieczyste	18 501	18 631	-
Razem	71 248	74 402	-

Utworzenie aktywa z tytułu prawa do użytkowania jest konsekwencją zastosowania MSSF 16 od dnia 1 stycznia 2019 roku. Na dzień 30 czerwca 2019 roku wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania

wyniosła 71 248 tys. PLN. Wartość aktywa z tytułu prawa do użytkowania na dzień 1 stycznia 2019 r. wyniosła 74 402 tys. PLN.

3.4. Nieruchomości inwestycyjne

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Grunty	3 876	3 603
Budynki	28 690	29 080
Razem	32 566	32 683

Na dzień 30 czerwca 2019 roku nieruchomości inwestycyjne obejmują dwa budynki biurowe zlokalizowane w Krakowie o powierzchni całkowitej 8 629 m², wykorzystywane na cele wynajmu podmiotom spoza Grupy oraz grunty położone w Krakowie, nabyte w celu budowy obiektów przeznaczonych na wynajem dla podmiotów spoza Grupy oraz nieruchomość zlokalizowaną w Kostrzynie wynajmowaną podmiotom spoza Grupy.

3.5. Wartość firmy

Obejmuje wartość firmy ustaloną przy nabywaniu udziałów następujących spółek:

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Comarch Kraków	99	99
CDN Comarch	1 227	1 227
Comarch AG	1 900	1 900
Comarch, Inc.	58	58
Comarch Software und Beratung AG	29 038	29 038
Comarch Swiss AG	8 413	8 413
Geopolis sp. z o.o.	1 462	1 462
Razem	42 197	42 197

Test na utratę wartości przeprowadzony został na dzień 31 grudnia 2018 roku. Nie stwierdzono utraty wartości. Szczegółowa zastosowana metodologia została podana w raporcie rocznym za rok 2018.

3.6. Pozostałe wartości niematerialne

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Koszty zakończonych prac rozwojowych	48	143
Prawo wieczystego użytkowania	37 606	39 219
Koncesje, licencje i oprogramowanie	17 896	15 368
Inne	4 212	4 717
Zaliczki na WNiP	-	-
Razem	59 762	59 447

Inne wartości niematerialne obejmują wycenę zaliczonych do wartości niematerialnych aktywów związanych z kartami zawodników w MKS Cracovia SSA w kwocie 4 212 tys. PLN.

Prawo wieczystego użytkowania gruntów dotyczących MKS Cracovia SSA o wartości 31 650 tys. PLN jest traktowane jako wartość niematerialna o nieokreślonym okresie użytkowania i nie jest amortyzowane. Spółka spodziewa się, że nastąpi odnowienie prawa wieczystego użytkowania i odbędzie się to bez ponoszenia znaczących kosztów, gdyż Spółka nie jest zobowiązana do spełnienia żadnych warunków, od których zależałoby przedłużenie tego prawa. Spółka nie spodziewa się poniesienia znaczących kosztów przy odnowieniu prawa wieczystego użytkowania w kontekście dotychczasowych działań współwłaściciela Klubu, czyli gminy Kraków.

3.7. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych

Według stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku Grupa posiada inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.

Stan na 1 stycznia 2018 roku	11 233
Udział w wyniku SoInteractive S.A.	(331)
Udział w wyniku w Metrum Capital S.A.	(2)
Udzielenie i spłaty pożyczki dla SoInteractive S.A.	640
Udział w wyniku Thanks Again LLC	(2 318)
Stan na 30 czerwca 2018 r.	9 222
Stan na 1 stycznia 2018 r.	11 233
Udział w wyniku SoInteractive S.A.	(331)
Objęcie akcji i udział w wyniku w Metrum Capital S.A.	(2)
Udzielenie pożyczki dla SoInteractive S.A.	1 390
Objęcie akcji i udział w wyniku Thanks Again LLC	(10 770)
Stan na 31 grudnia 2018 r.	1 520
Stan na 1 stycznia 2019 r.	1 520
Udzielenie pożyczki dla SoInteractive S.A.	300
Spłata pożyczki dla SoInteractive S.A.	(850)
Stan na 30 czerwca 2018 r.	970

Wykazane na dzień 30 czerwca 2019 roku inwestycje w jednostkach stowarzyszonych obejmują:

- nabyte przez CCF FIZ i Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A udziały i akcje w spółce SoInteractive S.A. stanowiące 42,98% akcji (27,37% w głosach na WZA spółki), wartość 0;
- akcje w spółce Metrum Capital S.A., w której Comarch S.A. objął 21,43% kapitału zakładowego (15,79% w głosach na WZA spółki), a spółka CAMS AG objęła 42,86% kapitału zakładowego (31,58% w głosach na WZA spółki), wartość 0;
- udziały w spółce Thanks Again LLC, w której Comarch Pointshub, Inc. objął 42,50% kapitału zakładowego (42,50% w głosach na WZA spółki) o wartości obecnej 0 PLN (wartość nominalna

objętych udziałów 30 831 tys. PLN została pomniejszona o udziały w wyniku bieżącym z lat 2015-2018 oraz o aktualizację wartości udziałów),

- pożyczki udzielone spółce SoInteractive S.A. przez spółki Grupy Comarch w kwocie 970 tys. PLN.

3.8. Pochodne instrumenty finansowe

a) Aktywa

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Terminowe kontrakty walutowe – przeznaczone do obrotu	4 629	4 199
Transakcje zamiany stopy procentowej IRS	-	-
	4 629	4 199
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>4 152</i>	<i>3 264</i>
<i>Część długoterminowa</i>	<i>477</i>	<i>935</i>

b) Zobowiązania

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Terminowe kontrakty walutowe – przeznaczone do obrotu	93	451
Transakcje zamiany stopy procentowej IRS	3 813	1 366
	3 906	1 817
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>93</i>	<i>479</i>
<i>Część długoterminowa</i>	<i>3 813</i>	<i>1 338</i>

Grupa posiadała kontrakty terminowe typu forward zawarte w celu ograniczenia wpływu na wynik finansowy zmian w przepływach pieniężnych związanych z uprawdopodobnionymi planowanymi transakcjami, wynikających z ryzyka zmiany kursów walut. Na dzień 30 czerwca 2019 roku ww. instrumenty zostały wycenione w wartości godziwej ustalonej wg ceny rynkowej, a zmiany w wycenie zostały odniesione na wynik z operacji finansowych. Łączna wartość netto kontraktów forward otwartych na dzień 30 czerwca 2019 roku wyniosła 23 800 tys. EUR, 3 300 tys. USD.

Spółka Comarch S.A. w dniu 27 czerwca 2014 roku zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla nieodnawialnego kredytu obrotowego zaciągniętego w dniu 4 stycznia 2013 roku w Banku Zachodnim WBK S.A. z siedzibą we Wrocławiu. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 5 lat, tj. do 28 czerwca 2019 roku, w związku z czym wycena transakcji IRS na dzień 30 czerwca 2019 roku wynosiła 0 PLN.

Spółka Comarch S.A. w dniu 9 lipca 2014 roku zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w czerwcu 2006 roku w BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A. z siedzibą w Warszawie na sfinansowanie III etapu budowy budynków produkcyjno-biurowych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 10 lat, tj. do dnia 29 lipca 2024 roku. Wycena transakcji IRS na dzień 30 czerwca 2019 roku wynosi minus 475 tys. PLN.

W dniu 23 października 2015 roku, spółka Comarch S.A. zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w dniu 4 grudnia 2013 roku w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na okres 8

lat, tj. do 30 listopada 2023 roku. Wycena transakcji IRS na dzień 30 czerwca 2019 roku wynosi minus 482 tys. PLN.

Spółka Comarch S.A. w dniu 20 lutego 2017 roku zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu długoterminowego udzielonego w maju 2016 roku przez Bank Handlowy w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została do dnia 30 września 2019 roku. Wycena transakcji IRS na dzień 30 czerwca 2019 roku wynosi minus 1 tys. PLN.

Spółka Comarch S.A. w dniu 20 lutego 2017 roku zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w maju 2016 roku przez Bank Handlowy w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została do dnia 29 lutego 2028 roku. Wycena transakcji IRS na dzień 30 czerwca 2019 roku wynosi minus 1 766 tys. PLN.

W dniu 27 listopada 2017 roku, spółka Bonus Development Sp. z o.o. SKA zawarła transakcję zamiany stopy procentowej IRS dla kredytu inwestycyjnego zaciągniętego w dniu 29 czerwca 2015 roku w Banku Pekao S.A. z siedzibą w Warszawie. W wyniku zawartej transakcji zmienna stawka EURIBOR1M została zamieniona na stałą stopę procentową. Transakcja zabezpieczająca zawarta została na cały okres kredytowania, tj. do 31 maja 2030 roku. Wycena transakcji IRS na dzień 30 czerwca 2019 roku wynosi minus 1 089 tys. PLN.

3.9. Odroczony podatek dochodowy

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego		
Różnice przejściowe	19 186	19 166
Aktywa z tytułu straty podatkowej	4 666	4 717
Aktywa z tytułu działalności w SSE	9 016	11 162
Razem	32 868	35 045
<i>Odniesione na wynik</i>	<i>32 868</i>	<i>35 045</i>

Comarch S.A. posiada aktualnie cztery zezwolenia na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie:

- uzyskane w roku 2007, pierwotnie z okresem ważności do 31 grudnia 2017 roku, aktualnie zgodnie z Decyzją Ministerstwa Rozwoju i Finansów z dnia 18 października 2017 r. zmienione na nieokreślony termin obowiązywania;
- uzyskane w roku 2013, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania;
- uzyskane w lutym 2016 roku, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania;
- uzyskane w marcu 2016 roku, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania.

Jednocześnie Spółka zwraca uwagę, że w dniu 23 lipca 2013 roku Rada Ministrów przyjęła rozporządzenia wydłużające do 2026 roku termin funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na terenie Polski.

Zgodnie z MSR 12 niewykorzystana ulga podatkowa na dzień 30 czerwca 2019 roku stanowi aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Ulga inwestycyjna z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 1999 została w całości wykorzystana (jego okres ważności upłynął 31 grudnia 2017 r.). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w 2007 roku wynosi na dzień 30 czerwca 2019 roku 6 624 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w 2013 roku wynosi na dzień 30 czerwca 2019 roku 28 929 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia

uzyskanego w marcu 2016 roku dotyczącego inwestycji w budynek biurowy SSE7 w Krakowie wynosi na dzień 30 czerwca 2019 22 759 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia).

W I połowie 2019 roku Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa z 31 grudnia 2018 roku z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 2 780 tys. PLN oraz dokonała utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 2 800 tys. PLN, a także rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 51 tys. PLN. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto w okresie sprawozdawczym wyniósł -31 tys. PLN.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na powyższą zasadę aktywa z tytułu działalności w SSE ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 3 lat, wybranych z okresu pięcioletniego (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie), po odrzuceniu dwóch wielkości skrajnych.

W trakcie I połowy 2019 roku dokonano częściowego rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2018 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 2 146 tys. PLN. Pozostała część utworzonego na 31 grudnia 2018 r. aktywa będzie realizować się sukcesywnie (w postaci odpisów pomniejszających zysk netto Grupy), w proporcji do generowania przez Comarch S.A. dochodu podatkowego osiągniętego z działalności zwolnionej na przestrzeni roku 2019. Równocześnie, zgodnie z MSR 12, Spółka będzie regularnie dokonywać weryfikacji wyceny rozpoznanego Aktywa pod kątem możliwości jego realizacji oraz dalszego rozpoznania na kolejne okresy. Zwracamy uwagę, iż rozpoznanie Aktywa nie wpływa na przepływy pieniężne w jednostce dominującej ani w Grupie (zarówno rozpoznanie Aktywa, jak również jego realizacja). Operacja ta ma więc charakter wyłącznie memoriałowy i wynika z zastosowania przez Grupę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Comarch.

Łączny wpływ zmian aktywa na wynik Grupy I połowy 2019 wynosi minus 2 177 tys. PLN.

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Rezerwa na podatek odroczony		
Różnice przejściowe	16 049	15 872
Rezerwa z tytułu wyceny nieruchomości MKS Cracovia SSA	5430	5 430
Rezerwa z tytułu wyceny certyfikatów CCF FIZ	21 978	22 323
Razem	43 457	43 625
<i>Odniesione na kapitał</i>	<i>5 430</i>	<i>5 430</i>
<i>Odniesione na wynik finansowy</i>	<i>38 027</i>	<i>38 195</i>

W związku z wyceną wartości aktywów netto CCF FIZ dokonano w 2019 roku częściowego rozwiązania utworzonej w latach poprzednich rezerwy w kwocie 345 tys. PLN. Równocześnie dokonano utworzenia rezerwy na podatek odroczony z tytułu różnic przejściowych w kwocie 1 759 tys. PLN i rozwiązania z tego samego tytułu w kwocie 1 582 tys. PLN. Łączny wpływ powyższych operacji na wynik netto za 6 miesięcy 2019 roku wyniósł +168 tys. PLN.

Ogółem zmiany w podatku odroczonym spowodowały spadek wyniku o 2 009 tys. PLN.

W odniesieniu do spółek MKS Cracovia SSA i Comarch Healthcare S.A. mimo występowania straty podatkowej nie tworzą z tego tytułu aktywa na podatek odroczony ze względu na brak możliwości dokonania wiarygodnych szacunków co do możliwości wykorzystania istniejącej straty podatkowej z lat ubiegłych.

3.10. Zapasy

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Materiały i surowce	2 288	2 009
Produkcja w toku	90 132	85 285
Towary	9 074	9 259
Produkty gotowe	161	121
Zaliczki na towary	727	524
Razem	102 382	97 198

Koszt zapasów ujęty w pozycji „koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów” wyniósł 245 697 tys. PLN (6 miesięcy 2019), 415 034 tys. PLN (12 miesięcy 2018), 221 866 tys. PLN (6 miesięcy 2018).

W okresie 6 miesięcy 2019 roku Grupa Comarch utworzyła odpisy aktualizujące wartość towarów i materiałów na kwotę 2 tys. zł. Grupa Comarch rozwiązała odpisy utworzone w latach wcześniejszych na kwotę 29 tys. zł.

3.11. Należności handlowe oraz pozostałe należności

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Należności handlowe netto	307 163	385 749
<i>Należności handlowe brutto</i>	<i>374 332</i>	<i>446 693</i>
<i>Odpis aktualizujący wartość należności</i>	<i>(67 169)</i>	<i>(60 944)</i>
Należności pozostałe	27 018	35 948
Rozliczenia międzyokresowe czynne	16 245	12 294
Pozostałe rozliczenia	2 747	132
Pożyczki	13 198	167
Należności handlowe i pozostałe od podmiotów powiązanych netto	56	1 082
<i>Należności handlowe i pozostałe od podmiotów powiązanych brutto</i>	<i>6 295</i>	<i>7 799</i>
<i>Odpis aktualizujący wartość należności</i>	<i>(6 239)</i>	<i>(6 717)</i>
Razem	366 427	435 372
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>366 427</i>	<i>435 372</i>

Wartość godziwa należności handlowych oraz pozostałych należności jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej. Nie występuje koncentracja ryzyka kredytowego z tytułu należności handlowych, ponieważ Grupa posiada dużą liczbę klientów. W okresie 6 miesięcy 2019 roku Grupa utworzyła odpisy z tytułu utraty wartości należności handlowych w wysokości 19 070 tys. PLN oraz rozwiązała utworzone wcześniej odpisy w wysokości 8 741 tys. PLN w związku z uregulowaniem należności. Operacje te ujęto odpowiednio w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych w rachunku zysków i strat.

3.12. Kontrakty długoterminowe

Z uwagi, iż Grupa stosuje zasadę ustalania stopnia zaawansowania prac proporcjonalnie do udziału poniesionych kosztów w całości kosztów kontraktu, suma poniesionych kosztów oraz ujętych wyników odpowiada przychodom. Na koniec okresu sprawozdawczego dokonano wyceny kontraktów długoterminowych zgodnie ze stopniem zaawansowania prac.

	6 miesięcy 2019	6 miesięcy 2018
Przychody z zakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	14 299	16 537
Przychody z niezakończonych kontraktów ujęte w okresie sprawozdawczym	180 547	128 540
Efekt rozliczenia zgodnie z MSSF 15 niezakończonych kontraktów ujętych w okresie sprawozdawczym	62 620	20 689
Razem	257 466	165 766

Zmiana stanu rozliczeń z tytułu kontraktów długoterminowych ujętych w aktywach i pasywach między 30 czerwca 2018, a 30 czerwca 2019 prezentowana jest poniżej:

	30 czerwca 2019 r.	30 czerwca 2018 r.
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte do dnia bilansowego - wg stopnia zawansowania prac	1 178 614	842 115
Wystawione faktury	(1 145 012)	(839 673)
Razem	33 602	2 442

	Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	Zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych	Efekt rozliczenia netto
Przychody z tytułu kontraktów długoterminowych ujęte w okresie sprawozdawczym			
Wartość na 1 stycznia 2018 r. przed korektą z tytułu zastosowania MSSF 15	40 349	(30 754)	9 595
Korekta stanu na 1 stycznia 2018 r. z tytułu zastosowania MSSF 15	6 537	(34 379)	(27 842)
Wartość na 1 stycznia 2018 r. po korekcie z tytułu MSSF 15	46 886	(65 133)	(18 247)
Korekta okresu bieżącego z tytułu zastosowania MSSF 15 (odwrócenie korekty ujętej w bilansie otwarcia na 1 stycznia 2018 r.)	(4 552)	3 898	(654)
Korekta okresu bieżącego	53 497	(32 154)	21 343
Wartość na 30 czerwca 2018 r.	95 831	(93 389)	2 442
Zmiana	48 945	(28 256)	20 689

Wartość na 1 stycznia 2019 r.	134 800	(163 818)	(29 018)
Korekta okresu bieżącego (odwrócenie korekty z tytułu zastosowania MSSF 15)	(6 538)	25 170	18 632
Korekta okresu bieżącego	61 238	(17 250)	43 988
Wartość na 30 czerwca 2019 r.	189 500	(155 898)	33 602
Zmiana	54 700	7 920	62 620

3.13. Kapitał zakładowy

	Ilość akcji (szt.)	Akcje zwykłe i uprzywilejowane	Akcje własne	Razem
Stan na 1 stycznia 2018 r.	8 133 349	8 133 349	-	8 133 349
Stan na 30 czerwca 2018 r.	8 133 349	8 133 349	-	8 133 349
Stan na 31 grudnia 2018 r.	8 133 349	8 133 349	-	8 133 349
Stan na 30 czerwca 2019 r.	8 133 349	8 133 349	-	8 133 349

Wartość nominalna każdej akcji wynosi 1 PLN.

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się:

- 1) 864 800 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A,
- 2) 75 200 akcji zwykłych na okaziciela serii A,
- 3) 883 600 akcji imiennych uprzywilejowanych serii B,
- 4) 56 400 akcji zwykłych na okaziciela serii B,
- 5) 3 008 000 akcji zwykłych na okaziciela serii C,
- 6) 1 200 000 akcji zwykłych na okaziciela serii D,
- 7) 638 600 akcji zwykłych na okaziciela serii E,
- 8) 125 787 akcji zwykłych na okaziciela serii G,
- 9) 102 708 akcji zwykłych na okaziciela serii G3,
- 10) 563 675 akcji zwykłych na okaziciela serii H,
- 11) 441 826 akcji zwykłych na okaziciela serii I2,
- 12) 91 041 akcji zwykłych na okaziciela serii J2,
- 13) 73 953 akcji zwykłych na okaziciela serii K3,
- 14) 7 759 akcji zwykłych na okaziciela serii L1.

Akcje imienne serii A i B są uprzywilejowane co do głosu w ten sposób, że na każdą akcję przypada 5 głosów na Walnym Zgromadzeniu. Zamiana akcji imiennych na akcje na okaziciela jest dopuszczalna. W przypadku zamiany akcji imiennych na akcje na okaziciela tracą one wszelkie uprzywilejowanie. Zbycie akcji imiennej uprzywilejowanej powoduje wygaśnięcie związanego z nią uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu. Nie powoduje wygaśnięcia uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu:

- a) zbycie na rzecz osób będących akcjonariuszami Spółki na dzień 18 marca 1998 roku,
- b) zbycie na rzecz zstępnych zbywcy,

c) przejście własności akcji imiennej w wyniku spadkobrania.

d) zbycie na rzecz osoby prawnej prawa polskiego albo obcego albo jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej prawa polskiego albo obcego, w tym w szczególności na rzecz ułomnej osoby prawnej prawa polskiego albo obcego („Struktura”) kontrolowanej w rozumieniu art. 8 ust. 5 Statutu wyłącznie przez akcjonariusza wnoszącego (zbywającego) akcje imienne uprzywilejowane do Struktury („Akcjonariusz Wnoszący”) albo (współ)kontrolowanej wyłącznie przez wstępnych, zstępnych, rodzeństwo lub małżonka Akcjonariusza Wnoszącego albo wyłącznie przez niektóre lub wszystkie z tych osób („Osoba bądź Osoby Bliskie”) i Akcjonariusza Wnoszącego łącznie („Struktura Kontrolowana”) oraz zbycie akcji imiennych uprzywilejowanych przez jedną Strukturę Kontrolowaną na rzecz innej Struktury Kontrolowanej.

Zbycie akcji imiennych wymaga zgody Zarządu udzielonej w formie pisemnej. Zbycie akcji bez zgody Zarządu jest możliwe na warunkach określonych w Statucie Comarch S.A. Akcje na okaziciela mają prawo do 1 głosu na WZA. Zamiana akcji na okaziciela na akcje imienne nie jest dopuszczalna.

3.13.1. Zmiany w stanie kapitału zakładowego w I półroczu 2019 roku

W dniu 4 marca 2019 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze powiadomienie o transakcji, o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowa transakcja dotyczyła zakupu w dniu 4 marca 2019 r. 308 sztuk akcji zwykłych na okaziciela na rynku regulowanym po średnioważonej cenie 156,00 PLN za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 48 048,00 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-3-2019](#) z dnia 4 marca 2019 r.

W dniu 4 marca 2019 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze powiadomienie o transakcji, o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowa transakcja dotyczyła zakupu w dniu 4 marca 2019 r. 70 sztuk akcji zwykłych na okaziciela na rynku regulowanym po średnioważonej cenie 157,00 PLN za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 10 990,00 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-4-2019](#) z dnia 4 marca 2019 r.

3.13.2. Zmiany w stanie kapitału zakładowego po dacie bilansu

W dniu 9 lipca 2019 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze powiadomienie o transakcji, o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowa transakcja dotyczyła zbycia w dniu 5 lipca 2019 r. 8 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela na rynku regulowanym po średnioważonej cenie 180,00 PLN za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 1 440 000,00 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-19-2019](#) z dnia 9 lipca 2019 r.

W dniu 11 lipca 2019 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze powiadomienie o transakcji, o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowa transakcja dotyczyła zbycia w dniu 10 lipca 2019 r. 133 535 sztuk akcji zwykłych na okaziciela na rynku regulowanym po średnioważonej cenie 180,00 PLN za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 23 101 555,00 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-20-2019](#) z dnia 11 lipca 2019 r.

W dniu 18 lipca 2019 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał powiadomienie od Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A., że w wyniku nabycia akcji spółki Comarch S.A. Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny zwiększył stan posiadania akcji Comarch S.A. powyżej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki. Jednocześnie Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. powiadomiło, że w wyniku tej samej transakcji zarządzanej przez Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. fundusze: Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny i Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny

zwiększyły łączny stan posiadania akcji Spółki powyżej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-21-2019](#) z dnia 18 lipca 2019 r.

3.14. Kredyty i pożyczki

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Długoterminowe		
Kredyty nieodnawialne	146 613	165 783
Kredyty odnawialne	-	-
Pożyczki	7 050	9 227
	153 663	175 010
Krótkoterminowe		
Kredyty nieodnawialne	35 109	32 893
Kredyty odnawialne	-	-
Pożyczki	7 056	7 374
	42 165	40 267
Kredyty, pożyczki ogółem	195 828	215 277

Wartość zobowiązań z tytułu kredytów została ujęta w wysokości zamortyzowanego kosztu ustalonego przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Wartość godziwa zobowiązań z tytułu kredytów i pożyczek nie jest istotnie różna od wartości bilansowej.

W I połowie 2019 roku wartość spłaconego kapitału od nieodnawialnych kredytów bankowych i pożyczek od podmiotów spoza Grupy Comarch wyniosła 19 249 tys. PLN. W I połowie 2019 roku Grupa uruchomiła nieodnawialne kredyty bankowe i pożyczki od podmiotów spoza Grupy Comarch w kwocie 1 814 tys. PLN. Na dzień bilansowy Grupa Comarch nie wykorzystywała kredytu w rachunku bieżącym.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły przypadki nieterminowej spłaty kapitału lub odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek, ani nie zostały naruszone inne warunki umów kredytów i pożyczek, uprawniające kredytodawcę do żądania wcześniejszej spłaty kredytu lub pożyczki.

Obciążenie kredytów i pożyczek Grupy ryzykiem stopy	do 1 roku	1-5 lat	Powyżej 5 lat	Razem
Stan na 31 grudnia 2018 r.				
Kredyty i pożyczki	40 267	126 877	48 133	215 277
Stan na 30 czerwca 2019 r.				
Kredyty i pożyczki	42 165	112 167	41 496	195 828

Struktura zapadalności kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych długoterminowych	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Od 1 do 2 lat	36 294	38 755
Od 2 do 5 lat	75 873	88 122
Powyżej 5 lat	41 496	48 133
	153 663	175 010

Struktura walutowa wartości bilansowej kredytów, pożyczek i zobowiązań finansowych	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
W walucie polskiej	14 106	16 601
W EUR (równowartość w PLN)	181 722	198 676
	195 828	215 277

Efektywne stopy procentowe na dzień bilansowy	30 czerwca 2019	31 grudnia 2018
Kredyty bankowe	1,11%	1,61%
Pożyczki	2,54%	2,56%

3.14.1. Kredyty nieodnawialne i pożyczki

Kredytobiorca / Przedmiot finansowania	Instytucja finansująca	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Zobowiązanie na dzień bilansowy				Warunki oprocentowania	Termin ostatecznej spłaty	Zabezpieczenia
		Kwota	Wal	Kwota	Wal	Kwota	PLN			
Comarch S.A. budynek biurowy SSE4 w Krakowie	BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A.	44 000	PLN	3 224 (wobec 3 563 na 31 grudnia 2018)	EUR	13 708 (wobec 15 320 na 31 grudnia 2018)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 29-07-2024	29.07.2024	hipoteka na budynku SSE4, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, weksel in blanco, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A. budynek biurowy SSE5 w Krakowie - refinansowanie	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	4 126	EUR	1 203 (wobec 1 418 na 31 grudnia 2018)	EUR	5 113 (wobec 6 099 na 31 grudnia 2018)	PLN	EURIBOR1M + marża banku	29.09.2021	hipoteka na budynku SSE5, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A. nieodnawialny kredyt obrotowy	Santander Bank Polska S.A. (dawniej Bank Zachodni WBK S.A.)	7 400	EUR	1 507 (wobec 1 910 na 31 grudnia 2018)	EUR	6 407 (wobec 8 212 na 31 grudnia 2018)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 28-06-2019	31.12.2020	hipoteka na budynku SSE3, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, oświadczenie o poddaniu się egzekucji

Comarch S.A.	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	13 323	EUR	7 331 (wobec 8 188 na 31 grudnia 2018)	EUR	31 170 (wobec 35 209 na 31 grudnia 2018)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 30-11-2023	30.11.2023	hipoteka na budynku SSE6, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz gwarancji rękojmi, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
budynek biurowy SSE6 w Krakowie										
Comarch S.A.	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	13 333	EUR	13 322 (wobec 13 333 na dzień 31 grudnia 2018)	EUR	56 645 (wobec 57 330 na dzień 31 grudnia 2018)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 29-02-2028	29.02.2028	hipoteka na budynku SSE7, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
budynek biurowy SSE7 w Krakowie										
Comarch S.A.	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	2 508	EUR	528 (wobec 1 188 na 31 grudnia 2018)	EUR	2 246 (wobec 5 109 na 31 grudnia 2018)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 30-09-2019	30.09.2019	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
długoterminowy kredyt nieodnawialny										
Comarch S.A.	DNB Bank Polska S.A.	2 531	EUR	1 604 (wobec 1 751 na dzień 31 grudnia 2018)	EUR	6 819 (wobec 7 529 na dzień 31 grudnia 2018)	PLN	EURIBOR1M + marża banku	30.12.2023	zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej finansowanych środków trwałych, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
środki trwałe - wyposażenie Laboratorium Internet of Things w Krakowie										
Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	9 262	EUR	7 062 (wobec 7 346 na 31 grudnia 2018)	EUR	30 027 (wobec 31 586 na 31 grudnia 2018)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 31-05-2030	31.05.2030	hipoteka na budynku biurowym w Łodzi, oświadczenie Bonus Development Sp. z o.o. SK-A o poddaniu się egzekucji, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku biurowego w Łodzi, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi, cesja praw z umowy dzierżawy finansowanej nieruchomości zawartej z Comarch S.A., poręczenie Comarch S.A., oświadczenie o poddaniu się egzekucji Comarch S.A.
budynek biurowy w Łodzi										

Comarch S.A.S, Comarch S.A.	BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A	8 000	EUR	5 562	EUR	23 648	PLN	EURIBOR3M + marża banku	18.09.2023	hipoteka na drugim miejscu na nieruchomości Comarch S.A. (Kraków, ul. prof. Michała Życzkowskiego 23, bud. SSE4), oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku SSE4
Budynek Data Center w Lille we Francji				(wobec 6 218 na 31 grudnia 2018)		(wobec 26 736 na 31 grudnia 2018)				
Comarch S.A.	CaixaBank S.A. Oddział w Polsce	3 500	EUR	1 397	EUR	5 939	PLN	EURIBOR1M + marża banku	23.08.2023	Oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Program modernizacyjny infrastruktury Comarch				(wobec 1 399 na 31 grudnia 2018)		(wobec 6 016 na 31 grudnia 2018)				
Comarch S.A.	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	12 980	PLN			6 386	PLN	stałe	01.03.2022	brak
dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym						(wobec 7 463 na 31 grudnia 2018)				
Comarch S.A.	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	17 691	PLN			0	PLN	stałe	31.01.2019	brak
dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym						(wobec 766 na 31 grudnia 2018)				
Comarch Polska S.A.	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	3 475	PLN			2 570	PLN	stałe	01.05.2022	Poręczenie Comarch S.A.
dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym						(wobec 2 991 na 31 grudnia 2018)				
Comarch S.A.	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	1 474	PLN			123	PLN	stałe	01.07.2019	brak
dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym						(wobec 737 na 31 grudnia 2018)				
Comarch S.A.	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	3 139	PLN			2 413	PLN	stałe	01.05.2022	brak
dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym						(wobec 2 745 na 31 grudnia 2018)				
Comarch Polska S.A.	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	1 200	PLN			300	PLN	stałe	01.09.2019	Poręczenie Comarch S.A.

dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym						(wobec 900 na 31 grudnia 2018)				
Comarch S.A.						500				
dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	999	PLN			(wobec 999 na 31 grudnia 2018)	PLN	stałe	01.12.2019	brak
Comarch S.A.						1814				
dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	1813	PLN			(wobec 0 na 31 grudnia 2018)	PLN	stałe	01.05.2020	brak

3.14.2. Kredyty odnawialne

Spółka Comarch S.A. korzysta z następujących odnawialnych kredytów w rachunku bieżącym:

Kredytobiorca	Instytucja finansująca	Cel finansowania	Kwota kredytu wg umowy		Kwota kredytu pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Termin ostatecznej spłaty	Zabezpieczenia
			Kwota	Waluta	Kwota	Waluta			
Comarch S.A.	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	finansowanie bieżącej działalności gospodarczej	20 000	PLN	0	PLN	WIBOR1M + marża banku	20.12.2019	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A.	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	finansowanie bieżącej działalności gospodarczej	30 000	PLN	0	PLN	WIBOR1M + marża banku	30.06.2020	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A.	mBank S.A.	finansowanie bieżącej działalności gospodarczej	10 000	PLN	0	PLN	WIBOR O/N + marża banku	17.03.2020	oświadczenie o poddaniu się egzekucji,

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Linie kredytowe w rachunku bieżącym i kredyty odnawialne, w tym:	60 000	60 000
Wykorzystane na dzień bilansowy	0	0
Dostępne na dzień bilansowy	60 000	60 000
spoza Grupy.		

3.15. Zobowiązania z tytułu leasingu

	30 czerwca 2019	1 stycznia 2019
Leasing środków transportu i sprzętu IT	1 285	1 257
Najem	51 558	54 514
Użytkowanie wieczyste	18 291	18 631
Razem	71 134	74 402
<i>Część krótkoterminowa</i>	<i>16 653</i>	<i>17 291</i>
<i>Część długoterminowa</i>	<i>54 481</i>	<i>57 111</i>

Wartość zobowiązań z tytułu leasingu wynika z wdrożenia MSSF 16 od 1 stycznia 2019 r. Na dzień bilansowy wartość zobowiązań z tytułu leasingu wyniosła 71 134 tys. PLN. Wartość zobowiązań z tytułu leasingu na dzień 1 stycznia 2019 r. wyniosła 74 402 tys. PLN.

Struktura wiekowa zobowiązań z tytułu leasingu

	do 1 roku	2-5 lat	> 5 lat	Razem
Leasing środków transportu i sprzętu IT	676	609	0	1 285
Najem	15 936	26 892	8 730	51 558
Użytkowanie wieczyste	41	189	18 061	18 291
Zobowiązania z tytułu leasingu	16 653	27 690	26 791	71 134

3.16. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia

Krótkoterminowe	Koszty dotyczące okresu bieżącego, które zostaną poniesione w przyszłości	Rezerwy na koszty kontraktów	Rezerwy na kary umowne i inne roszczenia	Rezerwy na urlopy	Rezerwy na nagrody pieniężne	Ogółem
Stan na 1 stycznia 2018 r.	3 927	13 755	19 657	28 973	66 102	132 414
Zmiana:	(184)	(1 749)	20 762	568	11 441	30 838
- utworzenie rezerw	26 831	22 230	43 490	24 371	91 203	208 125
- wykorzystanie rezerw	(27 015)	(23 979)	(22 728)	(23 803)	(79 762)	(177 287)
Stan na 31 grudnia 2018 r.	3 743	12 006	40 419	29 541	77 543	163 252
Stan na 1 stycznia 2019 r.	3 743	12 006	40 419	29 541	77 543	163 252
Zmiana:	3 677	(155)	3	9 327	(24 832)	(11 980)
- utworzenie rezerw	10 554	7 155	9 838	16 327	26 379	70 253
- wykorzystanie rezerw	(6 877)	(7 310)	(9 835)	(7 000)	(51 211)	(82 233)
Stan na 30 czerwca 2019 r.	7 420	11 851	40 422	38 868	52 711	151 272

Wszystkie rezerwy zostały obliczone w oparciu o wiarygodny szacunek dokonany na dzień bilansowy.

3.17. Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Zobowiązania handlowe	46 272	59 163
Zaliczki otrzymane na poczet usług i dostaw	4 082	1 098
Zobowiązania handlowe i pozostałe wobec podmiotów powiązanych	168	195
Zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i innych obciążeń podatkowych	47 519	63 993
Zobowiązania inwestycyjne	3 670	2 685
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	31 873	28 201
Przychody przyszłych okresów	45 797	20 321
Pozostałe zobowiązania	4 960	5 063
Fundusze specjalne (ZFŚS i Zakładowy Fundusz Mieszkaniowy)	2 753	1 783
Razem	187 094	182 502

Wartość godziwa zobowiązań handlowych oraz pozostałych zobowiązań jest zbliżona do ich wartości bilansowej przedstawionej powyżej.

3.18. Zobowiązania warunkowe

Na dzień 30 czerwca 2019 roku wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 93 409 tys. PLN, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2018 roku ich wartość wynosiła 81 163 tys. PLN.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Geopolis sp. z o.o. wynosiła 63 tys. PLN, na dzień 31 grudnia 2018 roku ich wartość także wynosiła 63 tys. PLN.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Grupy Comarch Software und Beratung wynosiła 392 tys. EUR (tj. 1 666 tys. PLN), na dzień 31 grudnia 2018 roku ich wartość wynosiła 392 tys. EUR (tj. 1 673 tys. PLN).

Według stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Comarch AG wynosiła 16 tys. EUR (tj. 68 tys. PLN), na dzień 31 grudnia 2018 roku ich wartość wynosiła 16 tys. EUR (tj. 69 tys. PLN).

Comarch S.A. udzieliła oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („*letter of comfort*”) dla spółek zależnych: Comarch Healthcare S.A. ważne do 30 czerwca 2020 roku, Comarch Malaysia SDN. BHD. bezterminowo, Comarch Argentina S.A. bezterminowo, Comarch R&D S.à r.l. bezterminowo oraz Comarch Polska S.A. ważne do 30 czerwca 2020 roku.

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Przyznane linie kredytowe na finansowanie działalności bieżącej (gwarancje, akredytywy, kredyt w rachunku bieżącym)		
Linie kredytowe*	229 270	229 293
	229 270	229 293

* zawierają odnawialne kredyty w rachunku bieżącym opisane w pkt. [3.14.2](#)

Grupa Comarch jest stroną pozywaną w postępowaniach sądowych, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 44 587 tys. PLN, z czego kwota 6 445 tys. PLN jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 30 czerwca 2019 roku (w tym kwota utworzonych w roku 2019 rezerw na roszczenia objęte postępowaniami sądowymi wynosi 19 tys. PLN).

Grupa Comarch pozostaje w sprawach spornych nieobjętych postępowaniami sądowymi, w których potencjalna, łączna kwota roszczeń stron trzecich wynosi 59 406 tys. PLN, z czego kwota 27 402 tys. PLN jest objęta rezerwami ujętymi w bilansie na 30 czerwca 2019 roku (w tym kwota utworzonych w roku 2019 rezerw na roszczenia objęte postępowaniami spornymi nieobjęte postępowaniami sądowymi wynosi 81 tys. PLN).

Według Zarządów spółek Grupy Comarch, w oparciu o opinie doradców prawnych, nie istnieją okoliczności wskazujące na konieczność utworzenia rezerw na pozostałe roszczenia objęte aktualnie postępowaniami sądowymi oraz sprawami spornymi, nieobjęte postępowaniami sądowymi.

Grupa Comarch nie utworzyła nowych odpisów aktualizujących w związku z prowadzonymi postępowaniami sądowymi w 2019 roku.

3.19. Program opcji menedżerskich dla Członków Zarządu oraz Kluczowych Pracowników Spółki

Nie dotyczy.

3.20. Transakcje z podmiotami powiązanymi

3.20.1. Przychody ze sprzedaży towarów i usług

	6 miesięcy 2019	6 miesięcy 2018
Przychody ze sprzedaży towarów		
SoInteractive S.A.	-	-
Thanks Again LLC	-	-
	-	-
Przychody ze sprzedaży usług		
SoInteractive S.A.	27	235
Thanks Again LLC	546	250
Metrum Capital S.A.	-	-
	573	485
	573	485

Cenę usług ustala się w zależności od rodzaju transakcji według jednej z trzech metod:

- 1) porównywalnej ceny rynkowej,
- 2) metody koszt plus (marża przy towarach 2-3%, przy usługach 5%),
- 3) marży od sprzedaży usług (marża w wysokości 10-40%).

3.20.2. Zakupy towarów i usług

	6 miesięcy 2019	6 miesięcy 2018
Zakupy towarów		
SoInteractive S.A.	4	-
Thanks Again LLC	-	-
	4	-
Zakupy usług		
SoInteractive S.A.		
<i>ujęte w kosztach wytworzenia</i>	432	719
<i>ujęte w pozostałych kosztach</i>	22	1 389
	454	2 108
Thanks Again LLC		
<i>ujęte w kosztach wytworzenia</i>	-	32
<i>ujęte w pozostałych kosztach</i>	-	-
	-	32
Razem	458	2 140

3.20.3. Salda rozrachunków na dzień bilansowy powstałe w wyniku sprzedaży/zakupu towarów/usług

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Należności od podmiotów stowarzyszonych		
SoInteractive S.A.	2	213
Thanks Again LLC	2	3
	4	216
Zobowiązania wobec podmiotów stowarzyszonych		
SoInteractive S.A.	166	194
Thanks Again LLC	1	1
	167	195

3.20.4. Transakcje z podmiotami stowarzyszonymi i z podmiotami powiązanymi osobowo

	6 miesięcy 2019	6 miesięcy 2018
Zakupy od podmiotów powiązanych osobowo	1 610	891
Sprzedaż do podmiotów powiązanych osobowo	258	77
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty powiązane osobowo	12	9 242
Pożyczki udzielone podmiotom powiązanym osobowo	-	11 503*
Zakupy od podmiotów stowarzyszonych	454	2 140

Sprzedaż do podmiotów stowarzyszonych	573	485
Pożyczki i odsetki od pożyczek spłacone przez podmioty stowarzyszone	1 708	776
Pożyczki udzielone podmiotom stowarzyszonym	300	770
*) Pozycja zawiera pożyczki w wysokości 2 000 tys. PLN udzielone osobom zarządzającym i nadzorującym Comarch S.A. przez spółkę Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A. Do dnia publikacji sprawozdania pożyczki te zostały w całości spłacone.		

3.20.5. Salda rozrachunków na dzień bilansowy z jednostkami powiązanymi osobowo

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Należności handlowe od podmiotów powiązanych osobowo	3 372	2 846
Należności z tytułu pożyczek od podmiotów powiązanych osobowo	12 716	12 780
Zobowiązania handlowe wobec podmiotów powiązanych osobowo	576	457
Zobowiązania z tytułu pożyczek od podmiotów powiązanych osobowo	-	-

3.21. Zysk na akcję

	6 miesięcy 2019	6 miesięcy 2018
Zysk netto za okres przypadający na akcjonariuszy Spółki	27 179	4 300
Średnia ważona liczba akcji zwykłych (w tys. sztuk)	8 133 349	8 133 349
Podstawowy zysk na akcję zwykłą (w PLN)	3,34	0,53
Średnia ważona rozwodniona liczba akcji zwykłych (w tys. sztuk)	8 133 349	8 133 349
Rozwodniony zysk na jedną akcję (w PLN)	3,34	0,53

Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "6 miesięcy 2019" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 roku, gdzie wagą jest ilość dni. Podstawowy zysk netto na 1 akcję w kolumnie "6 miesięcy 2018" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2018 roku oraz średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2018 roku, gdzie wagą jest ilość dni.

Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "6 miesięcy 2019" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 roku oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2019 roku, gdzie wagą jest ilość dni. Rozwodniony zysk netto na 1 akcję w kolumnie "6 miesięcy 2018" został obliczony jako iloraz skonsolidowanego zysku netto przypadającego na akcjonariuszy Comarch S.A. osiągniętego w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2018 roku oraz sumy średniej ważonej ilości akcji w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2018 roku, gdzie wagą jest ilość dni.

4. Noty dodatkowe

4.1. Czynniki i zdarzenia w szczególności o nietypowym charakterze, mające znaczący wpływ na osiągnięte wyniki finansowe

4.1.1. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W I połowie 2019 roku Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa z 31 grudnia 2018 roku z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 2 780 tys. PLN oraz dokonała utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 2 800 tys. PLN, a także rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 51 tys. PLN. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto w okresie sprawozdawczym wyniósł -31 tys. PLN.

Dokonano też częściowego rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2018 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 2146 tys. PLN. Pozostała część utworzonego na 31 grudnia 2018 r. aktywa będzie realizować się sukcesywnie (w postaci odpisów pomniejszających zysk netto Grupy), w proporcji do generowania przez Comarch S.A. dochodu podatkowego osiągniętego z działalności zwolnionej na przestrzeni roku 2019. Równocześnie, zgodnie z MSR 12, Spółka będzie regularnie dokonywać weryfikacji wyceny rozpoznanego Aktywa pod kątem możliwości jego realizacji oraz dalszego rozpoznania na kolejne okresy. Zwracamy uwagę, iż rozpoznanie Aktywa nie wpływa na przepływy pieniężne w jednostce dominującej ani w Grupie (zarówno rozpoznanie Aktywa, jak również jego realizacja). Operacja ta ma więc charakter wyłącznie memoriałowy i wynika z zastosowania przez Grupę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Comarch.

Łączny wpływ zmian aktywa na wynik Grupy I połowy 2019 wynosi minus 2 177 tys. PLN.

Szczegóły opisano w pkt [3.9](#).

4.1.2. Różnice kursowe oraz instrumenty finansowe oparte na kursach walut

Różnice kursowe zrealizowane oraz wycena bilansowa różnic kursowych od należności i zobowiązań na dzień 30 czerwca 2019 roku zmniejszyły przychody i wynik operacyjny Grupy Comarch o 1 207 tys. PLN (podczas gdy w pierwszym półroczu 2018 roku zwiększyły o 5 315 tys. PLN), natomiast różnice kursowe z pozostałych tytułów zwiększyły wynik Grupy Comarch o 1 335 tys. PLN (podczas gdy w pierwszym półroczu 2018 roku zmniejszyły o 11 964 tys. PLN). Natomiast wycena instrumentów finansowych oraz transakcje zrealizowane (głównie kontrakty typu forward) wraz z rezerwą na podatek odroczonej od ich wyceny, zwiększyły wynik netto Grupy o 1 200 tys. PLN (podczas gdy w pierwszym półroczu 2018 zmniejszyły o 5 437 tys. PLN). Łączny wpływ różnic kursowych oraz wyceny i realizacji instrumentów pochodnych na wynik netto Grupy Comarch za pierwsze półrocze 2019 wyniósł +1 328 tys. PLN (-12 086 tys. PLN w pierwszym półroczu 2018 roku).

4.1.3. Pozostałe przychody operacyjne

Pozytywny wpływ na wynik operacyjny Grupy miały w I półroczu 2019 roku pozostałe przychody operacyjne w wysokości 19 915 tys. PLN, uzyskane m.in. w wyniku rozwiązania rezerw na należności wątpliwe oraz sprzedaży wartości niematerialnych przez MKS Cracovia SSA.

4.2. Zdarzenia po dacie bilansu nieuwjęte w sprawozdaniu finansowym

4.2.1. Odroczenie wykonania żądania wypłaty gwarancji dobrego wykonania dot. kontraktu ZUS KSI

Zarząd Comarch S.A. poinformował w dniu 1 sierpnia 2019 roku raportem bieżącym nr [RB-22-2019](#), że w dniu 1 sierpnia 2019 roku otrzymał od banku CaixaBank S.A., oddział w Polsce, informację

o wpłynięciu oświadczenia od ZUS o odroczeniu wykonania powyższego żądania do 16 września 2019 roku na czas prowadzenia rozmów ugodowych.

4.2.2. Podpisanie aneksu do umowy kredytu inwestycyjnego z CaixaBank S.A.

W nawiązaniu do raportu bieżącego nr [RB-14-2018](#) z dnia 24 sierpnia 2018 r. o podpisaniu w dniu 24 sierpnia 2018 roku przez Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z bankiem CaixaBank, S.A. Oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie (dalej: „Bank”) na finansowanie nakładów związanych z realizacją prac modernizacyjnych infrastruktury biurowej Comarch S.A., Zarząd Comarch S.A. poinformował w dniu 19 sierpnia 2019 roku raportem bieżącym nr [RB-23-2019](#) o zawarciu aneksu zmieniającego termin wykorzystania kredytu z dnia 23 sierpnia 2019 roku na 31 grudnia 2019 roku.

4.2.3. Podpisanie porozumienia w sprawie ugody dotyczącej ZUS KSI

Zarząd Comarch S.A. poinformował raportem bieżącym nr [RB-24-2019](#) z dnia 27 sierpnia 2019 r. o zawarciu w dniu 27 sierpnia 2019 roku porozumienia pomiędzy ZUS a Comarch dotyczącego zobowiązania się stron do zawarcia w dniu 8 listopada 2019 roku ugody w ramach postępowania pojednawczego („Ugoda”).

W ramach porozumienia strony ustaliły, że Ugoda będzie zawierała m.in.:

- postanowienie, zgodnie z którym Comarch i ZUS – pomimo, że pozostają na sprzecznych stanowiskach co do tego, czy zaistniały okoliczności uzasadniające częściowe rozwiązanie Umowy – w celu uchylenia sporu potwierdzają, że oświadczenia ZUS o częściowym rozwiązaniu Umowy ("Oświadczenia ZUS") wywołały skutek, w dacie ich doręczenia Comarch, w postaci częściowego zakończenia obowiązywania Umowy, w zakresie wskazanym w Oświadczeniach ZUS;
- zrzeczenie się przez Comarch z dniem zawarcia Ugody wszystkich roszczeń w stosunku do ZUS związanych z realizacją Umowy do dnia 27 sierpnia 2019 r., w tym w szczególności roszczeń związanych z Oświadczeniami ZUS, przy czym zrzeczenie nie obejmuje roszczeń Comarch o zapłatę wynagrodzenia z tytułu świadczenia usług objętych Umową w części nieobjętej Oświadczeniami ZUS;
- zrzeczenie się przez ZUS roszczeń w stosunku do Comarch wynikających z okoliczności spornych objętych Ugodą, w tym w szczególności roszczeń związanych z Oświadczeniami ZUS, przy czym zrzeczenie nie dotyczy roszczeń ZUS wynikających z wykonywania Umowy w części obowiązującej;
- postanowienie, że ZUS wycofa złożone w banku żądanie wypłaty z gwarancji należytego wykonania Umowy.

W przypadku zawarcia Ugody w terminie przewidzianym porozumieniem, Grupa Comarch rozwiąże rezerwy w wysokości 24.203.300,40 PLN, które zostały uwzględnione w sprawozdaniu finansowym Grupy Comarch za rok 2018, co spowoduje odpowiednie zwiększenie wyniku operacyjnego i wyniku netto Grupy Comarch za trzeci kwartał 2019 roku.

4.2.4. Zawarte po dacie bilansu kontrakty forward

Grupa Comarch zawarła w okresie od 1 lipca 2019 r. do dnia 30 sierpnia 2019 r. kontrakty terminowe na sprzedaż 37 000 tys. EUR oraz 13 000 tys. USD. Wartość netto kontraktów terminowych nierozliczonych na dzień 30 sierpnia 2019 r. wynosiła 56 800 tys. EUR oraz 15 200 tys. USD. Na dzień 30 sierpnia 2019 r. wycena otwartych kontraktów terminowych wyniosła ok. - 100 tys. PLN. Spadek wyceny w stosunku do dnia bilansowego spowodowany jest znacznym osłabieniem kursu złotego w stosunku do USD oraz EUR. Kontrakty zapadają w terminie do 37 miesięcy od dnia bilansowego. Wszystkie kontrakty terminowe zostały zawarte w celu ograniczenia wpływu zmian kursów walut na wynik finansowy związany z realizowanymi przez spółki Grupy Comarch kontraktami handlowymi, w których wynagrodzenie ustalone jest w walutach obcych.

4.3. Inne informacje istotne dla oceny sytuacji kadrowej, majątkowej, finansowej, wyniku finansowego i ich zmian oraz informacje, które są istotne dla oceny możliwości realizacji zobowiązań przez emitenta

Nie wystąpiły.

30.08.2019 r.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

PODPIS OSOBY, KTÓREJ POWIERZONO PROWADZENIE KSIĄG RACHUNKOWYCH

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Maria Smolińska	Główny Księgowy	

Comarch S.A.

Al. Jana Pawła II 39a

31-864 Kraków

ir@comarch.pl

+48 (12) 687 78 22

www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/

COMARCH

**SPRAWOZDANIE ZARZĄDU
COMARCH S.A.
Z DZIAŁALNOŚCI GRUPY KAPITAŁOWEJ
W I PÓŁROCZU 2019 ROKU**

Kraków, 30 sierpnia 2019

Spis treści

1. Informacje o firmie.....	6
1.1. Akcjonariat.....	6
2. Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe	9
2.1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe.....	9
2.2. Kurs giełdowy akcji jednostki dominującej (w PLN) – Comarch S.A.....	10
3. Pozycja Grupy na rynku IT oraz informacja o rynkach zbytu i o źródłach zaopatrzenia	11
4. Struktura sprzedaży.....	11
4.1. Przychody ze sprzedaży - struktura geograficzna (w tys. PLN).....	11
4.2. Struktura sprzedaży według odbiorców (w tys. PLN)	13
4.3. Struktura sprzedaży wg rodzaju (tys. PLN)	15
5. Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju Grupy Kapitałowej	16
5.1. Czynniki wewnętrzne.....	16
5.2. Czynniki zewnętrzne.....	16
6. Pozostałe istotne czynniki, w tym ryzyka i zagrożenia.....	17
6.1. Ryzyko kredytowe	17
6.2. Ryzyko zmiany stóp procentowych	17
6.3. Ryzyko zmiany kursów walut.....	17
6.4. Ryzyko płynności finansowej.....	18
7. Perspektywy rozwoju działalności Grupy oraz przewidywana sytuacja finansowa Grupy w 2019 roku	18
8. Analiza finansowa Grupy	20
9. Kredyty, pożyczki, poręczenia, gwarancje i istotne pozycje pozabilansowe.....	26
9.1. Nieodnawialne kredyty bankowe i otrzymane pożyczki	26
9.2. Odnowialne kredyty bankowe.....	29
9.3. Pożyczki udzielone	30
9.4. Poręczenia.....	30
9.5. Gwarancje bankowe i istotne pozycje pozabilansowe.....	34
10. Najważniejsze wydarzenia w I półroczu 2018 roku i po dacie bilansu	35
10.1. Umowy znaczące dla działalności Grupy Comarch	35
10.2. Pozostałe	37
11. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycje kapitałowe dokonane poza grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania a także ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków.....	38
11.1. Inwestycje kapitałowe.....	38
11.2. Nieruchomości i pozostałe inwestycje rzeczowe	38
12. Działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej.....	38

13.Uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej jednostki dominującej	39
13.1. Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW w Warszawie	40
13.2. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 26 czerwca 2019 r.	40
14.Operacje na akcjach Comarch S.A.	43
14.1. Transakcje zbycia/nabycia akcji jednostki dominującej	43
14.2. Program opcji menadżerskich dla Członków Zarządu	43
15.Operacje na akcjach jednostek zależnych i stowarzyszonych Comarch S.A.	44
16.Pozostałe wydarzenia w I półroczu 2019 roku i po dacie bilansu.....	44
16.1. Terminy przekazywania raportów okresowych w 2019 roku	44
16.2. Oświadczenie Zarządu w sprawie przestrzegania zasad ładu korporacyjnego	44
16.3. Żądanie wypłaty z gwarancji dobrego wykonania dot. kontraktu ZUS KSI i odroczenia wypłaty.....	44
16.4. Zamieszczenie na stronie internetowej sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych.....	45
16.5. Odroczenie wykonania żądania wypłaty gwarancji dobrego wykonania dot. kontraktu ZUS KSI.....	45
17.Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju grupy kapitałowej emitenta	45
18.Osiągnięcia w zakresie badań i rozwoju.....	45
19.Powiązania kapitałowe emitenta	47
19.1. Charakterystyka spółek Grupy Comarch	47
19.2. Struktura kapitałowa Grupy Comarch.....	49
19.3. Charakter powiązań.....	50
19.4. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch w I półroczu 2019 roku	53
19.5. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch po dacie bilansu.....	53
20.Transakcje zawarte przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe.....	53
21.Stanowisko zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok, w świetle wyników zaprezentowanych w raporcie okresowym w stosunku do wyników prognozowanych.....	53
22.Opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze mających znaczący wpływ na działalność Grupy i osiągnięte zyski oraz ich ocena	54
22.1. Aktywo i rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	54
22.2. Wycena różnic kursowych i instrumentów finansowych opartych na kursach walut	54
22.3. Pozostałe przychody operacyjne.....	54
23.Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w ramach grupy kapitałowej emitenta w danym roku obrotowym.....	54

24. Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczące zobowiązań oraz wierzytelności emitenta lub jego jednostki zależnej, ze wskazaniem przedmiotu postępowania, wartości przedmiotu sporu, daty wszczęcia postępowania, stron wszczętego postępowania oraz stanowiska emitenta	54
---	----

**46,2 mln PLN
zysku
operacyjnego**

**Projekty w
ponad 60
krajach na 6
kontynentach**

**666,5 mln
PLN
przychodów
ze sprzedaży**

**Ponad
6 000
specjalistów**

**56 spółek
Grupy na
całym
świecie**

**Kapitalizacja
Comarch S.A. na
GPW na
poziomie
1,53 mld PLN
(30.06.2019)**

**57,5% udziału
sprzedaży
zagranicznej**

1. Informacje o firmie

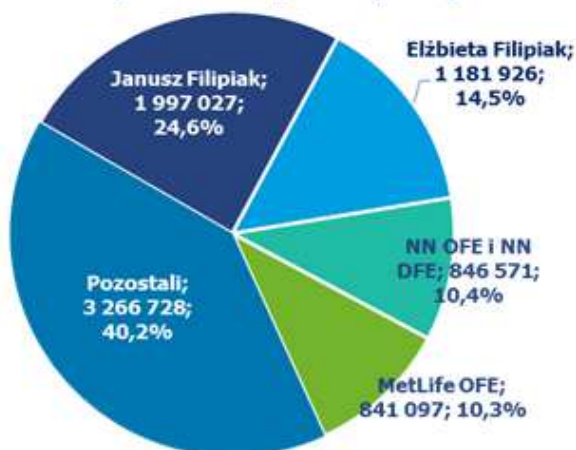
Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Spółka Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiąganych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

1.1. Akcjonariat

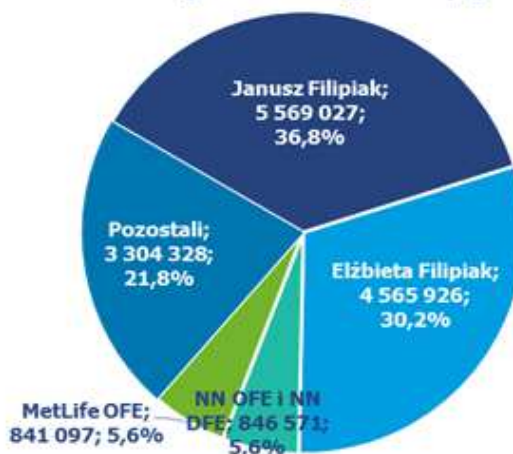
1.1.1. Akcjonariusze posiadający bezpośrednio lub pośrednio przez podmioty zależne co najmniej 5% w ogólnej liczbie głosów na WZA Comarch S.A., wg stanu na dzień 30 sierpnia 2019 roku

Na kapitał zakładowy Comarch S.A. składa się 8 133 349 akcji o łącznej wartości nominalnej 8 133 349 PLN. Zgodnie z informacją posiadaną przez Comarch S.A., na dzień 30 sierpnia 2019 r. akcjonariuszami posiadającymi co najmniej 5% głosów na WZA Spółki są Janusz Filipiak, Elżbieta Filipiak, Nationale-Nederlanden OFE i Nationale-Nederlanden DFE zarządzane przez Nationale-Nederlanden PTE S.A. oraz MetLife OFE zarządzany przez MetLife PTE SA.

Akcjonariat wg liczby akcji

Akcjonariat wg liczby głosów

1.1.2. Zmiany w strukturze własności znacznych pakietów akcji emitenta w okresie od przekazania ostatniego raportu okresowego, tj. od 17 maja 2019 roku

Podmiot	Stan na 30 sierpnia 2019 r.				Stan na 17 maja 2019 r.			
	Akcje	Udział w kapitale zakładowym (%)	Ilość głosów	Udział w głosach na WZA (%)	Akcje	Udział w kapitale zakładowym (%)	Ilość głosów	Udział w głosach na WZA (%)
Janusz Filipiak	1 997 027	24,55	5 569 027	36,82	1 997 027	24,55	5 569 027	36,82
Elżbieta Filipiak	1 181 926	14,53	4 565 926	30,18	1 323 461	16,27	4 707 461	31,12
Nationale-Nederlanden OFE	846 571	10,41	846 571	5,60	bd	bd	bd	bd
MetLife OFE	841 097	10,34	841 097	5,56	841 097	10,34	841 097	5,56

1.1.3. Zestawienie stanu posiadania akcji emitenta przez osoby zarządzające i nadzorujące emitenta na dzień przekazania raportu

Akcjonariusze	Funkcja	Ilość akcji	% kapitału zakładowego	Liczba głosów na WZA Spółki	% głosów na WZA Spółki
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	1 997 027	24,55	5 569 027	36,82
Elżbieta Filipiak	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	1 181 926	14,53	4 565 926	30,18
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	0	0,00	0	0,00
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	30 150	0,37	67 750	0,45
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	0	0,00	0	0,00
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	33 538	0,41	33 538	0,22
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	10 608	0,13	10 608	0,07
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	10 608	0,13	10 608	0,07
Ilość wyemitowanych akcji		8 133 349	100,00	8 133 349	100,00

Według wiedzy Spółki, spośród członków Rady Nadzorczej jedynie Przewodnicząca Rady Nadzorczej Pani Elżbieta Filipiak jest w posiadaniu akcji Spółki.

1.1.4. Zmiany w stanie posiadania akcji emitenta przez osoby zarządzające i nadzorujące emitenta w okresie od przekazania ostatniego raportu kwartalnego

W poniższej tabeli przedstawiono stan posiadania akcji Comarch S.A. przez osoby zarządzające i nadzorujące na dzień opublikowania skonsolidowanego sprawozdania finansowego za pierwszy kwartał 2019 roku, tj. 17 maja 2019 roku oraz w dniu 30 sierpnia 2019 roku, zgodnie z posiadanymi przez Spółkę informacjami.

Osoby zarządzające i nadzorujące	Funkcja	Stan na 30 sierpnia 2019 r.		Stan na 17 maja 2019 r.	
		Akcje	Udział w głosach na WZA (%)	Akcje	Udział w głosach na WZA (%)
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	1 997 027	36,82	1 997 027	36,82
Elżbieta Filipiak	Przewodnicząca Rady Nadzorczej	1 181 926	30,18	1 323 461	31,12
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	0	0,00	0	0,00
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	30 150	0,45	30 150	0,45
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	0	0,00	0	0,00
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	33 358	0,22	33 358	0,22
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	10 608	0,07	10 608	0,07
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	10 608	0,07	10 608	0,07
Ilość wyemitowanych akcji		8 133 349	100,00	8 133 349	100,00

1.1.5. Akcje imienne uprzywilejowane co do głosu Spółki dominującej

Akcje imienne serii A i B są uprzywilejowane co do głosu w ten sposób, że na każdą akcję przypada 5 głosów na Walnym Zgromadzeniu Comarch S.A. Prezes Zarządu Comarch S.A. Janusz Filipiak posiada 470 000 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A, z których przysługuje 2 350 000 głosów na WZA Spółki oraz 423 000 akcji imiennych uprzywilejowanych serii B, z których przysługuje 2 115 000 głosów na WZA Spółki. Wiceprezes Zarządu Paweł Prokop posiada 9 400 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A, które uprawniają do 47 000 głosów na WZA Spółki. Przewodnicząca Rady Nadzorczej Comarch S.A. Elżbieta Filipiak posiada 385 400 akcji imiennych uprzywilejowanych serii A, z których przysługuje 1 927 000 głosów na WZA Spółki oraz 460 600 akcji imiennych uprzywilejowanych serii B, z których przysługuje 2 303 000 głosów na WZA Spółki.

Zamiana akcji imiennych na akcje na okaziciela jest dopuszczalna. W przypadku zamiany akcji imiennych na akcje na okaziciela tracą one wszelkie uprzywilejowanie. Zbycie akcji imiennej uprzywilejowanej powoduje wygaśnięcie związanego z nią uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu, przy czym nie powoduje wygaśnięcia uprawnienia szczególnego co do głosu na Walnym Zgromadzeniu:

- zbycie na rzecz osób będących akcjonariuszami Spółki na dzień 18 marca 1998 roku,
- zbycie na rzecz zstępnych zbywcy,
- przejęcie własności akcji imiennej w wyniku spadkobrania,
- zbycie na rzecz osoby prawnej prawa polskiego albo obcego albo jednostki organizacyjnej nie posiadającej osobowości prawnej prawa polskiego albo obcego, w tym w szczególności na rzecz ułomnej osoby prawnej prawa polskiego albo obcego („Struktura”) kontrolowanej w rozumieniu art. 8 ust. 5 Statutu wyłącznie przez akcjonariusza wnoszącego (zbywającego) akcje imienne uprzywilejowane do Struktury („Akcjonariusz Wnoszący”) albo (współ)kontrolowanej wyłącznie przez wstępnych, zstępnych, rodzeństwo lub małżonka Akcjonariusza Wnoszącego albo wyłącznie przez niektóre lub

wszystkie z tych osób („Osoba bądź Osoby Bliskie”) i Akcjonariusza Wnoszącego łącznie („Struktura Kontrolowana”) oraz zbycie akcji imiennych uprzywilejowanych przez jedną Strukturę Kontrolowaną na rzecz innej Struktury Kontrolowanej.

Zbycie akcji imiennych wymaga zgody Zarządu udzielonej w formie pisemnej. Zbycie akcji bez zgody Zarządu jest możliwe na warunkach określonych w Statucie Comarch S.A.

Akcje na okaziciela mają prawo do 1 głosu na WZA. Zamiana akcji na okaziciela na akcje imienne nie jest dopuszczalna.

2. Podstawowe wielkości ekonomiczno-finansowe

2.1. Wybrane skonsolidowane dane finansowe

	H1 2019*	H1 2018*	H1 2017*	H1 2016	H1 2015
Przychody ze sprzedaży	666 488	604 008	507 157	516 425	505 441
Przychody ze sprzedaży rozwiązań własnych	616 936	540 864	473 663	482 784	434 671
Zysk operacyjny	46 157	34 999	11 790	35 209	44 340
EBITDA**	86 312	71 410	43 535	67 786	69 497
Zysk przed opodatkowaniem	46 103	11 424	34 748	26 599	43 987
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	27 179	4 300	26 871	12 756	35 782
Zysk na akcję (w PLN)	3,34	0,53	3,30	1,57	4,4
Aktywa	1 729 072	1 579 760	1 438 227	1 267 164	1 177 068
Kapitał własny	891 491	853 716	818 437	803 934	736 475

W I półroczu 2019 roku przychody ze sprzedaży Grupy Comarch były wyższe o 62 480 tys. PLN, tj. o 10,3% w porównaniu do analogicznego okresu w roku ubiegłym. Wynik operacyjny osiągnął wartość 46 157 tys. PLN i był wyższy o 31,9% w porównaniu do osiągniętego w I półroczu 2018 roku. Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej w I półroczu 2019 r. był wyższy w porównaniu do osiągniętego w pierwszym półroczu roku poprzedniego o 22 879 tys. PLN, tj. 532,1% i osiągnął wartość 27 179 tys. PLN. Na dzień 30 czerwca 2019 roku Grupa Comarch zatrudniała 6 106 osób, tj. o 66 osób więcej niż na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Wartość aktywów Grupy Comarch na koniec czerwca 2019 roku wzrosła o 149 312 tys. PLN, tj. o 9,5% w stosunku do końca czerwca 2018 roku, natomiast wartość kapitału własnego w tym samym czasie wzrosła o 37 775 tys. PLN, tj. 4,4%.

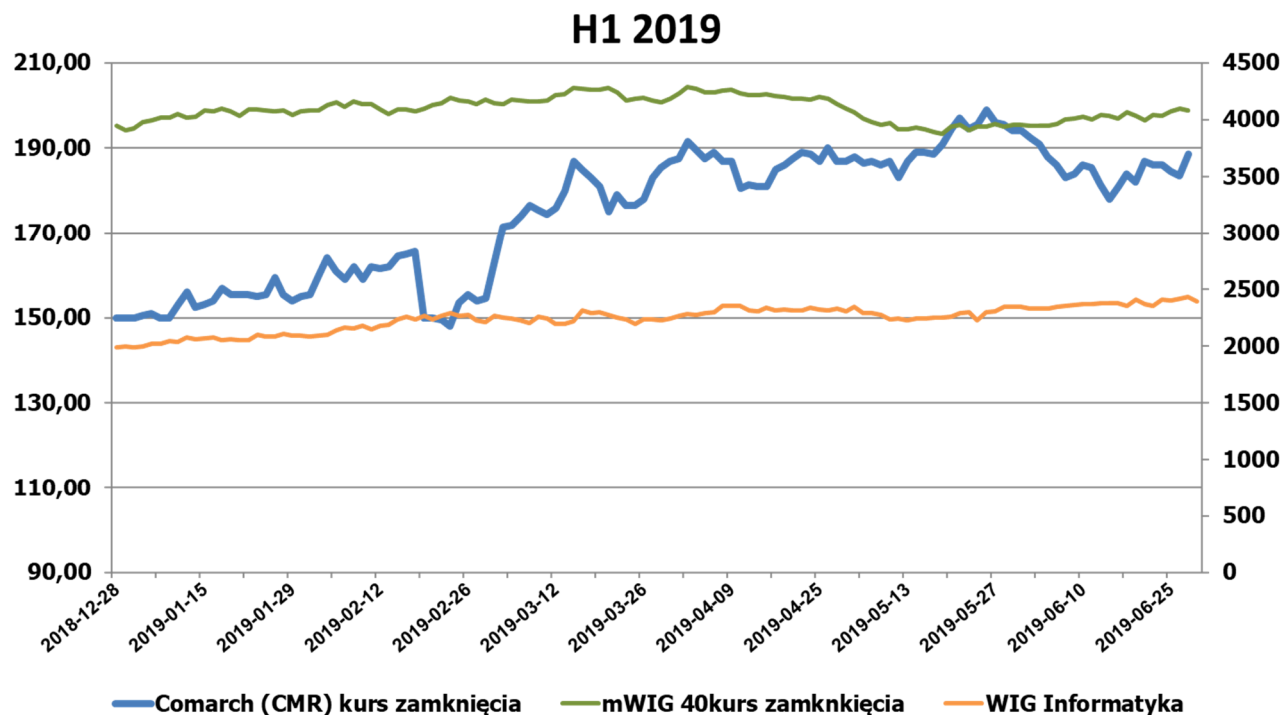
*) Od 1 stycznia 2018 r. Grupa do przychodów ze sprzedaży zaczęła stosować zasady wynikające z MSSF 15. Dla celów porównawczych dokonano też przekształceń zgodnie z MSSF 15 danych za okres I i II kwartału 2017 r.

**) Zysk operacyjny + Amortyzacja. Amortyzacja w I i II kwartale 2019 uwzględnia przekształcenia wynikające z MSSF 16.

*) Od 1 stycznia 2018 r. Grupa do przychodów ze sprzedaży zaczęła stosować zasady wynikające z MSSF 15. Dla celów porównawczych dokonano też przekształcenia zgodnie z MSSF 15 danych za okres I i II kwartału 2017 r.

2.2. Kurs giełdowy akcji jednostki dominującej (w PLN) – Comarch S.A.

Okres	Najwyższy	Najniższy
I kwartał 2019	187,00	148,00
II kwartał 2019	199,00	178,00

Kurs akcji Comarch S.A. pomiędzy 1 stycznia 2019 r. a 30 czerwca 2019 zwiększył się z 152,00 PLN do 188,5 PLN, tj. o 19,4%. W trakcie I półrocza maksymalny kurs wyniósł 199,00 PLN. Kurs akcji Comarch S.A. pomiędzy 30 czerwca 2018 r. a 30 czerwca 2019 r. zwiększył się z 150,00 PLN do 188,5 PLN, tj. o 20,4%.

dane w PLN	6 miesięcy 2019 / 30.06.2019 r.	6 miesięcy 2018 / 30.06.2018 r.
Kurs średni w okresie sprawozdawczym	174,82	157,35
Kurs MIN w okresie sprawozdawczym	148,00	129,00
Kurs MAX w okresie sprawozdawczym	199,00	197,00
Wolumen średni w okresie sprawozdawczym	2 132	3 362
Kapitalizacja na dzień bilansowy	1 533 136 287	1 220 002 350
Wskaźniki dla danych skonsolidowanych		
P/E na dzień bilansowy	56,41	283,72
P/BV na dzień bilansowy	1,76	1,46
P/S na dzień bilansowy	2,30	2,02

3. Pozycja Grupy na rynku IT oraz informacja o rynkach zbytu i o źródłach zaopatrzenia

Ze względu na rodzaj oferowanych przez Comarch systemów informatycznych, główną grupę odbiorców stanowią średnie i duże przedsiębiorstwa, które na całym świecie są największymi odbiorcami zaawansowanych rozwiązań informatycznych. Większość produktów Comarch jest kierowana do określonej grupy odbiorców, natomiast usługi informatyczne, ze względu na ich uniwersalny charakter, są oferowane do każdej grupy odbiorców. Oferta Comarch przeznaczona jest zarówno dla podmiotów z rynku polskiego jak i klientów zagranicznych. Od wielu lat jednym z głównych celów strategicznych Comarch jest rozwój sprzedaży coraz większej ilości produktów na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej, obu Amerykach oraz Azji. Sprzedaż Grupy Comarch jest mocno zdywersyfikowana i nie występuje uzależnienie od jednego odbiorcy. W pierwszym półroczu 2019 roku sprzedaż do żadnego z kontrahentów nie przekroczyła 10% całkowitej sprzedaży Grupy Comarch.

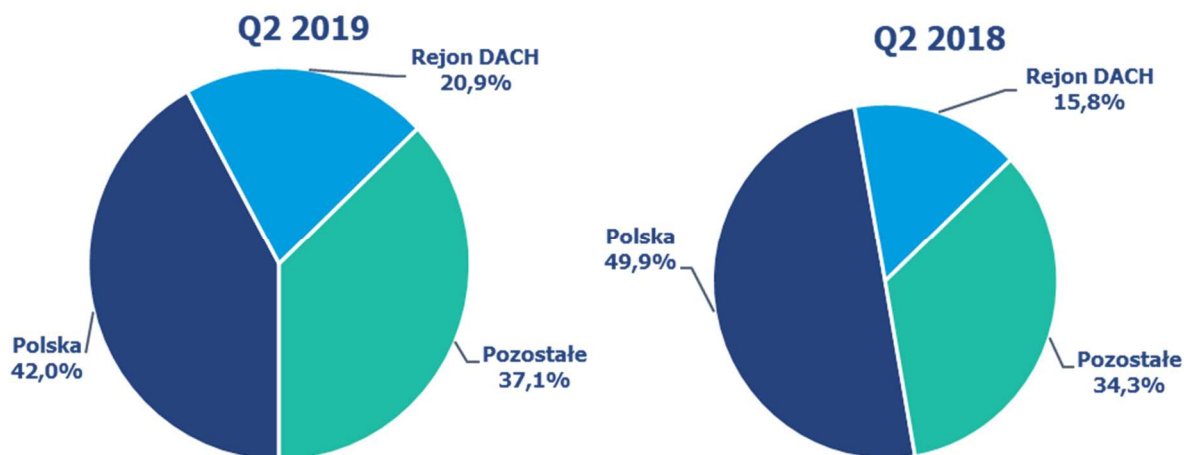
Ze względu na specyfikę branży, w której działa Comarch, jako główne źródła zaopatrzenia należy uznać międzynarodowe koncerny, będące producentami sprzętu komputerowego, aplikacji bazodanowych oraz narzędzi programistycznych, polskie oddziały i przedstawicielstwa tych koncernów, polskie firmy dystrybucyjne oraz podwykonawców systemów IT. W pierwszym półroczu 2019 roku żaden z kontrahentów nie dostarczył produktów i towarów o wartości przekraczającej 10% przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch.

4. Struktura sprzedaży

4.1. Przychody ze sprzedaży - struktura geograficzna (w tys. PLN)

Geograficzna struktura sprzedaży	Q2 2019	%	Q2 2018	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Kraj	137 799	42,0%	165 780	49,9%	-27 981	-16,9%
Eksport	190 001	58,0%	166 239	50,1%	23 762	14,3%
Razem	327 800	100,0%	332 019	100,0%	-4 219	-1,3%

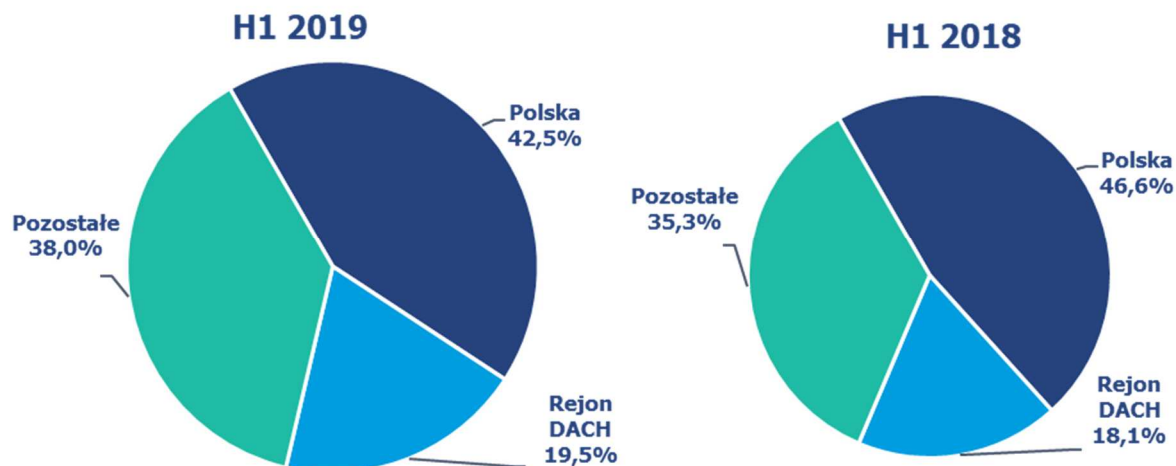
W drugim kwartale 2019 roku Grupa osiągnęła 137 799 tys. PLN przychodów ze sprzedaży krajowej, tj. o 27 981 tys. PLN (tj. o 16,9%) mniej niż w Q2 2018. Spadek sprzedaży krajowej był efektem braku wysokowartościowych dostaw wyrobów gotowych do sektora publicznego, które miały miejsce w drugim kwartale 2018 roku. Sprzedaż zagraniczna wyniosła w drugim kwartale 190 001 tys. PLN i była o 23 762 tys. PLN (tj. o 14,3%) wyższa niż w Q2 2018. Sprzedaż zagraniczna stanowiła w drugim kwartale 58,0% całkowitych przychodów Grupy.

Geograficzna struktura sprzedaży	6 miesięcy 2019	%	6 miesięcy 2018	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Kraj	283 530	42,5%	281 490	46,6%	2 040	0,7%
Eksport	382 958	57,5%	322 518	53,4%	60 440	18,7%
Razem	666 488	100,0%	604 008	100,0%	62 480	10,3%

W I półroczu 2019 roku wartość sprzedaży krajowej Grupy osiągnęła 283 530 tys. PLN, co było wynikiem zbliżonym do uzyskanego w I półroczu 2018 roku (281 490 tys. PLN). Sprzedaż zagraniczna w I półroczu 2019 roku wyniosła 382 958 tys. PLN i była o 60 440 tys. PLN (tj. o 18,7%) wyższa niż w pierwszym półroczu 2018 głównie na skutek rozwoju sprzedaży rozwiązań telekomunikacyjnych i lojalnościowych na rynkach europejskich i azjatyckich. Sprzedaż zagraniczna stanowiła w I półroczu 57,5% całkowitych przychodów Grupy.

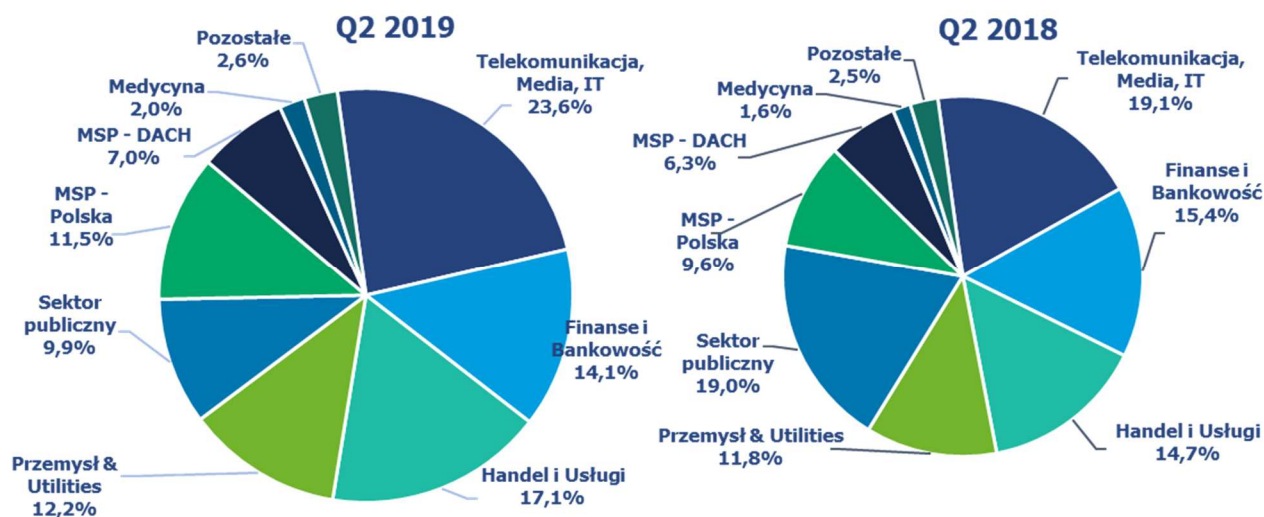
Przychody ze sprzedaży wg segmentów geograficznych (według lokalizacji rynków):

4.2. Struktura sprzedaży według odbiorców (w tys. PLN)

Struktura sprzedaży wg sektorów	Q2 2019	%	Q2 2018	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Telekomunikacja, Media, IT	77 502	23,6%	63 444	19,1%	14 058	22,2%
Finanse i Bankowość	46 096	14,1%	51 034	15,4%	-4 938	-9,7%
Handel i Usługi	55 888	17,1%	48 956	14,7%	6 932	14,2%
Przemysł & Utilities	39 940	12,2%	39 025	11,8%	915	2,3%
Sektor publiczny	32 536	9,9%	62 996	19,0%	-30 460	-48,4%
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa - Polska	37 703	11,5%	31 858	9,6%	5 845	18,3%
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa - DACH	22 993	7,0%	21 018	6,3%	1 975	9,4%
Medycyna	6 718	2,0%	5 439	1,6%	1 279	23,5%
Pozostałe	8 424	2,6%	8 249	2,5%	175	2,1%
Razem	327 800	100,0%	332 019	100,0%	-4 219	-1,3%

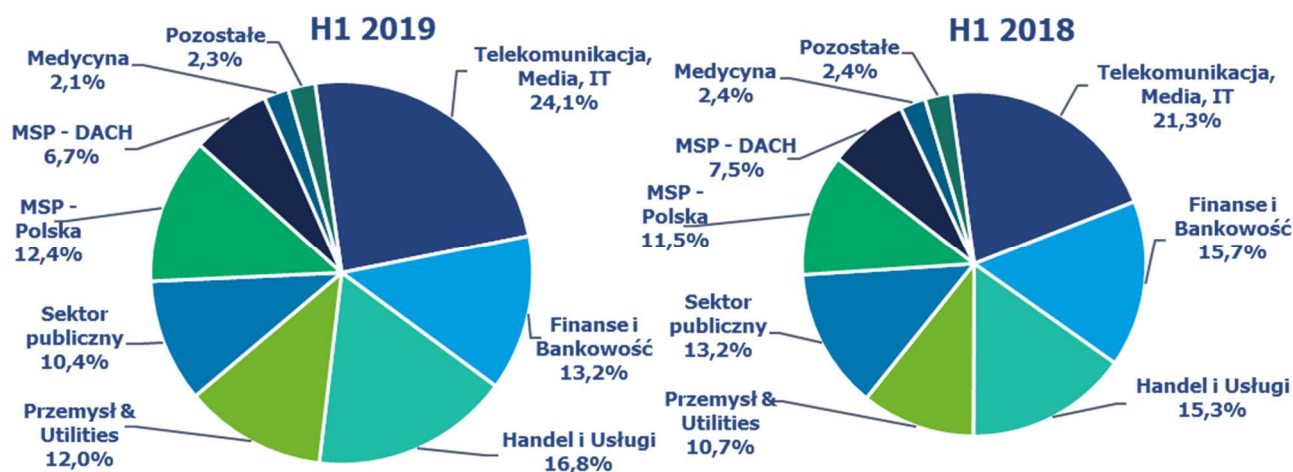
W Q2 2019 klienci z sektora TMT zakupili produkty i usługi o wartości o 77 502 tys. PLN, tj. o 22,2% wyższej od osiągniętej w analogicznym okresie roku poprzedniego. Przychody ze sprzedaży do klientów z sektora finanse i bankowość spadły o 4 938 tys. PLN, tj. o 9,7%, natomiast do klientów z sektora handel i usługi wzrosły o 6 932 tys. PLN, tj. o 14,2%. Niewielki wzrost odnotowała sprzedaż do klientów z sektora przemysłowego o 915 tys. PLN, tj. o 2,3%. W Q2 2019 znaczny spadek odnotowała sprzedaż do klientów z sektora publicznego o 30 460 tys. PLN, tj. o 48,4 % na skutek braku realizacji wysokowartościowych dostaw wyrobów gotowych do sektora publicznego, które miały miejsce w Q2 2018 roku. Kolejny kwartał z rzędu znacznie wzrosła sprzedaż do klientów z sektora MSP-Polska (o 5 845 tys. PLN, tj. 18,3%). Również w przypadku sprzedaży do klientów z sektora MSP-DACH odnotowano wzrost przychodów ze sprzedaży o 1 975 tys. PLN, tj. o 9,4%. Przychody ze sprzedaży do klientów z sektora medycznego wzrosły o 1 279 tys. PLN, tj. o 23,5%. Przychody ze sprzedaży do pozostałych klientów wzrosły o 2,1%.

Struktura sprzedaży wg sektorów	6 miesięcy 2019	%	6 miesięcy 2018	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Telekomunikacja, Media, IT	160 828	24,1%	128 500	21,3%	32 327	25,2%
Finanse i Bankowość	88 139	13,2%	95 073	15,7%	-6 934	-7,3%
Handel i Usługi	111 940	16,8%	92 412	15,3%	19 528	21,1%
Przemysł & Utilities	79 814	12,0%	64 930	10,7%	14 884	22,9%
Sektor publiczny	69 219	10,4%	79 521	13,2%	-10 302	-13,0%
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa - Polska	82 442	12,4%	69 301	11,5%	13 141	19,0%
Małe i Średnie Przedsiębiorstwa - DACH	44 789	6,7%	45 430	7,5%	-641	-1,4%
Medycyna	13 692	2,1%	14 533	2,4%	-840	-5,8%
Pozostałe	15 625	2,3%	14 308	2,4%	1 317	9,2%
Razem	666 488	100,0%	604 008	100,0%	62 480	10,3%

W H1 2019 roku wartość sprzedaży do odbiorców z sektora TMT wyniosła 160 828 tys. PLN, co oznacza wzrost o 32 327 tys. PLN, tj. o 25,2% w porównaniu do pierwszej połowy 2018. Klienci z sektora finanse i bankowość zakupili produkty i usługi o wartości 88 139 tys. PLN, niższej od osiągniętej w analogicznym okresie roku poprzedniego o 6 934 tys. PLN, tj. 7,3%. Z kolei znaczny wzrost odnotowała sprzedaż do klientów z sektora handel i usługi: o 19 528 tys. PLN, tj. o 21,1% oraz do klientów z sektora przemysł i utilities: o 14 884 tys. PLN, tj. 22,9%. W pierwszej połowie 2019 spadły przychody ze sprzedaży Grupy Comarch do odbiorców z sektora publicznego, o 10 302 tys. PLN, tj. o 13,0%. Niewielki spadek nastąpił również w sektorze MSP-DACH (o 641 tys. PLN, tj. 1,4%) oraz w przypadku sprzedaży do sektora medycyna (spadek o 840 tys. PLN, tj. 5,8%). Klienci z sektora MSP-Polska zakupili produkty i usługi o wartości o 13 141 tys. PLN, tj. o 19,0% wyższej od osiągniętej w analogicznym okresie roku poprzedniego. Przychody ze sprzedaży do pozostałych klientów wzrosły do poziomu 15 625 tys. PLN, tj. o 1 317 tys. PLN (9,2%) wyższej w porównaniu do analogicznego okresu w 2018 roku, głównie dzięki wyższym przychodom z działalności sportowej.

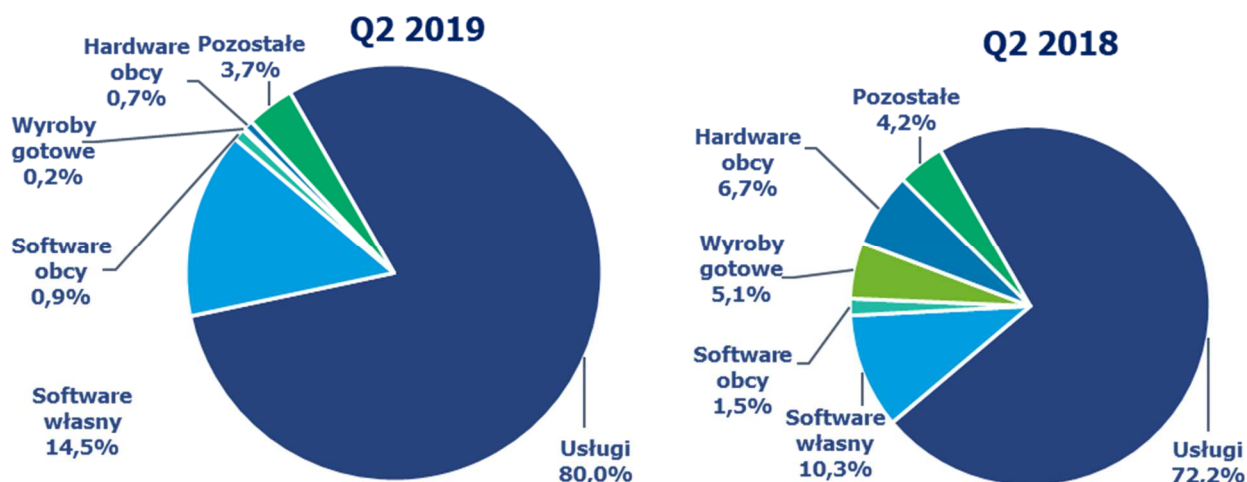
Sytuacja biznesowa w pierwszym półroczu 2019 roku potwierdziła, że utrzymywanie dywersyfikacji źródeł przychodów i różnorodności oferty jest korzystne dla stabilnego rozwoju działalności Grupy Comarch.

4.3. Struktura sprzedaży wg rodzaju (tys. PLN)

Struktura sprzedaży wg rodzaju	Q2 2019	%	Q2 2018	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Usługi informatyczne	262 387	80,0%	239 595	72,2%	22 792	9,5%
Software własny	47 602	14,5%	34 361	10,3%	13 241	38,5%
Software obcy	2 824	0,9%	4 900	1,5%	-2 076	-42,4%
Wyroby gotowe	513	0,2%	16 814	5,1%	-16 301	-96,9%
Hardware obcy	2 197	0,7%	22 290	6,7%	-20 093	-90,1%
Pozostałe	12 277	3,7%	14 059	4,2%	-1 782	-12,7%
Razem	327 800	100,0%	332 019	100,0%	-4 219	-1,3%

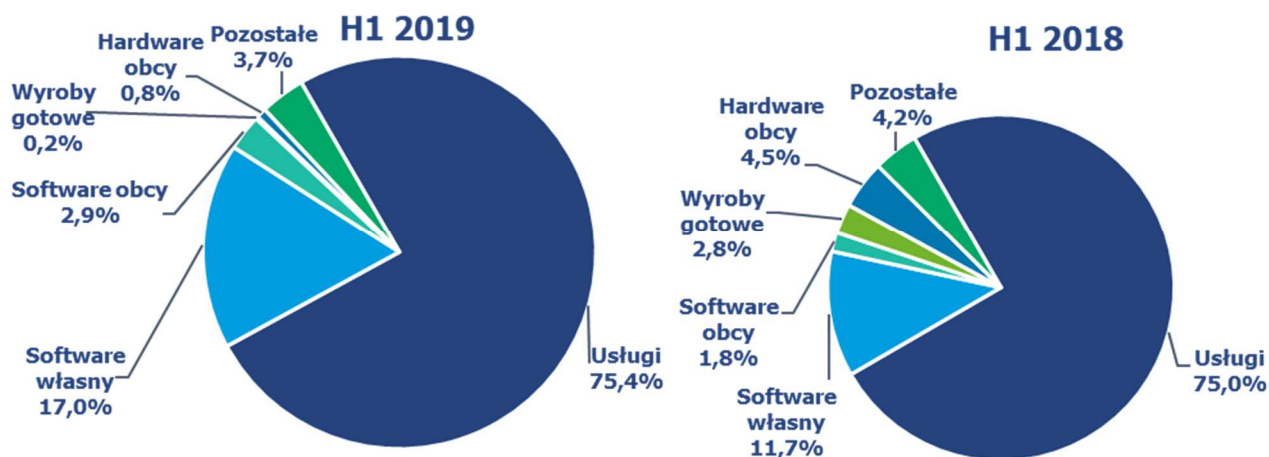
W Q2 2019 roku struktura rodzajowa przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch uległa znacznym zmianom w porównaniu do odnotowanej w Q2 2018. Przychody ze sprzedaży usług informatycznych wzrosły o 22 792 tys. PLN, tj. o 9,5%. Przychody ze sprzedaży oprogramowania własnego wyniosły 47 602 tys. PLN, co przełożyło się na wzrost o 13 241 tys. PLN (tj. o 38,5%), głównie dzięki sprzedaży rozwiązań do sektora telekomunikacyjnego. Sprzedaż własnych wyrobów gotowych odnotowała duży spadek w porównaniu do Q2 2018, wyniósł on 16 301 tys. PLN tj. 96,9%. Istotnie spadły również przychody ze sprzedaży hardware obcego – o 90,1%, do 2 197 tys. PLN. Spadek sprzedaży w obu tych kategoriach był wynikiem braku w Q2 2019 realizacji umowy na dostawę i wdrożenie systemu cyfrowej rejestracji przebiegu rozpraw sądowych w sądach powszechnych, co miało miejsce w Q2 2018. Przychody ze sprzedaży oprogramowania obcego spadły o ok. 2 076 tys. PLN, tj. o 42,4%. W Q2 2019 pozostała sprzedaż odnotowała spadek o 1 782 tys. PLN, tj. o 12,7%.

Struktura sprzedaży wg rodzaju	6 miesięcy 2019	%	6 miesięcy 2018	%	Zmiana PLN	Zmiana %
Usługi informatyczne	502 492	75,4%	453 276	75,0%	49 216	10,9%
Software własny	113 078	17,0%	70 756	11,7%	42 322	59,8%
Software obcy	19 591	2,9%	10 555	1,8%	9 036	85,6%
Wyroby gotowe	1 366	0,2%	16 832	2,8%	-15 466	-91,9%
Hardware obcy	5 454	0,8%	27 006	4,5%	-21 552	-79,8%
Pozostałe	24 507	3,7%	25 583	4,2%	-1 076	-4,2%
Razem	666 488	100,00%	604 008	100,0%	62 480	10,3%

W H1 2019 roku struktura rodzajowa przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch uległa znacznym zmianom w porównaniu do odnotowanej w H1 2018. Przychody ze sprzedaży usług informatycznych wzrosły o 49 216 tys. PLN, tj. o 10,9%. Przychody ze sprzedaży oprogramowania własnego istotnie

wzrosły i osiągnęły wartość 113 078 tys. PLN, tym samym były o 42 322 tys. PLN (tj. o 59,8%) wyższe niż w pierwszej połowie 2018. Było to efektem rozwoju sprzedaży rozwiązań Comarch do sektora telekomunikacyjnego i handlowo-usługowego. Sprzedaż własnych wyrobów gotowych znacznie spadła wobec ubiegłego roku (o 15 466 tys. PLN, tj. 91,9 %), podobnie zachowała się sprzedaż hardware obcego, spadek wyniósł 21 552 tys. PLN (tj. 79,8%). Spadek sprzedaży w obu tych kategoriach był wynikiem braku realizacji w pierwszej połowie 2019 umowy na dostawę i wdrożenie systemu cyfrowej rejestracji przebiegu rozpraw sądowych w sądach powszechnych, która miała miejsce w pierwszej połowie 2018. Przychody ze sprzedaży oprogramowania obcego wzrosły o 9 036 tys. PLN, tj. o 85,6%. W pierwszej połowie 2019 pozostała sprzedaż zmniejszyła się o ok. 1 076 tys. PLN, tj. o 4,2%.

5. Charakterystyka czynników istotnych dla rozwoju Grupy Kapitałowej

5.1. Czynniki wewnętrzne

- stały wzrost sprzedaży eksportowej i znaczenia działalności zagranicznej;
- pozycja i renoma Grupy Comarch mająca wpływ na charakter pozyskiwanych klientów;
- działalność Grupy Comarch w specjalnej strefie ekonomicznej w Krakowie;
- znaczący udział produktów standardowych (powtarzalnych) w sprzedaży, co oznacza:
 - niższe koszty, w szczególności koszty zmienne związane z pojedynczym kontraktem,
 - możliwość znacznego zwiększenia rentowności jednostkowego kontraktu przy jednoczesnym obniżeniu obciążenia klienta (opłaty licencyjne),
 - szersza i bardziej zdywersyfikowana klientela oznaczająca większą skalę działalności,
- atrakcyjna polityka szkoleniowa oraz atrakcyjne warunki pracy oferowane pracownikom spółek Grupy;
- zwiększenie rozpoznawalności marki Comarch wśród potencjalnych klientów poprzez prowadzone akcje marketingowe, w tym marketing sportowy (MKS Cracovia SSA);
- konieczność dokonywania ciągłych inwestycji w kapitał ludzki celem utrzymania konkurencyjności firmy w kolejnych latach;
- wysoki poziom wydatków inwestycyjnych przeznaczanych na działalność badawczo-rozwojową oraz rozwój nowych produktów i usług informatycznych;
- wysoki poziom wydatków inwestycyjnych związanych z rozbudową zaplecza produkcyjnego w Polsce i za granicą (inwestycje rzeczowe) oraz z ekspansją na rynkach zagranicznych (inwestycje kapitałowe).

5.2. Czynniki zewnętrzne

- wzrost wymagań stawianych systemom informatycznym przez klientów. Zwiększa się zapotrzebowanie na duże, złożone systemy informatyczne dedykowane dla poszczególnych użytkowników. Stawia to w lepszej sytuacji większe spółki IT, takie jak Grupa Comarch, które oferują szereg różnych technologii i produktów i są w stanie dostarczyć zaawansowane technologiczne rozwiązania;

- b) wzrost znaczenia technologii mobilnych, stosowanych obecnie powszechnie w rozwiązaniach informatycznych dla wszystkich grup odbiorców;
- c) zmiana modeli biznesowych w wielu branżach oraz zmiana strategii biznesowych wielu firm związana z postępowaniem technicznym i rozwojem gospodarczym, co kształtuje popyt na nowe systemy informatyczne, upowszechnienie sprzedaży oprogramowania w modelu *cloud computing* oznacza dla firm informatycznych zwiększone wymogi kapitałowe i zasobowe;
- d) związany z członkostwem Polski w Unii Europejskiej dostęp polskich firm do środków z funduszy strukturalnych, które w pewnej części są przeznaczane na rozwój systemów informatycznych oraz finansowanie prac badawczo-rozwojowych;
- e) rosnąca konkurencja, wpływająca na zmniejszenie osiąganych marż; konkurencja pomiędzy firmami IT;
- f) stała presja na wzrost wynagrodzeń w branży IT; zmniejszająca się liczba absolwentów uczelni technicznych z wykształceniem informatycznym;
- g) rosnąca konkurencja na lokalnym rynku pracy w sektorze IT w Krakowie oraz innych miejscach prowadzenia działalności gospodarczej przez Grupę;
- h) międzynarodowa sytuacja gospodarcza, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji na rynkach finansowych, mająca wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne;
- i) zmienność kursów walutowych, w szczególności EUR/PLN, USD/PLN, GBP/PLN, CAD/PLN, CHF/EUR, BRL/PLN oraz RUB/PLN, wpływająca na opłacalność sprzedaży zagranicznej;
- j) sytuacja gospodarcza na świecie, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji w Europie, mającej wpływ na wielkość popytu na produkty i usługi informatyczne na tym rynku oraz wiarygodność finansową klientów z tego rejonu geograficznego;
- k) międzynarodowa sytuacja polityczna, m.in. wzrastające ryzyko zamachów terrorystycznych w miejscach prowadzenia projektów utrudnia ich realizacji czy też plany ograniczenia swobody delegowania pracowników w ramach Unii Europejskiej.

6. Pozostałe istotne czynniki, w tym ryzyka i zagrożeń

Grupa Comarch jest narażona na następujące główne rodzaje ryzyka finansowego:

6.1. Ryzyko kredytowe

Grupa Comarch analizuje wiarygodność finansową potencjalnych klientów przed zawarciem umów na dostawę systemów informatycznych i w zależności od oceny standingu finansowego dostosowuje warunki każdej umowy do potencjalnego ryzyka. Koncentracja ryzyka kredytowego jest ograniczona ze względu na dywersyfikację sprzedaży Comarch do znacznej liczby kontrahentów z różnych branż gospodarki i z różnych regionów świata.

6.2. Ryzyko zmiany stóp procentowych

Grupa Comarch jest narażona na ryzyko zmian stóp procentowych w związku z posiadanymi środkami pieniężnymi i ich ekwiwalentami oraz z zawartymi długoterminowymi kredytami inwestycyjnymi przeznaczonymi na finansowanie nowych budynków produkcyjnych w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Kredyty są oprocentowane wg zmiennej stopy procentowej opartej o stawkę WIBOR oraz EURIBOR. Grupa Comarch dokonywała zabezpieczenia ryzyka stopy procentowej w tym obszarze za pomocą kontraktów IRS oraz prowadzi stały monitoring sytuacji rynkowej w tym zakresie. Wpływ zmiany stóp procentowych na wysokość płaconych odsetek od kredytów jest częściowo kompensowany przez zmianę odsetek otrzymywanych od posiadanych środków pieniężnych.

6.3. Ryzyko zmiany kursów walut

W związku ze sprzedażą eksportową lub denominowaną w walutach obcych Grupa Comarch jest narażona na ryzyko kursowe, szczególnie w odniesieniu do zmian kursów par walut EUR/PLN, USD/PLN, GBP/PLN, CAD/PLN, CHF/EUR, BRL/PLN oraz RUB/PLN. Równocześnie część kosztów i zobowiązań Grupy Comarch jest również wyrażona lub powiązana z kursem walut obcych. W indywidualnych

przypadkach jednostka dominująca dokonuje zabezpieczenia przyszłych płatności za pomocą kontraktów forward, jak również stara się wykorzystywać *hedging* naturalny poprzez dopasowanie struktury aktywów i pasywów denominowanych w walutach obcych (np. poprzez zaciąganie w ostatnich okresach zobowiązań kredytowych wyrażonych w EUR). Wartość bilansowa aktywów oraz zobowiązań finansowych Grupy Comarch denominowanych w walutach obcych na dzień bilansowy dotyczy należności i zobowiązań z tytułu dostaw i usług, zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego oraz środków pieniężnych.

6.4. Ryzyko płynności finansowej

Grupa Comarch posiada system zarządzania ryzykiem płynności dla potrzeb zarządzania funduszami krótko-, średnio- i długoterminowymi. Podstawowe ryzyko płynności finansowej wynika z faktu, iż większość kosztów ponoszonych przez Grupę Comarch ma charakter kosztów stałych, natomiast przychody ze sprzedaży podlegają zmienności charakterystycznej dla firm usługowych. Grupa Comarch zarządza ryzykiem płynności utrzymując odpowiednią wielkość kapitału obrotowego, utrzymując rezerwowe linie kredytowe w rachunku bieżącym, monitorując stale prognozowane i rzeczywiste przepływy pieniężne oraz analizując profile zapadalności aktywów i zobowiązań finansowych.

7. Perspektywy rozwoju działalności Grupy oraz przewidywana sytuacja finansowa Grupy w 2019 roku

W I półroczu 2019 roku popyt na usługi i produkty informatyczne Grupy Comarch był zwiększony w porównaniu do analogicznego okresu roku poprzedniego. Grupa obserwowała dynamiczny wzrost popytu na rozwiązania informatyczne generowany przez klientów z sektora telekomunikacyjnego i handlowo-usługowego (głównie na rynkach zagranicznych) oraz na rozwiązania ERP (głównie na rynku polskim). W związku z realizacją nowych, dużych projektów Grupa w pierwszym półroczu 2019 roku wykorzystywała w pełni swoje moce produkcyjne. Portfel zamówień Grupy zapewni również pełne wykorzystanie mocy produkcyjnych w kilku kolejnych okresach. Pozyskiwanie dużych i wymagających znacznych nakładów kontraktów oraz koszty związane z rozwojem nowych rozwiązań IT, jak również szybko rosnące koszty pracy będą miały w drugim półroczu 2019 roku istotny wpływ na wynik finansowy Grupy Comarch. Dzięki konsekwentnie realizowanej od wielu lat strategii pozycjonowania się na rynku jako firmy technologicznej i produktowej oferta Comarch jest bardzo dobrze zdywersyfikowana. Grono klientów stale się rozszerza, a znaczna ich część to firmy międzynarodowe, co pozwala kontynuować rozwój firmy. Dynamicznie rozwijająca się działalność Grupy Comarch na rynkach zagranicznych dodatkowo zwiększa wysokość sprzedaży oraz polepsza wizerunek Comarch wśród klientów, przyczyniając się tym samym do umocnienia pozycji konkurencyjnej przedsiębiorstwa. Oznacza również konieczność dokonywania licznych inwestycji kapitałowych poza granicami Polski (głównie poprzez zakładanie zagranicznych spółek zależnych). Realizacja strategii przedsiębiorstwa zależy w dużej mierze od kształtowania się niezależnych od Comarch warunków makroekonomicznych, w szczególności od poziomu inwestycji w informatykę dokonywanych przez średnie i duże firmy w kraju i za granicą oraz od zaostrzającej się konkurencji na rynku pracy w sektorze IT. Równocześnie warunkiem koniecznym do realizacji strategii jest skuteczne zarządzanie ryzykiem operacyjnymi. Szansą dla Grupy jest jej duża innowacyjność oraz wzrost zapotrzebowania na dostarczanie informatyki w modelu usługowym – Grupa Comarch dzięki szerokiej palecie własnych produktów, posiadanej infrastrukturze oraz zasobom ludzkim i kapitałowym może elastycznie dopasowywać się do modeli biznesowych oczekiwanych przez klientów.

Do najważniejszych kategorii ryzyka operacyjnego związanego z działalnością Grupy należą:

- ryzyka związane z pracami R&D (wytworzenie własnych produktów software'owych);
- ryzyka związane z realizacją kontraktów długoterminowych;
- ryzyka związane z niedotrzymaniem warunków umów i skorzystaniem przez kontrahentów z udzielonych im gwarancji dobrego wykonania lub przysługujących im kar umownych; istotne zwłaszcza w przypadku dużych kontraktów realizowanych na rynku zamówień publicznych
- ryzyka zagranicznego otoczenia gospodarczego, prawnego i politycznego związane z realizacją kontraktów eksportowych;

- ryzyko kredytowe związane ze sprzedażą z odroczonym terminem płatności oraz często długim okresem realizacji kontraktów;
- ryzyko rotacji personelu, ryzyko braku możliwości zatrudnienia odpowiedniej ilości wykwalifikowanych pracowników, ryzyko wzrostu kosztów pracy;
- ryzyko zmiany kursów walut oraz poziomu stóp procentowych;
- ryzyka związane z terroryzmem międzynarodowym, utrudniające delegowanie pracowników w podróże służbowe w niektóre rejony świata.

Grupa nie przewiduje istotnych zmian swojej sytuacji finansowej oraz w zakresie ryzyka związanego z prowadzoną działalnością.

8. Analiza finansowa Grupy

Bilans - Aktywa	30 czerwca 2019 *	%	31 grudnia 2018	%	Zmiana	Zmiana %
AKTYWA TRWAŁE						
Rzeczowe aktywa trwałe	537 086	31,1%	551 063	33,1%	-13 977	-2,5%
Aktywo z tytułu prawa do użytkowania	71 248	4,1%	-	0,0%	71 248	0,0%
Nieruchomości inwestycyjne	32 566	1,9%	32 683	2,0%	-117	-0,4%
Wartość firmy	42 197	2,4%	42 197	2,5%	0	0,0%
Pozostałe wartości niematerialne	59 762	3,5%	59 447	3,6%	315	0,5%
Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe	2 706	0,2%	2 834	0,2%	-128	-4,5%
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	970	0,1%	1 520	0,1%	-550	-36,2%
Pozostałe aktywa wyceniane w wartości godziwej	477	0,0%	935	0,1%	-458	-49,0%
Inwestycje pozostałe	5 066	0,3%	211	0,0%	4 855	2 300,9%
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	32 868	1,9%	35 045	2,1%	-2 177	-6,2%
Pozostałe należności	7 858	0,5%	20 906	1,3%	-13 048	-62,4%
	792 804	45,9%	746 841	44,8%	45 963	6,2%
AKTYWA OBROTOWE						
Zapasy	102 382	5,9%	97 198	5,8%	5 184	5,3%
Należności handlowe oraz pozostałe należności	366 427	21,2%	435 372	26,1%	-68 945	-15,8%
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego	2 875	0,2%	2 555	0,2%	320	12,5%
Należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych	189 500	11,0%	134 800	8,1%	54 700	40,6%
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	-	0,0%	-	0,0%	0	0,0%
Pozostałe aktywa finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	4 152	0,2%	3 264	0,2%	888	27,2%
Udziały i akcje	-	0,0%	-	0,0%	0	0,0%
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	270 932	15,7%	245 915	14,8%	25 017	10,2%
	936 268	54,1%	919 104	55,2%	17 164	1,9%
Aktywa zakwalifikowane do sprzedaży	-	-	-	-	0	0,0%
Aktywa razem	1 729 072	100,00%	1 665 945	100,0%	63 127	3,8%

*) W związku z zastosowaniem 1 stycznia 2019 r. po raz pierwszy MSSF 16 dokonano stosownych zmian prezentacyjnych w aktywach i pasywach bilansu.

Wartość aktywów Grupy Comarch na koniec czerwca 2019 roku wzrosła o 63 127 tys. PLN, tj. o 3,8% i wyniosła 1 729 072 tys. PLN, co jest głównie zasługą wzrostu wartości aktywów trwałych do 792 804 tys. PLN, wobec 746 841 tys. PLN wg stanu na koniec 2018 roku. Wzrost ten wynika głównie

z utworzenia aktywa z tytułu prawa do użytkowania wg MSSF 16 w kwocie 71 248 tys. PLN. Nastąpił spadek wartość rzeczowych aktywów trwałych z poziomu 551 063 tys. PLN do poziomu 537 086 tys. PLN, tj. o 2,5%. Duży wzrost odnotowały inwestycje pozostałe z poziomu 211 tys. PLN do 5 066 tys. PLN, tj. o 2 300,9%. Wartość pozostałych należności uległa zmniejszeniu do 7 858 tys. PLN wobec 20 906 tys. PLN na koniec 2018 roku. Pozostałe pozycje aktywów trwałych utrzymały się na podobnym poziomie do tego z końca 2018 roku.

W ramach aktywów obrotowych zmniejszeniu uległa wartość należności handlowych: do 366 427 tys. PLN wobec 435 372 tys. PLN na koniec roku 2018, co związane jest z sezonowym spadkiem wartości tej pozycji bilansu typowym dla prowadzonej działalności. Duży wzrost odnotowały należne przychody z tytułu kontraktów długoterminowych z poziomu 134 800 tys. PLN do 189 500 tys. PLN, tj. o 40,6%. Wartość pozostałych aktywów finansowych wycenianych wg wartości godziwej wzrosła o 888 tys. PLN. Wartości pozostałych pozycji aktywów obrotowych utrzymały się na podobnym poziomie do końca 2018 roku.

Kapitał własny i zobowiązania	30 czerwca 2019*	%	31 grudnia 2018	%	Zmiana	Zmiana %
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki						
Kapitał zakładowy	8 133	0,5%	8 133	0,5%	0	0,0%
Pozostałe kapitały	143 041	8,3%	143 041	8,6%	0	0,0%
Różnice kursowe	7 653	0,4%	8 837	0,5%	-1 184	-13,4%
Zysk netto za okres bieżący	27 179	1,6%	30 616	1,8%	-3 437	-11,2%
Niepodzielony wynik finansowy	685 935	39,7%	667 519	40,1%	18 416	2,8%
	871 941	50,4%	858 146	51,5%	13 795	1,6%
Kapitały przypadające udziałom niedającym kontroli	19 550	1,1%	17 962	1,1%	1 588	8,8%
Kapitał własny razem	891 491	51,6%	876 108	52,6%	15 383	1,8%
ZOBOWIĄZANIA						
Zobowiązania długoterminowe						
Kredyty i pożyczki	153 663	9,0%	175 010	10,5%	-21 347	-12,2%
Inne zobowiązania	5 608	0,3%	9 801	0,6%	-4 193	-42,8%
Zobowiązania z tytułu leasingu	54 481	3,2%	-	0,0%	54 481	100,0%
Zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej – instrumenty pochodne	3 813	0,2%	1 338	0,1%	2 475	185,0%
Pozostałe zobowiązania finansowe	-	0,0%	410	0,0%	-410	-100,0%
Rezerwa z tyt. odroczonego podatku dochodowego	43 457	2,5%	43 625	2,6%	-168	-0,4%
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	-	0,0%	-	0,0%	0	0,0%
	261 022	15,2%	230 184	13,8%	30 838	13,4%
Zobowiązania krótkoterminowe						
Zobowiązania handlowe oraz pozostałe zobowiązania	187 094	10,8%	182 502	11,0%	4 592	2,5%
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego	11 184	0,6%	9 007	0,5%	2 177	24,2%
Zafakturowane przychody dotyczące kontraktów długoterminowych	155 898	9,0%	163 818	9,8%	-7 920	-4,8%

Kredyty i pożyczki	42 165	2,3%	40 267	2,4%	1 898	4,7%
Zobowiązania z tytułu leasingu	16 653	1,0%	-	0,0%	16 653	100,0%
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej – instrumenty pochodne	93	0,0%	479	0,0%	-386	-80,6%
Pozostałe zobowiązania finansowe	12 200	0,7%	328	0,0%	11 872	3619,5%
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i obciążenia	151 272	8,7%	163 252	9,8%	-11 980	-7,3%
	576 559	33,2%	559 653	33,6%	16 906	3,0%
Zobowiązania razem	837 581	48,4%	789 837	47,4%	47 744	6,0%
Razem kapitał własny i zobowiązania	1 729 072	100,0%	1 665 945	100,0%	63 127	3,8%

*) W związku z zastosowaniem 1 stycznia 2019 r. po raz pierwszy MSSF 16 dokonano stosownych zmian prezentacyjnych w aktywach i pasywach bilansu.

Wzrost wartości pasywów o 63 127 tys. PLN, tj. o 3,8% w stosunku do końca 2018 roku, jest to rezultat przede wszystkim zwiększenia wartości zobowiązań długoterminowych o 30 838 tys. PLN, tj. 13,4%. Wzrost ten wynika głównie z ujęcia po raz pierwszy zobowiązania z tytułu leasingu wg MSSF 16 w kwocie 54 481 tys. PLN. Zmniejszeniu uległa wartość kredytów i pożyczek ze 175 010 tys. PLN do 153 663 tys. PLN, tj. 12,2% oraz innych zobowiązań, z 9 801 tys. PLN do 5 608 tys. PLN, tj. o 42,8%. Spadek odnotowały również pozostałe zobowiązania finansowe: z 410 tys. PLN do 0 PLN, tj. 100%. Z kolei duży wzrost odnotowały zobowiązania finansowe wyceniane wg wartości godziwej z poziomu 1 338 tys. PLN do 3 813 tys. PLN, tj. 185,0%. Wartość zobowiązań krótkoterminowych uległa zwiększeniu o 16 906 tys. PLN, tj. 3,0%. Wzrost ten wynika z ujęcia po raz pierwszy pozycji zobowiązań z tytułu leasingu wg MSSF 16 w kwocie 16 653 tys. PLN. Wzrost odnotowały pozostałe zobowiązania finansowe z 328 tys. PLN do 12 200 tys. PLN, tj. o 3 619,5%, związane z wypłatą dywidendy, oraz zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego o 2 177 tys. PLN, tj. o 24,2%. Spadek nastąpił w przypadku rezerw na pozostałe zobowiązania i obciążenia, z 163 252 tys. PLN do 151 272 tys. PLN, tj. o 7,3%. Wartość pozostałych pozycji utrzymała się na poziomie podobnym do końca 2018 roku.

Analiza zadłużenia finansowego

30 czerwca 2019 r. 31 grudnia 2018 r.

Wskaźnik zadłużenia finansowego aktywów	11,3%	12,9%
Wskaźnik zadłużenia finansowego kapitału własnego	22,5%	25,1%

Wskaźniki zadłużenia finansowego w I półroczu 2019 roku spadły w efekcie wzrostu wartości aktywów i kapitału własnego przy spadku wartości zadłużenia finansowego. Grupa finansuje się środkami własnymi w 51,6% a kapitałem obcym w 48,4%.

	6 miesiące 2019	%	6 miesiące 2018	%	Zmiana	Zmiana %
Przychody ze sprzedaży	666 488	100,0%	604 008	100,0%	62 480	10,3%
Koszty sprzedanych produktów, usług, towarów i materiałów	-493 767	-74,1%	-461 331	-76,4%	-32 436	7,0%
Zysk brutto	172 721	25,9%	142 677	23,6%	30 044	21,1%
Pozostałe przychody operacyjne	19 915	3,0%	15 333	2,5%	4 582	29,9%

Koszty sprzedaży i marketingu	-65 390	-9,8%	-61 682	-10,2%	-3 708	6,0%
Koszty ogólnego zarządu	-57 502	-8,6%	-43 109	-7,1%	-14 393	33,4%
Pozostałe koszty operacyjne	-23 587	-3,5%	-18 220	-3,0%	-5 367	29,5%
Zysk operacyjny	46 157	6,9%	34 999	5,8%	11 158	31,9%
Przychody/(Koszty) finansowe – netto	-54	0,0%	-20 915	-3,5%	20 861	-99,7%
Udział w zyskach/(stratach) jednostek stowarzyszonych	-	0,0%	-2 660	-0,4%	2 660	-100,0%
Zysk przed opodatkowaniem	46 103	6,9%	11 424	1,9%	34 679	303,6%
Podatek dochodowy	-17 336	-2,6%	-3 931	-0,7%	-13 405	341,0%
Zysk netto za okres	28 767	4,3%	7 493	1,2%	21 274	283,9%
w tym:						
Zysk netto przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej	27 179	4,1%	4 300	0,7%	22 879	532,1%
Zysk netto przypadający udziałom niedającym kontroli	1 588	0,2%	3 193	0,5%	-1 605	-50,3%

W I półroczu 2019 roku przychody ze sprzedaży Grupy Comarch były wyższe o 62 480 tys. PLN, tj. o 10,3% w porównaniu do I półrocza roku ubiegłego. Wynik operacyjny osiągnął wartość 46 157 tys. PLN, przez co był wyższy o 11 158 tys. PLN, tj. 31,9% od osiągniętego w I półroczu 2018 roku. Zrealizowane różnice kursowe oraz wycena bilansowa różnic kursowych od należności i zobowiązań na dzień 30 czerwca 2019 roku przyczyniły się do zmniejszenia przychodów oraz wyniku operacyjnego Grupy Comarch o 1 207 tys. PLN, podczas gdy w pierwszym półroczu 2018 roku zwiększyły o 5 315 tys. PLN.

Pozytywny wpływ na wynik operacyjny miały również w I półroczu 2019 roku pozostałe przychody operacyjne w wysokości 19 915 tys. PLN, osiągnięte m.in. w wyniku sprzedaży wartości niematerialnych przez MKS Cracovia SSA oraz rozwiązania odpisów aktualizacyjnych na należności. Zdarzenia o podobnym charakterze miały miejsce również w I półroczu 2018 roku, kiedy pozostałe przychody operacyjne osiągnęły wartość 15 333 tys. PLN. Wynik na działalności finansowej w I półroczu 2019 był neutralny, podczas gdy w I półroczu 2018 roku w wyniku gwałtownego osłabienia się PLN wobec głównych walut obcych Grupa odnotowała stratę na działalności finansowej w wysokości 20 915 tys. PLN.

Analiza rentowności	6 miesięcy 2019	6 miesięcy 2018
Marża na sprzedaży	25,92%	23,62%
Rentowność sprzedaży na działalności operacyjnej	6,93%	5,79%
Rentowność sprzedaży brutto	6,92%	1,89%
Rentowność sprzedaży netto	4,08%	0,71%

Działalność Grupy Comarch w I półroczu 2019 roku była rentowna. Marża na sprzedaży oraz rentowność operacyjna były wyższe w stosunku do półrocza 2018 roku m. in. dzięki poprawie rentowności działalności podstawowej, rozwojowi sprzedaży software własnego oraz pozytywnemu wpływowi pozostałej działalności operacyjnej. Rentowność brutto oraz netto osiągnęły dużo wyższe wyniki niż w ubiegłym roku, co wynika z dodatniego wyniku na działalności operacyjnej.

Na wyniki osiągnięte przez Grupę Comarch miały wpływ m.in.:

- wzrost przychodów ze sprzedaży zagranicznej o 60 440 tys. PLN (tj. o 18,7%), który został osiągnięty głównie dzięki dobrej sprzedaży rozwiązań IT dla sektora telekomunikacyjnego oraz sektora handlowo-usługowego w krajach europejskich oraz w Azji,

- stabilizacja sprzedaży krajowej – po dużym wzroście przychodów w Q1 2019, w Q2 nastąpił znaczny spadek przychodów do sektora publicznego. Było to efektem braku realizacji w Q2 dostaw wyrobów gotowych do jednej z instytucji publicznych, co miało miejsce w Q2 2018 roku,
- dynamiczny rozwój sprzedaży rozwiązań ERP na rynku polskim, która w H1 2019 roku wzrosła o 13 141 tys. zł, tj. o 19%,
- wzrost kosztów działalności, będący następstwem presji płacowej występującej w sektorze IT – wartość funduszu płac podstawowych w Grupie Comarch w raportowanym okresie wzrosła o 14% w porównaniu do pierwszego półrocza 2018 roku,
- podatek dochodowy bieżący, który był wynikiem m.in. wysokiej rentowności działalności spółek Grupy w Niemczech i w Rosji, jego wartość wyniosła 15 325 tys. PLN,
- zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, osiągnięty głównie przez MKS Cracovia SSA, który zwiększył pozostałe przychody operacyjne oraz wynik operacyjny Grupy o 7 396 tys. PLN,
- utworzenie odpisów na wątpliwe należności handlowe, dotyczące głównie działalności w rejonie Bliskiego Wschodu oraz w Ameryce Południowej, a także związanych z sektorem publicznym w Polsce, które zmniejszyły wynik operacyjny Grupy o 19 070 tys. PLN,
- stosowanie standardu rachunkowości MSSF 15, w wyniku którego część przychodów uzyskiwanych ze sprzedaży licencji na oprogramowanie Comarch jest rozliczana w czasie, zgodnie ze stopniem zaawansowania realizacji projektów. Wartość korekty z tego tytułu wyniosła w pierwszym półroczu 2019 roku +17 941 tys. PLN,
- zastosowanie po raz pierwszy standardu rachunkowości MSSF 16, które spowodowało, że wartość amortyzacji, a tym samym wartość zysku EBITDA, zwiększyła się w pierwszym półroczu 2019 r. o 9 206 tys. PLN.

Koszty realizacji nowych kontraktów, sytuacja na rynku zamówień publicznych, koszty związane z rozwojem nowych rozwiązań IT, jak również szybko rosnące koszty pracy będą miały w kolejnych okresach istotny wpływ na wynik finansowy Grupy Comarch.

W pierwszym półroczu 2019 roku wielkość zatrudnienia w Grupie Comarch zwiększyła się o 1,1%. Na dzień 30 czerwca 2019 roku Grupa Comarch zatrudniała 6 106 osób, tj. o 66 osób więcej niż na dzień 31 grudnia 2018 roku.

Grupa Comarch aktywnie poszukuje nowych rynków zbytu (m.in. w Europie Zachodniej oraz w Azji), kontynuuje inwestycje w nowe produkty i usługi informatyczne, jak również stale rozbudowuje i modernizuje posiadaną infrastrukturę. Dzięki bardzo dobrym wynikom finansowym osiągniętym w pierwszym kwartale 2019 roku sytuacja finansowa Grupy Comarch jest bardzo dobra i gwarantuje bezpieczeństwo działalności w przypadku zmiennej sytuacji makroekonomicznej w Polsce i na świecie. Grupa świadomie ponosi koszty rozwoju nowych produktów oraz nowych segmentów działalności, a także rozwijania działalności na nowych rynkach zagranicznych, inwestując w ten sposób w budowanie przewagi konkurencyjnej na przyszłość.

W kolejnych okresach Grupa zamierza kontynuować strategię zakładającą:

- znaczne inwestycje w kapitał ludzki
- rozwój i sprzedaż rozwiązań informatycznych opartych w przeważającej części na własnych produktach,
- rozwój sprzedaży na rynkach zagranicznych, w szczególności w Europie Zachodniej, Azji i w obu Amerykach,
- stałe ulepszanie operacyjnej efektywności działania poprzez doskonalenie procedur i racjonalizację kosztów,
- rozwijanie kolejnych obszarów biznesowych, zwłaszcza w zakresie medycyny oraz Internet of Things (IoT),
- promowanie usługowego modelu sprzedaży informatyki,
- inwestycje we własne technologie informatyczne.

Analiza płynności	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Bieżącej płynności finansowej	1,6	1,6
Płynności szybki	1,1	1,2
Podwyższonej płynności	0,5	0,4

W I półroczu 2019 roku, podobnie jak w latach poprzednich, Grupa Comarch posiadała bardzo dobrą płynność finansową. W ocenie Zarządu Grupa Comarch nie ma problemów z terminowym wywiązywaniem się z zaciągniętych zobowiązań, przejściowo wolne środki Grupa inwestuje w bezpieczne instrumenty finansowe (lokaty bankowe, jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych pieniężnych).

Analiza rotacji	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Rotacji majątku obrotowego (krotność)	0,7	1,5
Rotacji należności (dni)	100	115
Rotacji zapasów (dni)	4,5	37
Rotacji zobowiązań (dni)	192	173
Rotacji zobowiązań bez zobowiązań z tytułu kredytu inwestycyjnego (dni)	180	159

Wskaźniki rotacji potwierdzają efektywne wykorzystywanie zasobów Grupy Comarch. W I półroczu 2019 roku wskaźnik rotacji zapasów uległ znacznemu zmniejszeniu w efekcie zmniejszenia stanu zapasów na dzień 30 czerwca 2019 r. Pozostałe wskaźniki utrzymały się na poziomie zbliżonym w stosunku do poprzednich lat.

Metody obliczania wskaźników finansowych

Wskaźniki zadłużenia

$$\text{wskaźnik zadłużenia finansowego aktywów} = \frac{\text{kredyty i pożyczki}}{\text{aktywa razem}}$$

$$\text{wskaźnik zadłużenia finansowego kapitału własnego} = \frac{\text{kredyty i pożyczki}}{\text{kapitał własny przypadający na akcjonariuszy Spółki}}$$

Wskaźnik rentowności

$$\text{marża na sprzedaży} = \frac{\text{zysk brutto}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

$$\text{rentowność operacyjna} = \frac{\text{zysk operacyjny}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

$$\text{rentowność sprzedaży brutto} = \frac{\text{zysk przed opodatkowaniem}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

$$\text{rentowność sprzedaży na zysku netto} = \frac{\text{zysk netto przypadający na akcjonariuszy Spółki}}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

Wskaźnik płynności

$$\text{bieżącej płynności finansowej} = \frac{\text{aktywa obrotowe}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$$

$$\text{płynności szybki} = \frac{\begin{aligned} &\text{należności handlowe oraz pozostałe należności} \\ &+ \text{środki pieniężne i ich ekwiwalenty} \\ &+ \text{aktywa finansowe dostępne do sprzedaży} \\ &+ \text{udziały i akcje} \end{aligned}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$$

$$\text{podwyższonej płynności} = \frac{\text{środki pieniężne i ich ekwiwalenty}}{\text{zobowiązania krótkoterminowe}}$$

Wskaźnik rotacji

$$\text{rotacji majątku obrotowego (krotność)} = \frac{\text{przychody ze sprzedaży}}{\text{aktywa obrotowe}}$$

$$\text{rotacji należności (dni)} = \frac{\left(\begin{aligned} &\text{należności handlowe oraz pozostałe należności} \\ &+ \text{należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego} \end{aligned} \right) * 180}{\text{przychody ze sprzedaży}}$$

$$\text{rotacji zapasów (dni)} = \frac{(\text{zapasy-produkcja w toku}) * 180}{\text{koszty sprzedanych towarów i materiałów}}$$

$$\text{rotacji zobowiązań (dni)} = \frac{\left(\begin{aligned} &\text{zobowiązania razem} \\ &- \text{zobowiązania z tytułu kontraktów długoterminowych} \end{aligned} \right) * 180}{\begin{aligned} &\text{koszt sprzedaży i marketingu} + \text{koszty ogólnego zarządu} \\ &+ \text{pozostałe koszty operacyjne} \\ &+ \text{koszty sprzedanych produktów, usług towarów i materiałów} \end{aligned}}$$

$$\begin{aligned} &\text{rotacji zobowiązań} \\ &\text{bez zobowiązań z tytułu} \\ &\text{kredytu inwestycyjnego (dni)} \end{aligned} = \frac{\left(\begin{aligned} &\text{zobowiązania razem} \\ &- \text{kredyty i pożyczki} \end{aligned} \right) * 180}{\begin{aligned} &\text{koszt sprzedaży i marketingu} + \text{koszty ogólnego zarządu} \\ &+ \text{pozostałe koszty operacyjne} \\ &+ \text{koszty sprzedanych produktów, usług towarów i materiałów} \end{aligned}}$$

9. Kredyty, pożyczki, poręczenia, gwarancje i istotne pozycje pozabilansowe**9.1. Nieodnawialne kredyty bankowe i otrzymane pożyczki**

Kredytobiorca / Przedmiot finansowania	Instytucja finansująca	Kwota kredytu / pożyczki wg umowy		Zobowiązanie na dzień bilansowy				Warunki oprocentowania	Termin ostatecznej spłaty	Zabezpieczenia
		Kwota	Wal	Kwota	Wal	Kwota	PLN			
Comarch S.A. budynek biurowy SSE4 w Krakowie	BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A.	44 000	PLN	3 224 (wobec 3 563 na 31 grudnia 2018)	EUR	13 708 (wobec 15 320 na 31 grudnia 2018)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 29-07-2024	29.07.2024	hipoteka na budynku SSE4, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, weksel in blanco, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A.	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	4 126	EUR	1 203	EUR	5 113	PLN	EURIBOR1M + marża banku	29.09.2021	hipoteka na budynku SSE5, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku,

budynek biurowy SSE5 w Krakowie - refinansowanie				(wobec 1 418 na 31 grudnia 2018)		(wobec 6 099 na 31 grudnia 2018)			oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A. nieodnawialny kredyt obrotowy	Santander Bank Polska S.A. (dawniej Bank Zachodni WBK S.A.)	7 400	EUR	1 507 (wobec 1 910 na 31 grudnia 2018)	EUR	6 407 (wobec 8 212 na 31 grudnia 2018)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 28-06-2019	31.12.2020 hipoteka na budynku SSE3, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A. budynek biurowy SSE6 w Krakowie	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	13 323	EUR	7 331 (wobec 8 188 na 31 grudnia 2018)	EUR	31 170 (wobec 35 209 na 31 grudnia 2018)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 30-11-2023	30.11.2023 hipoteka na budynku SSE6, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz gwarancji rękojmi, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A. budynek biurowy SSE7 w Krakowie	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	13 333	EUR	13 322 (wobec 13 333 na dzień 31 grudnia 2018)	EUR	56 645 (wobec 57 330 na dzień 31 grudnia 2018)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 29-02-2028	29.02.2028 hipoteka na budynku SSE7, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku, oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A. długoterminowy kredyt nieodnawialny	Bank Handlowy w Warszawie S.A.	2 508	EUR	528 (wobec 1 188 na 31 grudnia 2018)	EUR	2 246 (wobec 5 109 na 31 grudnia 2018)	PLN	EURIBOR1M + marża banku IRS do 30-09-2019	30.09.2019 oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A. środki trwałe - wyposażenie Laboratorium Internet of Things w Krakowie	DNB Bank Polska S.A.	2 531	EUR	1 604 (wobec 1 751 na dzień 31 grudnia 2018)	EUR	6 819 (wobec 7 529 na dzień 31 grudnia 2018)	PLN	EURIBOR1M + marża banku	30.12.2023 zastaw rejestrowy na środkach trwałych będących przedmiotem finansowania, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej finansowanych środków trwałych, oświadczenie o poddaniu się egzekucji

Bonus Development Sp. z o.o. SK-A	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	9 262	EUR	7 062	EUR	30 027	PLN	EURIBOR1M + marża banku	31.05.2030	hipoteka na budynku biurowym w Łodzi, oświadczenie Bonus Development Sp. z o.o. SK-A o poddaniu się egzekucji, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku biurowego w Łodzi, cesja praw z gwarancji należytego wykonania oraz z gwarancji rękojmi, cesja praw z umowy dzierżawy finansowanej nieruchomości zawartej z Comarch S.A., poręczenie Comarch S.A., oświadczenie o poddaniu się egzekucji Comarch S.A.
budynek biurowy w Łodzi				(wobec 7 346 na 31 grudnia 2018)		(wobec 31 586 na 31 grudnia 2018)		IRS do 31-05-2030		
Comarch S.A.S, Comarch S.A.	BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A	8 000	EUR	5 562	EUR	23 648	PLN	EURIBOR3M + marża banku	18.09.2023	hipoteka na drugim miejscu na nieruchomości Comarch S.A. (Kraków, ul. prof. Michała Życzkowskiego 23, bud. SSE4), oświadczenie Comarch S.A. o poddaniu się egzekucji, cesja praw z polisy ubezpieczeniowej budynku SSE4
Budynek Data Center w Lille we Francji				(wobec 6 218 na 31 grudnia 2018)		(wobec 26 736 na 31 grudnia 2018)				
Comarch S.A.	CaixaBank S.A. Oddział w Polsce	3 500	EUR	1 397	EUR	5 939	PLN	EURIBOR1M + marża banku	23.08.2023	Oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Program modernizacyjny infrastruktury Comarch				(wobec 1 399 na 31 grudnia 2018)		(wobec 6 016 na 31 grudnia 2018)				
Comarch S.A.	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	12 980	PLN			6 386	PLN	stałe	01.03.2022	brak
dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym										
Comarch S.A.	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	17 691	PLN			0	PLN	stałe	31.01.2019	brak
dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym										
Comarch Polska S.A.	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	3 475	PLN			2 570	PLN	stałe	01.05.2022	Poręczenie Comarch S.A.

dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym						(wobec 2 991 na 31 grudnia 2018)				
Comarch S.A.						123				
dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	1 474	PLN			(wobec 737 na 31 grudnia 2018)	PLN	stałe	01.07.2019	brak
Comarch S.A.						2 413				
dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	3 139	PLN			(wobec 2 745 na 31 grudnia 2018)	PLN	stałe	01.05.2022	brak
Comarch Polska S.A.						300				
dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	1 200	PLN			(wobec 900 na 31 grudnia 2018)	PLN	stałe	01.09.2019	Poreczenie Comarch S.A.
Comarch S.A.						500				
dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	999	PLN			(wobec 999 na 31 grudnia 2018)	PLN	stałe	01.12.2019	brak
Comarch S.A.						1814				
dostawa sprzętu IT w związku z realizowanym przez Grupę Comarch projektem informatycznym	IBM Global Financing Polska Sp. z o.o.	1813	PLN			(wobec 0 na 31 grudnia 2018)	PLN	stałe	01.05.2020	brak

9.2. Odnawialne kredyty bankowe

Spółka Comarch S.A. korzysta z następujących odnawialnych kredytów w rachunku bieżącym:

Kredytobiorca	Instytucja finansująca	Cel finansowania	Kwota kredytu wg umowy		Kwota kredytu pozostała do spłaty		Warunki oprocentowania	Termin ostatecznej spłaty	Zabezpieczenia
			Kwota	Waluta	Kwota	Waluta			
Comarch S.A.	Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	finansowanie bieżącej działalności gospodarczej	20 000	PLN	0	PLN	WIBOR1M + marża banku	20.12.2019	oświadczenie o poddaniu się egzekucji

Comarch S.A.	Bank Polska Kasa Opieki S.A.	finansowanie bieżącej działalności gospodarczej	30 000	PLN	0	PLN	WIBOR1M + marża banku	30.06.2020	oświadczenie o poddaniu się egzekucji
Comarch S.A.	mBank S.A.	finansowanie bieżącej działalności gospodarczej	10 000	PLN	0	PLN	WIBOR O/N + marża banku	17.03.2020	oświadczenie o poddaniu się egzekucji,

	30 czerwca 2019 r.	31 grudnia 2018 r.
Kredyty odnawialne, w tym:	60 000	60 000
Wykorzystane na dzień bilansowy	0	0
Dostępne na dzień bilansowy	60 000	60 000

9.3. Pożyczki udzielone

9.3.1. Udzielone pożyczki osobom zarządzającym i nadzorującym

Nie wystąpiły.

9.3.2. Pożyczki udzielone pracownikom Grupy Comarch

Nie wystąpiły.

9.4. Poręczenia

- W związku z zawarciem przez Comarch Inc., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie, hosting i utrzymanie systemu lojalnościowego, w dniu 28 kwietnia 2011 roku zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch Inc. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 000 tys. USD i jest ważne przez czas trwania umowy.
- W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na sprzedaż licencji i wdrożenie Comarch Network & Service Inventory, Comarch Next Generation Service Assurance, Comarch OSS Mediations oraz sprzedaż licencji Comarch SLA Management, w dniu 11 sierpnia 2011 zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch AG wynikających z umowy, tj. 5 495 tys. EUR.
- W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A, spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której Bank Pekao S.A. udzielił spółce Comarch Healthcare S.A. finansowania w wysokości 15 889 tys. PLN, w dniu 1 września 2011 roku spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania spółki zależnej Comarch Healthcare S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 23 833 tys. PLN i jest ważne maksymalnie do dnia 31 grudnia 2021 roku.
- W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i utrzymanie systemu BSS, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone do wysokości zobowiązań Comarch UK wynikających z powyższej umowy, tj. do kwoty 808 tys. GBP oraz dodatkowo 86 tys. GBP rocznie za usługę SLA i jest ważne przez cały okres trwania umowy.

- e) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Next Generation Performance Management Solution, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z umowy. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 3 823 tys. EUR i jest ważne przez cały okres trwania umowy.
- f) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie Planning and Inventory Application (PIA), został podpisany przez Comarch S.A. list patronacki, w którym Comarch S.A. zobowiązuje się do zapewnienia należytego wykonania umowy przez Comarch AG. List patronacki jest ważny 24 miesiące od zakończenia umowy, wartość umowy wynosi 3 505 tys. EUR.
- g) W związku z otrzymaniem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., subwencji na budowę infrastruktury w Dreźnie od Sachsische AufbauBank, Comarch S.A. przystąpiła do długu na wypadek powstania zobowiązania Comarch AG do zwrotu udzielonych środków. Maksymalna odpowiedzialność Comarch S.A. z tytułu przystąpienia do długu wynosi 263 tys. EUR plus odsetki za okres od momentu udzielenia subwencji do jej zwrotu.
- h) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A. umowy kredytu inwestycyjnego z BGŻ BNP Paribas Bank Polska S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Comarch AG finansowania w wysokości 6 000 tys. EUR. W dniu 15 maja 2013 roku spółka Comarch S.A. udzieliła poręczenia za zobowiązania Comarch AG wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało udzielone do kwoty 9 000 tys. EUR i jest ważne maksymalnie do dnia 15 maja 2020 roku.
- i) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na wdrożenie Comarch Loyalty Management, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla klienta za zobowiązania spółki Comarch UK. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 2 351 tys. GBP i jest ważne przez okres trwania umowy.
- j) W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i licencję Comarch Loyalty Management, a także na usługi data center, Support & Maintenance zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S. wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanych przez Comarch S.A.S. umów, tj. 2 807 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- k) W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy z jednym z klientów na usługi data center, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości podpisanej przez Comarch AG umowy, tj. 236 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- l) W związku z zawarciem przez Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z klientem na zakup licencji na oprogramowanie oraz usługi utrzymania i wsparcia, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch UK wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 11 244 tys. GBP i jest ważne w okresie dwunastu lat od zakończenia kontraktu.
- m) W związku z zawarciem przez Comarch Healthcare S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umów na obsługę kart paliwowych, zostały udzielone przez Comarch S.A. poręczenia dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Healthcare S.A. wynikające z powyższych umów. Poręczenie zostało odnowione, w związku z czym jest ważne do dnia 31 maja 2021 roku i zostało udzielone do kwoty 100 tys. PLN.
- n) W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch ECM, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem (SaaS), zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S., wynikające z tego projektu. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do kwoty 838 tys. EUR i jest ważne do momentu zakończenia projektu.

- o) W związku z zawarciem przez CA Consulting S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania CA Consulting S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało odnowione, w związku z czym jest ważne do dnia 31 maja 2021 roku i zostało udzielone do kwoty 50 tys. PLN.
- p) W związku z zawarciem przez Comarch AG Oddział w Belgii, umowy ramowej z jednym z klientów, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG. Poręczenie zostało udzielone maksymalnie do wartości umowy, tj. 3 241 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu.
- q) W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów na wdrożenie Comarch Loyalty Management For Airlines, Comarch Smart Analytics oraz Comarch Customer Engagement Platform-Gamification, a także dostarczenie usług utrzymania i zarządzania systemem, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC wynikające z tego projektu. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. do 5 000 tys. USD. Poręczenie zostało udzielone na okres 5 lat.
- r) W związku z zawarciem przez Comarch Middle East FZ-LLC, spółkę zależną Comarch S.A. umowy z jednym z klientów, na wdrożenie Comarch Customer Engagement Platform, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie („Parent Guarantee”) za zobowiązania spółki Comarch Middle East FZ-LLC wynikające z tego projektu. Umowa została podpisana na okres 5 lat. Poręczenie jest ważne do momentu wywiązania się przez Comarch Middle East FZ-LLC ze wszystkich obowiązków wynikających z umowy i zostało udzielone do wysokości maksymalnej odpowiedzialności z kontraktu, tj. 10 000 tys. USD.
- s) W związku z zawarciem przez Bonus Development sp. z o.o. SK-A, spółkę zależną Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z Bankiem Pekao S.A., na podstawie której bank udzielił spółce Bonus Development sp. z o.o. SK-A finansowania w EUR w wysokości 38 800 tys. PLN (co na dzień podpisania umowy kredytu stanowiło równowartość kwoty 9 262 tys. EUR) oraz w związku z zawarciem umowy na transakcje skarbowe związane z zabezpieczeniem ryzyka kursowego oraz stopy procentowej ww. kredytu, spółka Comarch S.A. udzieliła poręczeń za zobowiązania Bonus Development sp. z o.o. SK-A wynikające z powyższych umów. Poręczenia są ważne do momentu spłaty wszystkich zobowiązań wynikających z umowy kredytu, ostateczny termin spłaty kredytu przypada na dzień 28 czerwca 2030 roku.
- t) W związku z zawarciem przez Comarch Chile SpA, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na świadczenie usług IT Out-Tasking Services, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Comarch Chile SpA wynikające z tej umowy. Poręczenie zostało udzielone do wysokości 200 tys. EUR i jest ważne do czasu zakończenia projektu, tj. do 31 października 2019 roku.
- u) W związku z zawarciem przez Comarch Polska S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart paliwowych, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie dla operatora kart paliwowych za zobowiązania Comarch Polska S.A. wynikające z powyższej umowy. Poręczenie zostało odnowione, w związku z czym jest ważne do dnia 14 września 2019 roku i zostało udzielone do kwoty 10 tys. PLN.
- v) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie systemu Loyalty Management Solutions i jego serwis, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 39 747 tys. SEK.
- w) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch AB, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Master Services Agreement zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone na kwotę 3 827 tys. PLN.

- x) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Comarch Loyalty Management, Comarch Campaign Management, Comarch Social Mining i Comarch Smart Analytics zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch UK. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty wartości projektu tj. 3 318 tys. GBP.
- y) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Healthcare S.A., spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart płatniczych z jednym z klientów zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Healthcare S.A. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 450 tys. PLN.
- z) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch UK, spółkę zależną Comarch S.A., umowy na obsługę kart płatniczych z jednym z klientów zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch UK. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 330 tys. PLN.
- aa) W związku z zawarciem przez spółkę Comarch Software und Beratung AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie i serwis usług Telco BSS i Telco OSS, zostało udzielone poręczenie dla spółki Comarch Software und Beratung AG. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do wartości kontraktu tj. 11 524 tys. EUR.
- bb) W związku z zawarciem przez spółkę Thanks Again LLC, spółkę stowarzyszoną Comarch S.A., umowy na wynajęcie biura z jednym z klientów, zostało udzielone poręczenie dla spółki Thanks Again LLC. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 544 tys. USD.
- cc) W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie usług Comarch Retail, Comarch Mobile Sale i Comarch POS zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S.. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 1 444 tys. EUR.
- dd) W związku z zawarciem przez Comarch Colombia S.A.S., spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie usług Comarch Loyalty Management zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch Colombia S.A.S.. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 10 710 tys. USD.
- ee) W związku z zawarciem przez Comarch Luxembourg S.a.R.L. , spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie, serwisowanie i dostarczenie potrzebnych licencji przy realizacji projektu Billing System zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch Luxembourg S.a.R.L.. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 7 240 tys. EUR.
- ff) W związku z zawarciem przez Comarch Polska SA, spółkę zależną Comarch S.A., umowy zakupu sprzętu IT w celu realizacji kontraktu z jednym z klientów, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch Polska SA . Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 3 660 tys. PLN.
- gg) W związku z zawarciem przez Comarch AG, spółkę zależną Comarch S.A., umowy z jednym z klientów na wdrożenie, serwisowanie i dostarczenie potrzebnych licencji do realizacji usługi e-invoicingu, zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AG . Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 2 095 tys. EUR.
- hh) W związku z zawarciem przez Comarch UK Ltd, spółkę zależną Comarch SA, umowy z jednym z klientów na wdrożenie, serwisowanie i dostarczenie potrzebnych licencji do usługi Comarch NRM zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch UK Ltd. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 9 966 tys. GBP.
- ii) W związku z zawarciem przez Comarch Yuhan Hoesa, spółkę zależną Comarch SA, umowy z jednym z klientów na wdrożenie, serwisowanie i dostarczenie potrzebnych licencji do usługi NW Next Generation zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch Yuhan Hoesa. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 18 467 tys. EUR.

- jj) W związku z zawarciem przez Comarch S.A.S., spółkę zależną Comarch SA, umowy z jednym z klientów na wdrożenie, serwisowanie i dostarczenie potrzebnych licencji do usług ERP, POS i MoS zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch S.A.S.. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 1 254 tys. EUR.
- kk) W związku z zawarciem przez Comarch AB, spółkę zależną Comarch SA, umowy z jednym z klientów na wdrożenie, serwisowanie i dostarczenie potrzebnych licencji do usługi e-Care zostało udzielone przez Comarch S.A. poręczenie za zobowiązania spółki Comarch AB. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy i zostało udzielone do kwoty 1 151 tys. EUR.
- ll) W związku z zawarciem przez COMARCH Middle East FZ-LLC spółkę zależną Comarch SA, umowy z jednym z klientów na wdrożenie, serwisowanie i dostarczenie potrzebnych licencji CLM, zostało udzielone przez Comarch SA poręczenie za zobowiązania spółki zależnej COMARCH Middle East FZ-LLC wynikające z tej umowy. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy, a jej wartość wynosi 3 155 tys. USD.
- mm) W związku z zawarciem przez Comarch AG spółkę zależną Comarch SA, umowy z jednym z klientów na wdrożenie i świadczenie usługi e-invoicingu, zostało udzielone przez Comarch SA poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Comarch AG wynikające z tej umowy. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy, a jej wartość wynosi 784 tys. EUR.
- nn) W związku z zawarciem przez Comarch Japan KK spółkę zależną Comarch SA, z jednym z klientów na najem powierzchni biurowych, zostało udzielone przez Comarch SA poręczenie za zobowiązania spółki zależnej Comarch Japan KK wynikające z tej umowy. Poręczenie jest ważne przez czas trwania umowy, a jej wartość wynosi 9 604 tys. JPY.

9.5. Gwarancje bankowe i istotne pozycje pozabilansowe

Na dzień 30 czerwca 2019 roku wartość gwarancji i akredytyw wystawionych przez banki na zlecenie Comarch S.A. w związku z realizowanymi umowami oraz uczestnictwem w przetargach wynosiła 93 409 tys. PLN, podczas gdy na dzień 31 grudnia 2018 roku ich wartość wynosiła 81 163 tys. PLN.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Geopolis sp. z o.o. wynosiła 63 tys. PLN, na dzień 31 grudnia 2018 roku ich wartość wynosiła także 63 tys. PLN.

Według stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Grupy Comarch Software und Beratung wynosiła 392 tys. EUR (tj. 1 666 tys. PLN), na dzień 31 grudnia 2018 roku ich wartość wynosiła 392 tys. EUR (tj. 1 673 tys. PLN).

Według stanu na dzień 30 czerwca 2019 roku wartość gwarancji wystawionych przez banki na zlecenie Comarch AG wynosiła 16 tys. EUR (tj. 68 tys. PLN), na dzień 31 grudnia 2018 roku ich wartość wynosiła 16 tys. EUR (tj. 69 tys. PLN).

Comarch S.A. udzieliła oświadczeń o możliwości udzielenia wsparcia finansowego („*letter of comfort*”) dla spółek zależnych: Comarch Healthcare S.A. ważne do 30 czerwca 2020 roku, Comarch Malaysia SDN. BHD. bezterminowo, Comarch Argentina S.A. bezterminowo, Comarch R&D S.à r.l. bezterminowo oraz Comarch Polska S.A. ważne do 30 czerwca 2020 roku.

10. Najważniejsze wydarzenia w I półroczu 2018 roku i po dacie bilansu

10.1. Umowy znaczące dla działalności Grupy Comarch

10.1.1. Oświadczenie ZUS o częściowym zakończeniu stosunku zobowiązaniowego powstałego na gruncie umowy na świadczenie usług utrzymania Kompleksowego Systemu Informatycznego KSI ZUS

W nawiązaniu do raportu bieżącego nr [RB-4-2018](#) z dnia 2 marca 2018 r. o podpisaniu umowy przez konsorcjum firm Comarch Polska S.A. z siedzibą w Krakowie i Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie (dalej: „Konsorcjum”) z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych z siedzibą w Warszawie (dalej: „ZUS”) na usługę wsparcia, eksploatacji i utrzymania Kompleksowego Systemu Informatycznego KSI ZUS (dalej: „Umowa”), Zarząd Comarch S.A. poinformował raportem bieżącym nr [RB-2-2019](#) w dniu 20 lutego 2019 r. o otrzymaniu oświadczenia ZUS informującego o definitywnym częściowym zakończeniu stosunku zobowiązaniowego powstałego na gruncie Umowy w zakresie Metryk Niezaliczonych oraz Metryk Powiązanych i Integratora, ze skutkiem natychmiastowym. W zakresie Metryk Niezaliczonych ZUS złożył oświadczenie o odstąpieniu od Umowy, w zakresie Metryk Powiązanych i Integratora, ZUS złożył oświadczenie o częściowym wypowiedzeniu Umowy.

Według oświadczenia ZUS w zakresie nieobjętym wypowiedzeniem lub odstąpieniem Umowa pozostawała w mocy. Jako powód odstąpienia od Umowy w zakresie Metryk Niezaliczonych oraz częściowego wypowiedzenia umowy ZUS wskazał niepowodzenie w weryfikacji gotowości Comarch w zakresie 7 Metryk Niezaliczonych, co w opinii ZUS implikowało także konieczność wypowiedzenia Umowy w zakresie 23 Metryk Powiązanych oraz w zakresie pełnienia roli Integratora.

Ryczałtowa wartość wynagrodzenia należnego Konsorcjum z tytułu świadczenia usług objętych oświadczeniem ZUS wynosiła 1 908 542 PLN netto miesięcznie.

W związku ze złożonym częściowym wypowiedzeniem Umowy ZUS wezwał Konsorcjum do zapłaty kary umownej w wysokości 10% wartości wynagrodzenia brutto, tj. do zapłaty kwoty 24 203 300,40 PLN w terminie 7 dni od dnia otrzymania oświadczenia ZUS.

W opinii Zarządu Comarch S.A. nie zaistniały przesłanki do odstąpienia od jakiegokolwiek części Umowy lub jej częściowego wypowiedzenia. Ponadto, naliczając karę umowną ZUS powołał się na postanowienia umowy nie mające zastosowania do częściowego wypowiedzenia/odstąpienia od umowy na podstawach wskazanych w oświadczeniu ZUS. Comarch S.A. poinformował również, że Konsorcjum realizowało postanowienia Umowy i potwierdziło gotowość do przejęcia 1 marca 2019 r. całości usług utrzymania ZUS KSI zgodnie z harmonogramem. W ramach sprawdzianów kompetencji wykonanych przez ZUS do dnia 30 stycznia 2019 potwierdzone zostało kompletne przygotowanie merytoryczne Konsorcjum w zakresie funkcji Integratora oraz w zakresie 67 metryk z 74 metryk ogółem. Częściowe wypowiedzenie Umowy przez ZUS nastąpiło przed zakończeniem okresu przejściowego, co do zasady pozbawiło Konsorcjum możliwości dowiedzenia swoich kompetencji w okresie przewidzianym Umową. W opinii zarządu Comarch S.A. działania podjęte przez ZUS stanowiły istotne naruszenie warunków Umowy i prawa, w związku z tym Konsorcjum wezwało ZUS do respektowania jej zapisów i wyraziło gotowość do dochodzenia swoich praw, w tym odszkodowania, na drodze sądowej. Zarząd Comarch S.A. stał na stanowisku, że nie ma podstaw do żądania przez ZUS od Konsorcjum zapłaty kary umownej.

Po dacie bilansu, w dniu 27 sierpnia 2019 roku 2019 r. ZUS i Comarch zawarły porozumienie, w którym strony zobowiązały się do zawarcia w dniu 8 listopada 2019 roku ugody w ramach postępowania pojednawczego. Szczegółowy opis znajduje się w pkt. 10.1.4 niniejszego sprawozdania.

10.1.2. Podpisanie przez MKS Cracovia S.A. umowy na „Budowę piłkarskiego centrum treningowo-badawczego Polski Południowej dla Szkoły Mistrzostwa Sportowego oraz Cracovii”

Zarząd Comarch S.A. poinformował w dniu 21 maja 2019 roku raportem bieżącym nr [RB-8-2019](#) o podpisaniu umowy przez MKS Cracovia SSA (dalej: „Zamawiający”), spółką zależną emitenta, a Przedsiębiorstwem Budowlano-Produkcyjnym ŁĘGPRZEM Spółka z o.o. (dalej „Wykonawca”) na „Budowę piłkarskiego centrum treningowo-badawczego Polski Południowej dla Szkoły Mistrzostwa Sportowego oraz Cracovii” (dalej „Umowa”) w Rącznej gm. Liszki woj. Małopolskie. Przedmiotem Umowy jest budowa piłkarskiego centrum treningowo-badawczego, w szczególności budowa boisk piłkarskich i trybun, budowa budynku piłkarskiej bazy treningowej wraz z infrastrukturą i zagospodarowaniem inwestycji. Centrum treningowe będzie wykorzystywane głównie do celów szkoleniowych dzieci i młodzieży do 23 roku życia.

Wartość Umowy wynosi 38.455.451,73 PLN netto (słownie złotych: trzydzieści osiem milionów czterysta pięćdziesiąt pięć tysięcy czterysta pięćdziesiąt jeden złotych, 73/100).

Termin realizacji przedmiotu Umowy wynosi 14 miesięcy od podpisania Umowy.

Zarząd Comarch S.A. uznał niniejszą informację za poufną z uwagi na jej istotny wpływ na poziom nakładów inwestycyjnych Grupy Comarch.

PO DACIE BILANSU

10.1.3. Podpisanie aneksu do umowy kredytu inwestycyjnego z CaixaBank S.A.

W nawiązaniu do raportu bieżącego nr [RB-14-2018](#) z dnia 24 sierpnia 2018 r. o podpisaniu w dniu 24 sierpnia 2018 roku przez Comarch S.A., umowy kredytu inwestycyjnego z bankiem CaixaBank, S.A. Oddział w Polsce z siedzibą w Warszawie (dalej: „Bank”) na finansowanie nakładów związanych z realizacją prac modernizacyjnych infrastruktury biurowej Comarch S.A., Zarząd Comarch S.A. poinformował w dniu 19 sierpnia 2019 roku raportem bieżącym nr [RB-23-2019](#) o zawarciu aneksu zmieniającego termin wykorzystania kredytu z dnia 23 sierpnia 2019 roku na 31 grudnia 2019 roku.

10.1.4. Podpisanie porozumienia w sprawie ugody dotyczącej ZUS KSI

Zarząd Comarch S.A. poinformował raportem bieżącym nr [RB-24-2019](#) z dnia 27 sierpnia 2019 r. o zawarciu w dniu 27 sierpnia 2019 roku porozumienia pomiędzy ZUS a Comarch dotyczącego zobowiązania się stron do zawarcia w dniu 8 listopada 2019 roku ugody w ramach postępowania pojednawczego („Ugoda”).

W ramach porozumienia strony ustaliły, że Ugoda będzie zawierała m.in.:

- postanowienie, zgodnie z którym Comarch i ZUS – pomimo, że pozostają na sprzecznych stanowiskach co do tego, czy zaistniały okoliczności uzasadniające częściowe rozwiązanie Umowy – w celu uchylenia sporu potwierdzają, że oświadczenia ZUS o częściowym rozwiązaniu Umowy („Oświadczenia ZUS”) wywołały skutek, w dacie ich doręczenia Comarch, w postaci częściowego zakończenia obowiązywania Umowy, w zakresie wskazanym w Oświadczeniach ZUS;
- zrzeczenie się przez Comarch z dniem zawarcia Ugody wszystkich roszczeń w stosunku do ZUS związanych z realizacją Umowy do dnia 27 sierpnia 2019 r., w tym w szczególności roszczeń związanych z Oświadczeniami ZUS, przy czym zrzeczenie nie obejmuje roszczeń Comarch o zapłatę wynagrodzenia z tytułu świadczenia usług objętych Umową w części nieobjętej Oświadczeniami ZUS;
- zrzeczenie się przez ZUS roszczeń w stosunku do Comarch wynikających z okoliczności spornych objętych Ugodą, w tym w szczególności roszczeń związanych z Oświadczeniami ZUS, przy czym zrzeczenie nie dotyczy roszczeń ZUS wynikających z wykonywania Umowy w części obowiązującej;

- postanowienie, że ZUS wycofa złożone w banku żądanie wypłaty z gwarancji należytego wykonania Umowy.

W przypadku zawarcia Ugody w terminie przewidzianym porozumieniem, Grupa Comarch rozwiąże rezerwy w wysokości 24.203.300,40 PLN, które zostały uwzględnione w sprawozdaniu finansowym Grupy Comarch za rok 2018, co spowoduje odpowiednie zwiększenie wyniku operacyjnego i wyniku netto Grupy Comarch za trzeci kwartał 2019 roku.

10.2. Pozostałe

10.2.1. Opinia Rady Nadzorczej w sprawie podziału zysku netto za 2018 rok

Zarząd Comarch S.A. poinformował raportem bieżącym nr [RB-9-2019](#), że w dniu 27 maja 2019 roku Rada Nadzorcza Comarch S.A., uchwałą nr 09/05/2019, pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu Comarch S.A. z dnia 24 maja 2019 r., aby wypracowany przez Spółkę, w roku obrotowym od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku, zysk netto w kwocie 49 649 395,86 zł został podzielony w ten sposób, że:

- 1) część zysku netto w kwocie 12 200 023,50 zł zostanie przeznaczona na wypłatę dywidendy w wysokości 1,50 zł na każdą akcję;
- 2) pozostała część zysku netto w kwocie 37 449 372,36 zł (słownie: trzydzieści siedem milionów czterysta czterdzieści dziewięć tysięcy trzysta siedemdziesiąt dwa złote i 36/100) zostanie przekazana na kapitał zapasowy.

10.2.2. Wybór podmiotu uprawnionego do badania oraz przeglądu sprawozdań finansowych Comarch S.A.

Zarząd Comarch S.A. poinformował w dniu 27 maja 2019 roku raportem bieżącym nr [RB-10-2019](#), że Rada Nadzorcza, uchwałą nr 11/05/2019 z dnia 27 maja 2019 r., działając na podstawie Art. 19 ust. 2 pkt 5) Statutu Spółki wybrała – jako podmiot uprawniony do badania sprawozdania finansowego Spółki oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch - BDO Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp. k., ul. Postępu 12, 02-676 Warszawa (KRS 0000729684), oraz wyraziła zgodę na zawarcie z tym podmiotem przez Comarch S.A. umowy w zakresie:

- a) przeglądu jednostkowego sprawozdania finansowego Comarch S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch na dzień 30 czerwca 2019 roku;
- b) badania rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Comarch S.A. oraz rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch na dzień 31 grudnia 2019 roku;
- c) przeglądu jednostkowego sprawozdania finansowego Comarch S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch na dzień 30 czerwca 2020 roku;
- d) badania rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Comarch S.A. oraz rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch na dzień 31 grudnia 2020 roku.
- e) przeglądu jednostkowego sprawozdania finansowego Comarch S.A. oraz skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch na dzień 30 czerwca 2021 roku;
- f) badania rocznego jednostkowego sprawozdania finansowego Comarch S.A. oraz rocznego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch na dzień 31 grudnia 2021 roku.

11. Główne inwestycje krajowe i zagraniczne (papiery wartościowe, instrumenty finansowe, wartości niematerialne i prawne oraz nieruchomości), w tym inwestycje kapitałowe dokonane poza grupą jednostek powiązanych oraz opis metod ich finansowania a także ocena możliwości realizacji zamierzeń inwestycyjnych, w tym inwestycji kapitałowych, w porównaniu do wielkości posiadanych środków

Grupa Comarch nie ogranicza obszaru swojego działania jedynie do terytorium Polski. Dysponując produktami konkurencyjnymi międzynarodowo, Grupa konsekwentnie zwiększa wartość sprzedaży zagranicznej koncentrując się szczególnie na rynku Europy Zachodniej, obu Amerykach oraz Azji. Sprzedaż jest realizowana zarówno bezpośrednio do klienta końcowego (bądź to przez Comarch S.A. lub inną spółkę Grupy Comarch) lub przez firmy partnerskie.

W najbliższych latach w ramach Grupy Comarch będą kontynuowane projekty inwestycyjne, które pozwolą na dalszą ekspansję firmy w nowych obszarach działalności i na nowych rynkach. Będą one finansowane m.in. ze środków pieniężnych posiadanych przez Spółki Grupy Comarch, jak również z wykorzystaniem kredytów bankowych.

11.1. Inwestycje kapitałowe

W dniu 22 maja 2019 r. została zarejestrowana w Sydney spółka zależna Comarch Pty. LTD o kapitale zakładowym 100 AUD składającym się z 100 akcji o wartości 1 AUD każda. Spółka Comarch S.A. posiada 100% udziałów i głosów w spółce Comarch Pty. LTD.

PO DACIE BILANSU

W dniu 5 lipca 2019 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału w spółce Comarch (Thailand) Limited o kwotę 10 500 000 THB, tj. z kwoty 8 000 000 THB do kwoty 18 500 000 THB.

11.2. Nieruchomości i pozostałe inwestycje rzeczowe

Rzeczowe aktywa trwałe obejmują głównie nieruchomości i urządzenia posiadane przez Grupę Comarch. Na dzień 30 czerwca 2019 roku własnością Grupy jest sześć budynków biurowych położonych w Krakowie w Specjalnej Strefie Ekonomicznej o powierzchni całkowitej 83 500 m², dwa budynki biurowe położone w Warszawie o powierzchni całkowitej 2 582 m², budynki biurowe w Łodzi (w tym nowoczesny budynek biurowy o powierzchni całkowitej 9 906,20 m², oddany do użytkowania w 2017 roku), budynek biurowy i oddane do użytkowania w I półroczu 2018 r. data center w Lille oraz budynek biurowy i data center w Dreźnie. Grupa jest również w posiadaniu niezabudowanych nieruchomości gruntowych na terenie Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie o powierzchni ok. 2,01 ha. Środki trwałe w budowie na dzień 30 czerwca 2019 roku obejmują głównie nakłady na modernizację budynków w Bonus Management sp. z o.o. SKA w kwocie 5 690 tys. PLN oraz nakłady na zakup nie przyjętego jeszcze do użytkowania sprzętu komputerowego w kwocie 207 tys. PLN.

W II kwartale 2019 r. nie dokonywano zakupów nieruchomości gruntowych.

12. Działalność w Specjalnej Strefie Ekonomicznej

W dniu 22 marca 1999 r. Comarch S.A. uzyskała zezwolenie na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie. Zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 14 października 1997 r. w sprawie ustanowienia Specjalnej Strefy Ekonomicznej w Krakowie (Dz. U. Nr 135, poz. 912 z późn. zm.) jako podmiot, który zainwestował w krakowskiej specjalnej strefie ekonomicznej co najmniej 2 000 tys. EURO, uzyskała ulgi podatkowe dotyczące zwolnienia z podatku dochodowego od osób prawnych od dochodu uzyskanego z działalności określonej w zezwoleniu. W związku z wejściem Polski do Unii Europejskiej została uchwalona Ustawa z dnia 2 października 2003 r. o zmianie ustawy o specjalnych strefach ekonomicznych i niektórych ustaw (Dz. U. Nr 188, poz. 1840), która zmieniła warunki zwolnień podatkowych dla podmiotów działających w specjalnych strefach ekonomicznych.

Oznacza to zmianę dotychczasowego sposobu funkcjonowania ulgi podatkowej z tytułu podatku dochodowego od osób prawnych, z ulgi nieograniczonej wartościowo, na ulgę ograniczoną wartościowo i zależną od wartości dokonanych inwestycji. Na mocy uchwały maksymalna wartość pomocy publicznej przyznanej Comarch S.A. nie będzie mogła przekroczyć 75% wartości nakładów inwestycyjnych, które Spółka poniosła w okresie od uzyskania zezwolenia tj. od dnia 22 marca 1999 r. do dnia 31 grudnia 2006 r. Spółka Comarch S.A. wystąpiła do Ministra Gospodarki o zmianę warunków zezwolenia i w dniu 1 lipca 2004 r. otrzymała decyzję Ministra Gospodarki z dnia 24 czerwca 2004 r. dotyczącą zmiany warunków zezwolenia na określone powyżej i zgodne z Ustawą. Równocześnie w zmienionym zezwoleniu wydłużony został do 31 grudnia 2017 r. okres, na jaki zostało wydane zezwolenie dla Comarch S.A.

Comarch S.A. posiada aktualnie cztery zezwolenia na prowadzenie działalności w Specjalnej Strefie Ekonomicznej w Krakowie:

- uzyskane w roku 2007, pierwotnie z okresem ważności do 31 grudnia 2017 roku, aktualnie zgodnie z Decyzją Ministerstwa Rozwoju i Finansów z dnia 18 października 2017 r. zmienione na nieokreślony termin obowiązywania;
- uzyskane w roku 2013, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania;
- uzyskane w lutym 2016 roku, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania;
- uzyskane w marcu 2016 roku, w zezwoleniu tym nie został określony termin jego obowiązywania.

Jednocześnie Spółka zwraca uwagę, że w dniu 23 lipca 2013 r. Rada Ministrów przyjęła rozporządzenia wydłużające do 2026 r. termin funkcjonowania specjalnych stref ekonomicznych na terenie Polski.

Zgodnie z MSR 12 niewykorzystana ulga podatkowa na dzień 30 czerwca 2019 roku stanowi aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego. Ulga inwestycyjna z tytułu zezwolenia uzyskanego w roku 1999 została w całości wykorzystana (jego okres ważności upłynął 31 grudnia 2017 r.). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w 2007 roku wynosi na dzień 30 czerwca 2019 roku 6 624 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w 2013 roku wynosi na dzień 30 czerwca 2019 roku 28 929 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia). Wartość ulgi inwestycyjnej z tytułu zezwolenia uzyskanego w marcu 2016 roku dotyczącego inwestycji w budynek biurowy SSE7 w Krakowie wynosi na dzień 30 czerwca 2019 22 759 tys. PLN (po zdyskontowaniu na dzień przyznania zezwolenia).

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ustala się w wysokości kwoty przewidzianej w przyszłości do odliczenia od podatku dochodowego, w związku z ujemnymi różnicami przejściowymi oraz z tytułu ulgi w podatku dochodowym w związku z prowadzeniem działalności w SSE, które spowodują w przyszłości zmniejszenie podstawy obliczenia podatku dochodowego oraz straty podatkowej możliwej do odliczenia, ustalonej przy uwzględnieniu zasady ostrożności. Ze względu na powyższą zasadę aktywa z tytułu działalności w SSE ustala się jedynie w rocznym horyzoncie czasowym, przyjmując za bazę do jego ustalenia przeciętny dochód uzyskany z działalności strefowej z okresu 5 lat (łącznie z rokiem, za który jest sporządzane sprawozdanie).

W trakcie I połowy 2019 roku dokonano częściowego rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2018 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 2 146 tys. PLN. Pozostała część utworzonego na 31 grudnia 2018 r. aktywa będzie realizować się sukcesywnie (w postaci odpisów pomniejszających zysk netto Grupy), w proporcji do generowania przez Comarch S.A. dochodu podatkowego osiągniętego z działalności zwolnionej na przestrzeni roku 2019. Równocześnie, zgodnie z MSR 12, Spółka będzie regularnie dokonywać weryfikacji wyceny rozpoznanego Aktywa pod kątem możliwości jego realizacji oraz dalszego rozpoznania na kolejne okresy. Zwracamy uwagę, iż rozpoznanie Aktywa nie wpływa na przepływy pieniężne w jednostce dominującej ani w Grupie (zarówno rozpoznanie Aktywa, jak również jego realizacja). Operacja ta ma więc charakter wyłącznie memoriałowy i wynika z zastosowania przez Grupę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Comarch.

13. Uchwały Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy i Rady Nadzorczej jednostki dominującej

13.1. Dobre Praktyki Spółek Notowanych na GPW w Warszawie

Zgodnie z zasadą szczegółową nr II.Z.10. zawartą w części II "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016" Zarząd Comarch S.A. zaprezentował w raporcie bieżącym nr [EBI 1/2019](#) sprawozdanie z działalności Rady Nadzorczej Comarch S.A. za okres od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r., ocenę sytuacji Spółki z uwzględnieniem oceny systemu kontroli wewnętrznej i systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki, ocenę sposobu wypełniania obowiązków informacyjnych dotyczących stosowania ładu korporacyjnego oraz ocenę racjonalności prowadzonej przez Spółkę polityki w zakresie działalności sponsoringowej i charytatywnej.

Zgodnie z zasadą szczegółową nr II.Z.11 zawartą w części II "Dobrych Praktyk Spółek Notowanych na GPW 2016" Zarząd Comarch S.A. poinformował w raporcie bieżącym nr [EBI 2/2019](#), że uchwałą nr 10/05/2018 z dnia 27 maja 2019 r. Rada Nadzorcza Comarch S.A. pozytywnie zaopiniowała projekty uchwał Zwyczajnego Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy Spółki z dnia 26 czerwca 2019 r.

13.2. Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Comarch S.A. z dnia 26 czerwca 2019 r.

13.2.1. Zwołanie WZA, porządek obrad i informacje dotyczące udziału w WZA emitenta

Dnia 27 maja 2019 r. Zarząd Comarch Spółka Akcyjna z siedzibą w Krakowie, działając na podstawie przepisów art. 395, art. 399 § 1, art. 402 z indeksem 1 oraz art. 402 z indeksem 2 Kodeksu Spółek Handlowych (dalej „KSH”) oraz art. 14 Statutu Spółki, zwołał Zwyczajne Walne Zgromadzenie na dzień 26 czerwca 2019 r., na godzinę 10.00 w Krakowie przy ul. Prof. Michała Życzkowskiego 33. Zarząd Spółki przedstawił w tym dniu również porządek obrad oraz projekty uchwał na niniejsze Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy wraz z uzasadnieniami. Zgodnie z art. 402 z indeksem 2 KSH Zarząd Spółki przekazał także informacje dotyczące udziału w Walnym Zgromadzeniu Spółki, w szczególności:

- prawo akcjonariusza do żądania umieszczenia poszczególnych spraw w porządku obrad Walnego Zgromadzenia,
- prawo akcjonariusza do zgłaszania projektów uchwał,
- sposób wykonywania prawa głosu przez pełnomocnika,
- możliwość i sposób uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- sposób wypowiadania się w trakcie Walnego Zgromadzenia przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- sposób wykonywania prawa głosu drogą korespondencyjną lub przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej,
- dzień rejestracji uczestnictwa w Walnym Zgromadzeniu wyznaczono na 12 czerwca 2018 r.,
- informacja o prawie uczestniczenia w Walnym Zgromadzeniu,
- lista akcjonariuszy,
- dostęp do dokumentacji,
- adresy strony internetowej oraz adres poczty elektronicznej.

O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-11-2019](#) z dnia 27 maja 2019 r.

13.2.2. Uchwały podjęte na WZA emitenta

Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy podjęło uchwały między innymi w następujących sprawach:

- wyboru Przewodniczącego Walnego Zgromadzenia;
- wykreślenia z porządku obrad punktu dotyczącego wyboru Komisji Skrutacyjnej;
- uchwalenia porządku obrad;

- zatwierdzenia sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2018 - 31.12.2018;
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za rok obrotowy 1.01.2018 - 31.12.2018;
- zatwierdzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Comarch S.A. za rok obrotowy 1.01.2018 - 31.12.2018;
- zatwierdzenia sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Comarch za rok obrotowy 1.01.2018 - 31.12.2018;
- zatwierdzenia sprawozdań Rady Nadzorczej Spółki z działalności Rady Nadzorczej w 2018 roku oraz z oceny sytuacji Spółki i Grupy Kapitałowej Comarch, z badania sprawozdania finansowego Spółki i sprawozdania Zarządu z działalności Spółki za rok obrotowy 01.01.2018 – 31.12.2018 oraz z badania skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Comarch i sprawozdania Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej Comarch za rok obrotowy 01.01.2018 – 31.12.2018;
- podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2018 - 31.12.2018;
- udzielenia członkom Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki absolutorium z wykonywania przez nich obowiązków w roku obrotowym 1.01.2018 - 31.12.2018;

Pełna treść uchwał została przekazana do publicznej wiadomości raportem bieżącym nr [RB-14-2019](#) z dnia 26 czerwca 2019 r.

13.2.3. Uchwała WZA w sprawie podziału zysku za 2018 rok

Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło Uchwałę nr 9 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy 1.01.2018 - 31.12.2018. Walne Zgromadzenie postanowiło, że wypracowany w roku obrotowym od 1 stycznia 2018 – 31 grudnia 2018 zysk netto w kwocie 49 649 395,86 PLN zostanie podzielony w ten sposób, że:

1. część zysku netto w kwocie 12 200 023,50 PLN zostaje przeznaczona na wypłatę dywidendy. Dywidendę w kwocie 1,50 PLN za jedną akcję otrzymają osoby będące akcjonariuszami Spółki w dniu 5 lipca 2019 roku (dzień dywidendy). Liczba akcji objętych dywidendą wynosi 8.133.349 sztuk. Dywidenda została wypłacona w dniu 15 lipca 2019 roku;
2. pozostała część zysku netto w kwocie 37 449 372,36 PLN zostaje przekazana na kapitał zapasowy.

Dywidenda została wypłacona w dniu 5 lipca 2019 roku.

O szczegółach spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-15-2019](#) z dnia 26 czerwca 2019 r.

13.2.4. Lista akcjonariuszy uczestniczących w WZA emitenta

Zgodnie z listą akcjonariuszy uczestniczących w Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Comarch S.A. w dniu 26 czerwca 2019 r., Elżbieta Filipiak, Janusz Filipiak i MetLife Otwarty Fundusz Emerytalny zarządzany przez MetLife PTE SA posiadali co najmniej 5% ogólnej liczby głosów na tym Zgromadzeniu, według szczegółów poniżej:

- Janusz Filipiak – 893 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 4 465 000 głosów na WZA i które stanowiły 41,51% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 29,52%;
- Elżbieta Filipiak – 846 000 sztuk akcji, z których przysługiwało 4 230 000 głosów na WZA i które stanowiły 39,32% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 27,96%;
- MetLife Otwarty Fundusz Emerytalny zarządzany przez MetLife PTE SA – 1 000 000 sztuk akcji Comarch SA, z których przysługiwało 1 000 000 głosów na WZA Spółki i które stanowiły 9,30% głosów na WZA; udział w ogólnej liczbie głosów Spółki: 5,56%.

Całkowita liczba głosów wynikająca z wszystkich wyemitowanych akcji Comarch S.A. wynosi 15 126 949 głosów. Na WZA w dniu 26 czerwca 2019 roku brali udział akcjonariusze reprezentujący 10 756 775 głosów, co stanowi 71,11% w ogólnej liczbie głosów Spółki. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-16-2019](#) z dnia 26 czerwca 2019 r.

13.2.5. Powołanie Rady Nadzorczej Comarch S.A. dnia 26 czerwca 2019

Zarząd Comarch S.A. poinformował w dniu 26 czerwca 2019 roku raportem bieżącym nr [RB-17-2019](#), zgodnie z §5 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, że w dniu 26 czerwca 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło Uchwałę nr 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31 w sprawie wyboru Rady Nadzorczej Spółki. Powołani zostali:

1. Pani Elżbieta Filipiak na stanowisko Przewodniczącej Rady Nadzorczej,
2. Pan Andrzej Pach na stanowisko Wiceprzewodniczącego Rady Nadzorczej,
3. Pani Danuta Drobniać na stanowisko Członka Rady Nadzorczej,
4. Pan Łukasz Kalinowski na stanowisko Członka Rady Nadzorczej,
5. Pani Joanna Krasodomska na stanowisko Członka Rady Nadzorczej,
6. Pani Anna Pruska na stanowisko Członka Rady Nadzorczej,
7. Pan Tadeusz Włudyka na stanowisko Członka Rady Nadzorczej.

Pani Elżbieta Filipiak, Pani Danuta Drobniać oraz Pani Anna Pruska zostały powołane do pełnienia funkcji członków Rady Nadzorczej Comarch S.A. na kolejną kadencję.

13.2.6. Powołanie osób zarządzających Comarch S.A. dnia 26 czerwca 2019

Zarząd Comarch S.A. poinformował w dniu 26 czerwca 2019 roku raportem bieżącym nr [RB-18-2019](#), zgodnie z §5 pkt 5 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa niebędącego państwem członkowskim, że w dniu 26 czerwca 2019 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło Uchwałę nr 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38 w sprawie wyboru Zarządu Spółki.

Powołani zostali:

1. Pan Janusz Filipiak na stanowisko Prezesa Zarządu,
2. Pan Marcin Dąbrowski na stanowisko Wiceprezesa Zarządu,
3. Pan Paweł Prokop na stanowisko Wiceprezesa Zarządu,
4. Pan Andrzej Przewięźlikowski na stanowisko Wiceprezesa Zarządu,
5. Pan Zbigniew Rymarczyk na stanowisko Wiceprezesa Zarządu,
6. Pan Konrad Tarański na stanowisko Wiceprezesa Zarządu,
7. Pan Marcin Warwas na stanowisko Wiceprezesa Zarządu.

Pan Janusz Filipiak, Pan Marcin Dąbrowski, Pan Paweł Prokop, Pan Andrzej Przewięźlikowski, Pan Zbigniew Rymarczyk, Pan Konrad Tarański oraz Pan Marcin Warwas zostali powołani do pełnienia funkcji członków Zarządu Comarch S.A. na kolejną kadencję.

PO DACIE BILANSU

13.2.7. Powołanie Komitetu Audytu Comarch S.A. dnia 15 lipca 2019

Uchwałą Rady Nadzorczej Comarch S.A. nr 01/07/2019 z dnia 15 lipca 2019 roku został powołany Komitet Audytu Comarch S.A. (odpowiednik Komisji Rewizyjnej w rozumieniu załącznika I do Zalecenia Komisji Europejskiej z dnia 15 lutego 2005 r. dotyczącego roli dyrektorów nie wykonawczych lub będących członkami rady nadzorczej spółek giełdowych i komisji rady (nadzorczej)).

Powołani zostali:

1. Pani Joanna Krasodomska na stanowisko Przewodniczącej Komitetu Audytu,
2. Pan Andrzej Ryszard Pach na stanowisko Członka Komitetu Audytu,
3. Pani Danuta Drobniak na stanowisko Członka Komitetu Audytu.

Pani Joanna Krasodomska i Pan Andrzej Ryszard Pach spełniają kryteria niezależności określone w zasadzie szczegółowej II.Z.4 Dobrych praktyk spółek notowanych na GPW 2016.

14. Operacje na akcjach Comarch S.A.

14.1. Transakcje zbycia/nabycia akcji jednostki dominującej

W dniu 4 marca 2019 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze powiadomienie o transakcji, o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowa transakcja dotyczyła zakupu w dniu 4 marca 2019 r. 308 sztuk akcji zwykłych na okaziciela na rynku regulowanym po średnioważonej cenie 156,00 PLN za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 48 048,00 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-3-2019](#) z dnia 4 marca 2019 r.

W dniu 4 marca 2019 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze powiadomienie o transakcji, o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowa transakcja dotyczyła zakupu w dniu 4 marca 2019 r. 70 sztuk akcji zwykłych na okaziciela na rynku regulowanym po średnioważonej cenie 157,00 PLN za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 10 990,00 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-4-2019](#) z dnia 4 marca 2019 r.

PO DACIE BILANSU

W dniu 9 lipca 2019 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze powiadomienie o transakcji, o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowa transakcja dotyczyła zbycia w dniu 5 lipca 2019 r. 8 000 sztuk akcji zwykłych na okaziciela na rynku regulowanym po średnioważonej cenie 180,00 PLN za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 1 440 000,00 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-19-2019](#) z dnia 9 lipca 2019 r.

W dniu 11 lipca 2019 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał od osoby pełniącej obowiązki zarządcze powiadomienie o transakcji, o której mowa w art. 19 ust. 1 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady UE nr 596/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie nadużyć na rynku. Przedmiotowa transakcja dotyczyła zbycia w dniu 10 lipca 2019 r. 133 535 sztuk akcji zwykłych na okaziciela na rynku regulowanym po średnioważonej cenie 180,00 PLN za 1 akcję. Wartość transakcji wyniosła 23 101 555,00 PLN. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-20-2019](#) z dnia 11 lipca 2019 r.

W dniu 18 lipca 2019 roku Zarząd Comarch S.A. otrzymał powiadomienie od Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A., że w wyniku nabycia akcji spółki Comarch S.A. Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny zwiększył stan posiadania akcji Comarch S.A. powyżej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki. Jednocześnie Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. powiadomiło, że w wyniku tej samej transakcji zarządzanej przez Nationale-Nederlanden Powszechne Towarzystwo Emerytalne S.A. fundusze: Nationale-Nederlanden Otwarty Fundusz Emerytalny i Nationale-Nederlanden Dobrowolny Fundusz Emerytalny zwiększyły łączny stan posiadania akcji Spółki powyżej 5% głosów na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy Spółki. O szczegółach Spółka informowała raportem bieżącym nr [RB-21-2019](#) z dnia 18 lipca 2019 r.

14.2. Program opcji menadżerskich dla Członków Zarządu

Nie dotyczy.

15. Operacje na akcjach jednostek zależnych i stowarzyszonych Comarch S.A.

Nie wystąpiły poza operacjami opisanymi w pkt [19.4](#) niniejszego sprawozdania.

PO DACIE BILANSU

Nie wystąpiły poza operacjami opisanymi w pkt [19.5](#) niniejszego sprawozdania.

16. Pozostałe wydarzenia w I półroczu 2019 roku i po dacie bilansu

16.1. Terminy przekazywania raportów okresowych w 2019 roku

Zgodnie z § 103 ust. 1 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 lutego 2009 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych oraz warunków uznawania za równoważne informacji wymaganych przepisami prawa państwa nie będącego państwem członkowskim, Zarząd Comarch S.A. określił stałe daty przekazywania raportów okresowych w 2019 roku raportem bieżącym nr [RB-1-2019](#) z dnia 4 stycznia 2019 r.

16.2. Oświadczenie Zarządu w sprawie przestrzegania zasad ładu korporacyjnego

W załączeniu do raportu rocznego przekazanego do publicznej wiadomości w dniu 29 kwietnia 2019 roku, Zarząd Comarch S.A. przekazał, zgodnie z treścią §29 ust. 5 regulaminu giełdy, raport dotyczący stosowania zasad ładu korporacyjnego przez Comarch S.A. w 2018 roku.

16.3. Żądanie wypłaty z gwarancji dobrego wykonania dot. kontraktu ZUS KSI i odroczenia wypłaty

W dniu 11 kwietnia 2019 roku Zarząd Comarch S.A. poinformował raportem bieżącym nr [RB-5-2019](#), że otrzymał od banku CaixaBank S.A. oddział w Polsce informację o złożeniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) żądania wypłaty gwarancji bankowej należytego wykonania Umowy na usługę wsparcia eksploatacji i utrzymania Kompleksowego Systemu Informatycznego KSI ZUS (Umowa KSI ZUS) w wysokości 24.203.300,40 PLN. Gwarancja bankowa została udzielona ZUS na zlecenie konsorcjum firm Comarch S.A. i Comarch Polska SA zgodnie z postanowieniami Umowy KSI ZUS, o zawarciu której Spółka informowała w raporcie bieżącym RB-4-2018 z dnia 2 marca 2018 roku. Termin wypłaty z gwarancji wynosił 14 dni od dnia otrzymania przez bank żądania wypłaty. W związku z wpłynięciem do banku żądania wypłaty z gwarancji bankowej Grupa Comarch utworzyła rezerwę w wysokości 24 200 tys. PLN, która została uwzględniona w sprawozdaniu finansowym Grupy Comarch za rok 2018, co spowodowało odpowiednie zmniejszenie wyniku operacyjnego i wyniku netto Grupy Comarch za rok 2018. Ewentualna wypłata gwarancji nie będzie miała istotnego wpływu na sytuację finansową Comarch S.A. oraz pozostaje bez wpływu na działalność operacyjną Spółki. W opinii Zarządu Comarch S.A. złożenie przez ZUS żądania wypłaty z gwarancji było bezzasadne. Jeżeli gwarancja zostanie wypłacona, Zarząd Comarch S.A. podejmie kroki prawne zmierzające do jej zwrotu przez ZUS.

W I półroczu 2019 roku Zarząd Comarch S.A. informował raportami bieżącymi nr [RB-6-2019](#) z dnia 26 kwietnia 2019 r., nr [RB-12-2019](#) z dnia 29 maja 2019 r., nr [RB-13-2019](#), z dnia 25 czerwca 2019 roku o otrzymaniu od banku CaixaBank S.A., oddział w Polsce informacji o wpłynięciu oświadczeń od ZUS o odroczeniu wykonania powyższego żądania na czas prowadzenia rozmów ugodowych.

16.4. Zamieszczenie na stronie internetowej sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych

Zarząd Comarch S.A. poinformował w dniu 29 kwietnia 2019 roku raportem bieżącym nr [RB-7-2019](#), zgodnie z art. 69 ust. 5 Ustawy o Rachunkowości oraz art. 5 ust. 11 Rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 29 marca 2018 r. w sprawie informacji bieżących i okresowych przekazywanych przez emitentów papierów wartościowych, o zamieszczeniu w dniu 29 kwietnia 2019 roku na stronie internetowej emitenta sprawozdania grupy kapitałowej na temat informacji niefinansowych, sporządzonego przez jednostkę dominującą.

PO DACIE BILANSU

16.5. Odroczenie wykonania żądania wypłaty gwarancji dobrego wykonania dot. kontraktu ZUS KSI

Zarząd Comarch S.A. poinformował w dniu 1 sierpnia 2019 roku raportem bieżącym nr [RB-22-2019](#), że w dniu 1 sierpnia 2019 roku otrzymał od banku CaixaBank S.A., oddział w Polsce, informację o wpłynięciu oświadczenia od ZUS o odroczeniu wykonania powyższego żądania do 16 września 2019 roku na czas prowadzenia rozmów ugodowych.

17. Charakterystyka polityki w zakresie kierunków rozwoju grupy kapitałowej emitenta

Strategicznymi kierunkami rozwoju Grupy Comarch są:

- rozwój sprzedaży zagranicznej, ze szczególnym uwzględnieniem rynków Europy Zachodniej (zwłaszcza w regionie DACH), obu Ameryk oraz Azji,
- stały rozwój własnych, zaawansowanych technologicznie produktów informatycznych, wysokie nakłady na prace R&D,
- rozwój produktów i usług informatycznych dla medycyny,
- rozwój sprzedaży produktów i usług informatycznych w modelu usługowym (cloud computing),
- dywersyfikacja oferty poprzez sprzedaż produktów i usług do klientów z wielu sektorów gospodarki,
- kontynuacja prac rozwojowych w zakresie rozwiązań IT dla sektora e-Zdrowie, który w przyszłości powinien stać się jednym z głównych odbiorców Grupy Comarch,
- kontynuacja prac rozwojowych związanych z rozwojem własnych rozwiązań w zakresie hardware i opartych na nich usługach (Internet of Things),
- ścisła współpraca z globalnymi klientami na międzynarodowych rynkach,
- stałe inwestowanie w kapitał ludzki,
- rozwój nowoczesnej własnej bazy produkcyjnej w Polsce i zagranicą.

18. Osiągnięcia w zakresie badań i rozwoju

Globalizacja gospodarki światowej i liberalizacja handlu powodują zanikanie barier dla firm i ich produktów. Rynek IT staje się rynkiem otwartym i globalnym, na którym następuje ciągłe porównywanie cen i jakości dostępnych produktów. Wraz ze wzrostem obecności kapitału zagranicznego w Polsce, nawet firmy IT działające wyłącznie na polskim rynku muszą oferować produkty konkurencyjne z punktu widzenia rynku globalnego. Comarch od samego początku działania wypracował reputację firmy technologicznej wytwarzającej nowoczesne produkty i z sukcesem je sprzedającej na rynku krajowym i zagranicznym. Dlatego nadal głównym celem strategicznym Comarch jest opracowywanie nowych, konkurencyjnych produktów, co pozwoli na zapewnienie dalszego rozwoju Comarch, a co za tym idzie zwiększenie jej wartości. Utrzymanie dynamiki sprzedaży wymaga nakładów na rozwój produktów oraz właściwą ich promocję i marketing. Dotyczy to zarówno modyfikacji już istniejących produktów i technologii jak również opracowywania nowych produktów.

Polityka Comarch zakłada prowadzenie prac badawczo-rozwojowych związanych z wdrożeniem nowych produktów oraz standaryzację produktów od samego początku ich przygotowania dla klienta. Dzięki temu, o ile nawet produkt został przygotowany na potrzeby konkretnego klienta, to część lub całość oprogramowania/kodu może być następnie wykorzystana do przygotowania standardowego produktu. W rezultacie owocuje to wyższą rentownością poszczególnych kontraktów oraz rozszerzeniem bazy klientów. Nakłady na prace badawczo-rozwojowe w 2018 roku osiągnęły wartość 181 200 tys. PLN i tym samym osiągnęły 13,2% przychodów ze sprzedaży Grupy Comarch. Comarch przeznaczył na nie zarówno środki własne, jak i aktywnie pozyskiwał fundusze europejskie.

Comarch S.A.

W pierwszej połowie 2019 roku w ramach **Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój 2014-2020** współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Działanie 1.1 kontynuowana była realizacja projektu „Wytworzenie technologii „IoT Mesh” i narzędzi wspierających”.

W ramach Działania 1.1 „Projekty B+R przedsiębiorstw”, Poddziałania 1.1.2 „Prace B+R związane z wytworzeniem instalacji pilotażowej/demonstracyjnej”, realizowany był również projekt „Miasto zdrowia”.

Fundusze
Europejskie
Inteligentny Rozwój

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego

Natomiast w ramach Programu **Horizon 2020** realizowana była umowa o finansowanie projektu „LIVING INNOVATION - Implementing RRI through co-creation of smart futures with industry and citizens” - LIV.IN.

Komisja
Europejska

Comarch Healthcare S.A.

W I połowie 2019 roku realizowana była umowa o dofinansowanie projektu „SOS dla ŁOM - realizacja nowoczesnej teleopieki medycznej dla mieszkańców Łódzkiego Obszaru Metropolitalnego” ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach **Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego** na lata 2014-2020.

Fundusze
Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Natomiast z końcem I półrocza 2019 roku zakończył się projekt „Nieinwazyjny monitoring we wczesnym wykrywaniu migotania przedsionków (AF)” – NOMED-AF realizowany w ramach Strategicznego programu badań naukowych i prac rozwojowych „Profilaktyka i leczenie chorób cywilizacyjnych” – **STRATEGMED II**.

Narodowe Centrum
Badań i Rozwoju

19. Powiązania kapitałowe emitenta

19.1. Charakterystyka spółek Grupy Comarch

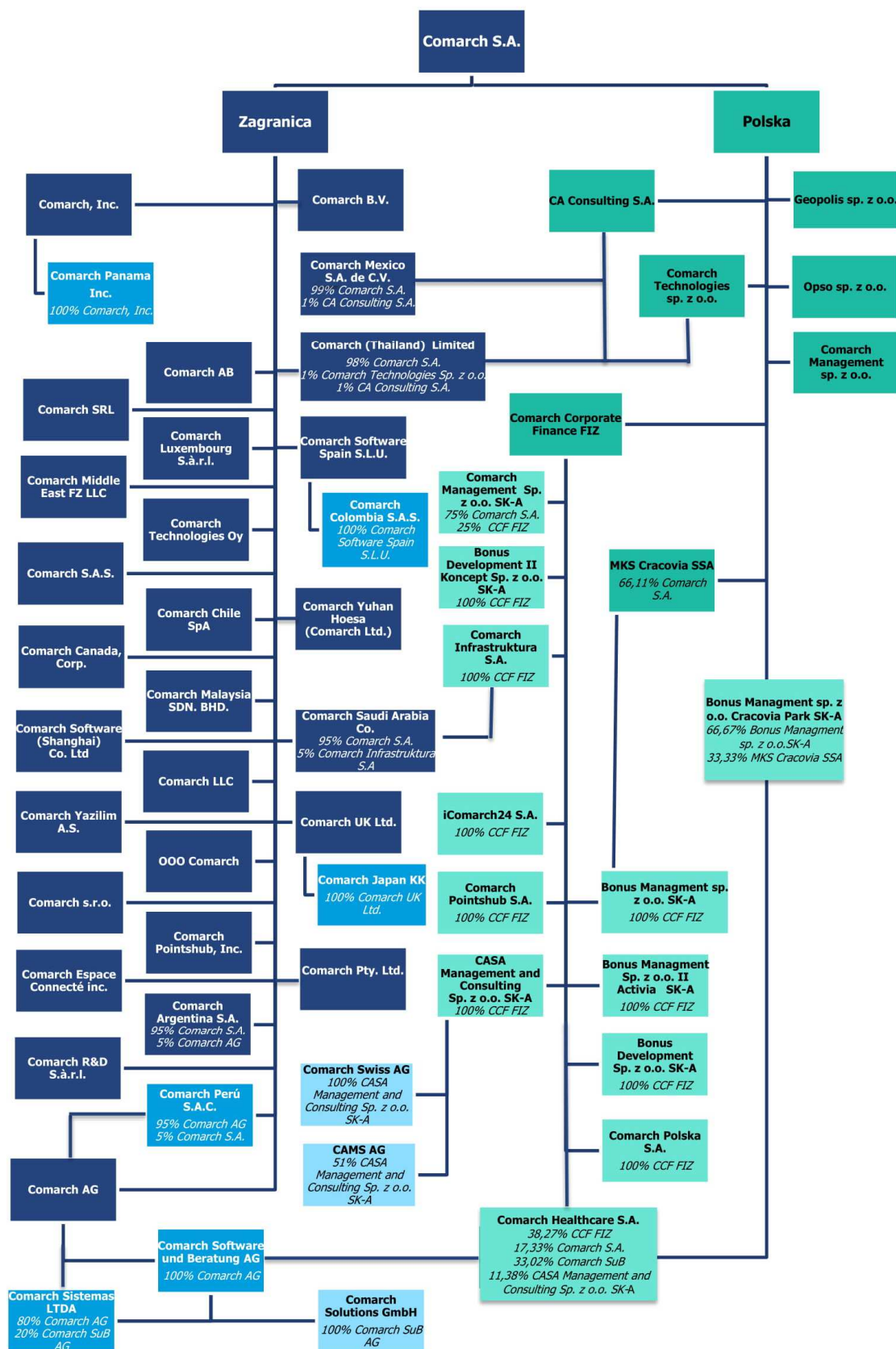
Podstawowym przedmiotem działalności Grupy Comarch („Grupa”), której jednostką dominującą jest Spółka Comarch S.A. z siedzibą w Krakowie przy Al. Jana Pawła II 39 A („Spółka”), jest działalność związana z oprogramowaniem - PKD 62.01.Z. Oznaczenie sądu rejestrowego dla Comarch S.A.: Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, XI Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego. Numer KRS: 0000057567. Spółka Comarch S.A. posiada dominujący udział w Grupie pod względem osiąganych przychodów, wartości aktywów oraz ilości i wielkości realizowanych kontraktów. Akcje Spółki Comarch S.A. są dopuszczone do obrotu giełdowego na Giełdzie Papierów Wartościowych w Warszawie. Czas trwania jednostki dominującej nie jest ograniczony.

Struktura działania Grupy Comarch jest następująca:

- Jednostka dominująca Comarch S.A. pozyskuje większość kontraktów w dużej mierze realizując je,
- Spółki Comarch AG, Comarch S.A.S., Comarch R&D S.à r.l., Comarch Luxembourg S.à r.l., Comarch Inc., Comarch Panama Inc., Comarch Canada, Corp., Comarch Middle East FZ-LLC, Comarch LLC, OOO Comarch, Comarch Technologies Oy, Comarch UK Ltd., Comarch Chile SpA, Comarch Sistemas LTDA, Comarch Software Spain S.L.U., Comarch Yazilim A.S., Comarch SRL, Comarch Espace Connecté Inc., Comarch Malaysia SDN. BHD., Comarch AB, Comarch Argentina S.A., Comarch Colombia S.A.S., Comarch Peru S.A.C., Comarch Japan KK, Comarch Saudi Arabia Co., Comarch Mexico S.A. de C.V., Comarch Pty. LTD i Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd pozyskują kontrakty informatyczne na rynkach zagranicznych i realizują je w całości lub w części,
- Spółka Comarch Software und Beratung AG jest znaczącym na rynku niemieckim producentem oprogramowania ERP oraz integratorem systemów informatycznych. Comarch Solutions GmbH prowadzi działalność o profilu identycznym z profilem działalności spółki Comarch Software und Beratung AG,
- Comarch Swiss AG zajmuje się sprzedażą i wdrażaniem rozwiązań informatycznych Comarch (zwłaszcza w obszarach ERP i ECM) na rynku szwajcarskim,
- Comarch Polska S.A. pozyskuje kontrakty informatyczne na rynku krajowym głównie w sektorze publicznym i realizuje je w całości lub w części,
- Comarch Technologies sp. z o.o. odpowiada za rozwój technologii związanych z projektowaniem i produkcją urządzeń elektronicznych oraz związanego z nimi oprogramowania,
- CA Consulting S.A. prowadzi działalność teleinformatyczną, polegającą na świadczeniu usług informatycznych i consultingowych na rzecz Comarch S.A. oraz klientów spoza Grupy Comarch,
- Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty prowadzi działalność inwestycyjną (poprzez swoje spółki zależne) w zakresie nowych technologii i usług, a także działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym,
- Comarch Management sp. z o.o., Comarch Management sp. z o.o. SK-A, CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A, CAMS AG, Bonus Management sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A, Comarch Pointshub, Inc. prowadzą działalność inwestycyjną na rynku kapitałowym oraz związaną z informatyką,
- Przedmiotem działalności Bonus Development sp. z o.o. SK-A oraz Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A jest działalność developerska oraz inwestycyjna na rynku nieruchomości,
- Comarch Healthcare S.A. wytwarza i sprzedaje oprogramowanie związane z medycyną, urządzenia medyczne oraz świadczy usługi medyczne i diagnostyczne, a także wytwarza i dostarcza kompleksowe rozwiązania informatyczne dla sektora medycznego,
- Comarch Pointshub S.A. prowadzi działalność z zakresu Smart City,
- Comarch Infrastruktura S.A. prowadzi działalność polegającą na oferowaniu usług data center oraz outsourcingu usług informatycznych,
- iComarch24 S.A. prowadzi projekty informatyczne z zakresu e-księgowości oraz handlu elektronicznego, świadczy również usługi księgowe dla krajowych podmiotów zależnych z Grupy Comarch,

- Geopolis sp. z o.o. wdraża zintegrowane systemy GIS w jednostkach administracji publicznej,
- MKS Cracovia SSA prowadzi działalność sportową i w zakresie krzewienia kultury fizycznej,
- „Bonus MANAGEMENT spółka z ograniczoną odpowiedzialnością” Cracovia Park SK-A prowadzi działalność inwestycyjną w zakresie sportu, odnowy biologicznej i rekreacji,
- Opso sp. z o.o. prowadzi działalność gastronomiczną,
- Spółka Comarch s.r.o. nie prowadzi obecnie działalności operacyjnej.

19.2. Struktura kapitałowa Grupy Comarch

100% Comarch S.A., chyba że wskazano inaczej.

Na dzień 30 czerwca 2019 roku jednostkami stowarzyszonymi z jednostką dominującą są:

- SoInteractive S.A. z siedzibą w Krakowie w Polsce (16,10% głosów przypada na CCF FIZ, 11,27% głosów przypada na Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A),
- Metrum Capital S.A. (15,79% głosów przypada na Comarch S.A., 31,58% głosów przypada na CAMS AG),
- Thanks Again LLC z siedzibą w Tyrone, GA, USA (42,5% głosów przypada na Comarch Pointshub, Inc.).

Spółki stowarzyszone nie są konsolidowane. Udziały w nich są wyceniane metodą praw własności.

19.3. Charakter powiązań

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe Grupy Comarch za 6 miesięcy 2018 roku obejmuje sprawozdania następujących spółek:

Nazwa spółki	Charakter powiązań	Metoda konsolidacji	Udział Comarch S.A. w kapitale zakładowym
Comarch S.A.	Jednostka dominująca	Pełna	
Comarch AG	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Sistemas LTDA	Jednostka zależna	Pełna	80% w posiadaniu Comarch AG, 20% w posiadaniu Comarch Software und Beratung AG
Comarch Peru S.A.C.	Jednostka zależna	Pełna	95% w posiadaniu Comarch AG, 5% w posiadaniu Comarch S.A.
Comarch Software und Beratung AG	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch AG
Comarch Solutions GmbH	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch Software und Beratung AG
Comarch S.A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch R&D S.à r.l.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Luxembourg S.à r.l.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Panama Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch Inc.
Comarch Canada, Corp.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Espace Connecté Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100%

Comarch Middle East FZ-LLC	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch LLC	Jednostka zależna	Pełna	100%
OOO Comarch	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Software (Shanghai) Co. Ltd.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Technologies Oy	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch UK Ltd.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Japan KK	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch UK
Comarch Chile SpA	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Software Spain S.L.U.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Colombia S.A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu Comarch Software Spain S.L.U.
Comarch Yazilim A.S.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch SRL	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Malaysia SDN. BHD.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch s.r.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Pointshub, Inc.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch AB	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Argentina S.A.	Jednostka zależna	Pełna	95% w posiadaniu Comarch S.A., 5% w posiadaniu Comarch AG
Comarch Saudi Arabia Co.	Jednostka zależna	Pełna	95% w posiadaniu Comarch S.A., 5% w posiadaniu Comarch Infrastruktura S.A.
Comarch Mexico S.A. de C.V.	Jednostka zależna	Pełna	99% w posiadaniu Comarch S.A., 1% w posiadaniu CA Consulting S.A.

Comarch Pty. LTD	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Yuhan Hoesa (Comarch Ltd.)	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch (Thailand) Limited	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch BV	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Technologies sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
CA Consulting S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Geopolis sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Management sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
Comarch Corporate Finance Fundusz Inwestycyjny Zamknięty	Jednostka zależna	Pełna	100% ogólnej liczby certyfikatów inwestycyjnych,
Comarch Management sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	26,45% w posiadaniu Comarch S.A., 8,82% w posiadaniu CCF FIZ, 64,73% akcji nabytych w celu umorzenia przez Comarch Management sp. z o.o. SK-A
Bonus Management sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus MANAGEMENT sp. z o.o. Cracovia Park SK-A	Jednostka zależna	Pełna	50% w posiadaniu Bonus Management sp. z o.o. SK-A, 50% w posiadaniu MKS Cracovia SSA
Bonus Development sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Management sp. z o.o. II Activia SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Bonus Development sp. z o.o. II Koncept SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Healthcare S.A.	Jednostka zależna	Pełna	45,84% w posiadaniu CCF FIZ 20,76% w posiadaniu Comarch S.A., 19,77% w posiadaniu Comarch Software und Beratung AG, 13,63% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SKA
Comarch Polska S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ

Comarch Pointshub S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Infrastruktura S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
iComarch24 S.A.	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CCF FIZ
Comarch Swiss AG	Jednostka zależna	Pełna	100% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A
CAMS AG	Jednostka zależna	Pełna	51% w posiadaniu CASA Management and Consulting sp. z o.o. SK-A
Opso sp. z o.o.	Jednostka zależna	Pełna	100%
MKS Cracovia SSA	Jednostka zależna	Pełna	66,11%

19.4. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch w I półroczu 2019 roku

W dniu 22 maja 2019 r. została zarejestrowana w Sydney spółka zależna Comarch Pty. LTD o kapitale zakładowym 100 AUD składającym się z 100 akcji o wartości 1 AUD każda. Spółka Comarch S.A. posiada 100% udziałów i głosów w spółce Comarch Pty. LTD.

19.5. Zmiany właścicielskie, zmiany kapitałowe oraz zmiany w strukturze organizacyjnej Grupy Comarch po dacie bilansu

W dniu 5 lipca 2019 r. zostało zarejestrowane podwyższenie kapitału w spółce Comarch (Thailand) Limited o kwotę 10 500 000 THB, tj. z kwoty 8 000 000 THB do kwoty 18 500 000 THB.

20. Transakcje zawarte przez emitenta lub jednostkę od niego zależną z podmiotami powiązanymi na innych warunkach niż rynkowe

Nie wystąpiły.

21. Stanowisko zarządu odnośnie możliwości zrealizowania wcześniej publikowanych prognoz wyników na dany rok, w świetle wyników zaprezentowanych w raporcie okresowym w stosunku do wyników prognozowanych

Grupa nie publikowała prognozy wyników na 2019 rok.

22. Opis czynników i zdarzeń o nietypowym charakterze mających znaczący wpływ na działalność Grupy i osiągnięte zyski oraz ich ocena

22.1. Aktywo z tytułu odroczonego podatku dochodowego

W I połowie 2019 roku Grupa dokonała częściowego rozliczenia aktywa z 31 grudnia 2018 roku z tytułu podatku odroczonego dotyczącego różnic przejściowych w kwocie 2 780 tys. PLN oraz dokonała utworzenia aktywa z tytułu różnic przejściowych w kwocie 2 800 tys. PLN, a także rozwiązania aktywa z tytułu straty podatkowej w kwocie 51 tys. PLN. Łączny wpływ wszystkich powyżej opisanych operacji na wynik netto w okresie sprawozdawczym wyniósł -31 tys. PLN.

Dokonano też częściowego rozwiązania utworzonego na dzień 31 grudnia 2018 r. aktywa z tytułu działalności strefowej w kwocie 2 146 tys. PLN. Pozostała część utworzonego na 31 grudnia 2018 r. aktywa będzie realizować się sukcesywnie (w postaci odpisów pomniejszających zysk netto Grupy), w proporcji do generowania przez Comarch S.A. dochodu podatkowego osiągniętego z działalności zwolnionej na przestrzeni roku 2019. Równocześnie, zgodnie z MSR 12, Spółka będzie regularnie dokonywać weryfikacji wyceny rozpoznanego Aktywa pod kątem możliwości jego realizacji oraz dalszego rozpoznania na kolejne okresy. Zwracamy uwagę, iż rozpoznanie Aktywa nie wpływa na przepływy pieniężne w jednostce dominującej ani w Grupie (zarówno rozpoznanie Aktywa, jak również jego realizacja). Operacja ta ma więc charakter wyłącznie memoriałowy i wynika z zastosowania przez Grupę Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej do sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Comarch.

Łączny wpływ zmian aktywa na wynik Grupy I połowy 2019 wynosi minus 2 177 tys. PLN.

22.2. Wycena różnic kursowych i instrumentów finansowych opartych na kursach walut

Różnice kursowe zrealizowane oraz wycena bilansowa różnic kursowych od należności i zobowiązań na dzień 30 czerwca 2019 roku zmniejszyły przychody i wynik operacyjny Grupy Comarch o 1 207 tys. PLN (podczas gdy w pierwszym półroczu 2018 roku zwiększyły o 5 315 tys. PLN), natomiast różnice kursowe z pozostałych tytułów zwiększyły wynik Grupy Comarch o 1 335 tys. PLN (podczas gdy w pierwszym półroczu 2018 roku zmniejszyły o 11 964 tys. PLN). Natomiast wycena instrumentów finansowych oraz transakcje zrealizowane (głównie kontrakty typu forward) wraz z rezerwą na podatek odroczone od ich wyceny, zwiększyły wynik netto Grupy o 1 200 tys. PLN (podczas gdy w pierwszym półroczu 2018 zmniejszyły o 5 437 tys. PLN). Łączny wpływ różnic kursowych oraz wyceny i realizacji instrumentów pochodnych na wynik netto Grupy Comarch za pierwsze półrocze 2019 wyniósł +1 328 tys. PLN (-12 086 tys. PLN w pierwszym półroczu 2018 roku).

22.3. Pozostałe przychody operacyjne

Pozytywny wpływ na wynik operacyjny Grupy miały w I półroczu 2019 roku pozostałe przychody operacyjne w wysokości 19 915 tys. PLN, uzyskane m.in. w wyniku rozwiązania rezerw na należności wątpliwe oraz sprzedaży wartości niematerialnych przez MKS Cracovia SSA.

23. Opis struktury głównych lokat kapitałowych lub głównych inwestycji kapitałowych dokonanych w ramach grupy kapitałowej emitenta w danym roku obrotowym

Nie wystąpiły poza opisanymi w punkcie [11](#).

24. Istotne postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej, dotyczące zobowiązań oraz wierzytelności emitenta lub jego jednostki zależnej, ze wskazaniem przedmiotu postępowania, wartości przedmiotu sporu, daty wszczęcia postępowania, stron wszczętego postępowania oraz stanowiska emitenta

Nie wystąpiły poza opisanymi w punkcie 3.19 Śródrocznego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego.

Kraków, 30 sierpnia 2019 r.

IMIĘ I NAZWISKO	STANOWISKO/FUNKCJA	PODPIS
Janusz Filipiak	Prezes Zarządu	
Marcin Dąbrowski	Wiceprezes Zarządu	
Paweł Prokop	Wiceprezes Zarządu	
Andrzej Przewięźlikowski	Wiceprezes Zarządu	
Zbigniew Rymarczyk	Wiceprezes Zarządu	
Konrad Tarański	Wiceprezes Zarządu	
Marcin Warwas	Wiceprezes Zarządu	

Comarch S.A.

Al. Jana Pawła II 39a

31-864 Kraków

ir@comarch.pl

+48 (12) 687 78 22

www.comarch.pl/relacje-inwestorskie/

Oświadczenie Zarządu w sprawie rzetelności sporządzenia skróconych półrocznych sprawozdań finansowych

Zarząd Comarch S.A. oświadcza, że wedle naszej najlepszej wiedzy, półroczne skrócone skonsolidowane sprawozdanie finansowe oraz półroczne jednostkowe skrócone sprawozdanie finansowe za I półrocze 2019 roku i dane porównywalne sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz że odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową grupy kapitałowej i Spółki oraz wynik finansowy oraz że półroczne sprawozdanie zarządu z działalności grupy kapitałowej emitenta zawiera prawdziwy obraz rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji grupy kapitałowej emitenta, w tym opis podstawowych zagrożeń i ryzyka.

Kraków, 30 sierpnia 2019 roku

Janusz Filipiak
Prezes Zarządu

Marcin Dąbrowski
Wiceprezes Zarządu

Paweł Prokop
Wiceprezes Zarządu

Andrzej Przewięźlikowski
Wiceprezes Zarządu

Zbigniew Rymarczyk
Wiceprezes Zarządu

Konrad Tarański
Wiceprezes Zarządu

Marcin Warwas
Wiceprezes Zarządu